

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ALESSANDRO BARICCO

MR. GWYN

ROMAN

Çeviri: ŞEMSA GEZGİN

ALESSANDRO BARICCO

MR. GWYN

Mr. Gwyn, Alessandro Baricco

© 2011, Alessandro Baricco

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd.

aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2013

Bu kitabın 1. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Tanay Burcu Ural Kopan

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © Shutterstock

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-07-1607-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

Ucretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yayinevi@canyayinlari.com

ALESSANDRO BARICCO

MR. GWYN

ROMAN

İtalyanca aslından çeviren

Şemsa Gezgin

Alessandro Baricco'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

İpek, 1997

Kent, 2001

Öfke Şatoları, 2001

Homeros, İlyada, 2006

Yarım Kalmış Bir Hayal, 2007

Bindokuzyüz, 2007

Okyanus Deniz, 2009

Emmaus, 2011

ALESSANDRO BARICCO, 1958'de İtalya'nın Torino kentinde doğdu. Yazarlık uğraşına, *La Repubblica* gazetesinde müzik eleştirmeni olarak başladı. Daha sonra *La Stampa* gazetesinde kültür-sanat servisinde çalıştı. Denemeler ve kısa öyküler yazdı. RAI televizyonuna sanat programları hazırladı. Torino'da anlatım tekniklerinin öğretildiği bir okul kurdu. İlk romanı *Öfke Şatoları* Fransa'da Médicis Ödülü'ne değer görüldü. İkinci romanı *Okyanus Deniz'le* İtalya'da Viareggio Ödülü'nü aldı. İpek onu yaygın bir okur kitlesiyle buluşturdu, kitap otuza yakın dile çevrildi. Daha sonra *Kent; Homeros, İlyada; Yarım Kalmış Bir Hayal* ve *Binkokuzyüz* adlı yapıtları yayımlandı. *Emmaus*'tan sonra 2010'da *La storia di Don Giovanni* adlı kitabı basıldı.

ŞEMSA GEZGİN, İstanbul'da doğdu. İtalyan Lisesi ve İÜ Edebiyat Fakültesi İtalyan Dili ve Edebiyatı mezunu. 1984-1991 yılları arasında aynı bölümde araştırma görevlisi olarak, sonra Roma Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1994'ten bu yana İtalyanca ve Türkçeden çeviri yapıyor. 2008'de Italo Calvino'nun *Sen "Alo" Demeden Önce* adlı yapıtının çevirisiyle *Dünya Kitap* dergisinin Yılın Çeviri Kitabı Ödülü'nü aldı. Yapıtlarını dilimize kazandırdığı başlıca İtalyan yazarlar arasında Umberto Eco, Alessandro Baricco, Maurizio Maggiani, Maria Corti, Marguret Mazzantini sayılabilir. Ayrıca çağdaş yazarlarımızdan Orhan Pamuk, Oğuz Atay, Nedim Gürsel ve Feride Çiçekoğlu'nun bazı yapıtlarını İtalyancaya çevirdi.

Her Şey bir kesintiyle baŐlar.

PAUL VALÉRY

Jasper Gwyn, Regent's Park'a gitmek için izleyebileceği birçok yol arasından her zaman seçtiği caddede yürürken, ansızın hayatını kazanmak için her gün yaptığı işin artık ona kesinlikle uygun olmadığı duygusuna kapıldı. Bu düşünce daha önce de aklını kurcalamıştı, ama ilk kez bu kadar belirginleşiyor ve cazip geliyordu.

Eve döner dönmez bir yazı yazdı, basıp bir zarfa koydu ve kenti baştan sona geçerek, *The Guardian* gazetesine kendi eliyle götürdü. Kendisini tanıyorlardı. Ara sıra onlarla çalışıyordu. Yayımlamak için bir hafta bekleme-lerini istedi.

Yazı, Jasper Gwyn'in kendi kendine bir daha asla yapmamaya söz verdiği elli iki şeyin listesi-ydi. Bunların ilki *The Guardian* için yazı yazmaktı. On üçüncüsü kendinden emin pozlarda kız öğrencilerle buluşmaktı. Otuz birincisi, düşünceli bir biçimde, eli çenesinde fotoğraf çekti-rmektir. Kırk yedincisi gerçekte onu küçümseyen iş arkadaşlarına karşı nazik olmak için çaba harcamaktı. Sonuncusu kitap yazmaktı. Böylece bir anlamda kitap yayımlamak olan sondan birinci maddenin bıraktığı açık kapıyı kapatıyordu.

Jasper Gwyn'in o dönemde İngiltere'de oldukça beğenilen bir yazar olduğunu ve yabancı ülkelerde de epey-

ce tanındığını belirtmek gerek. On iki yıl önce, Thatcher döneminde Galler bölgesinde geçen polisiye bir romanla, yazın dünyasına ilk adımı atmıştı: Kişiler akıl almaz biçimde ortadan kayboluyorlardı. Üç yıl sonra, birbirlerini artık görmek istemeyen iki kız kardeşin öyküsünü anlatan kısa bir roman daha yayımlamıştı: Yaklaşık yüz sayfa boyunca kardeşler bu basit isteklerini gerçekleştirmeye çalışıyorlardı, ama bunun olanaksız olduğu görülmüyordu. Kitap, kış mevsiminde, bir dalgakıranda olağanüstü bir sahneyle sona eriyordu. Chesterton hakkında küçük bir deneme ve farklı öykü seçkilerinde yer alan iki öykü dışında, Jasper Gwyn'in yazın etkinliği beş yüz sayfalık üçüncü bir romanla son buluyordu. Eskiden eskrim olimpiyat şampiyonu, deniz albayı ve radyo varyeteleri sunucusu olan bir adamın soğukkanlı itirafları ver alıyordu bu romanda. Adı *Farlar Sönünce*'ydi. Olaylar birinci kişi ağzından aktarılıyordu. "Ekmeğe ve biçmeye üzerine çok sık düşünmüşümdür," cümlesiyle başlıyordu.

Birçok insanın ayrımsadığı gibi, bu üç roman kendi aralarında o kadar farklıydılar ki, aynı elin ürünü olduklarını anlamak güçtü. Bu oldukça ilginç bir durumdu, ama Jasper Gwyn'in kısa sürede halkın tanıdığı ve eleştirmenlerin saygı duyduğu bir yazar olmasını engellemedi. Anlatma konusunda gerçekten çok yetenekliydi, özellikle de insanların aklına girme ve duygularını dile getirme konusundaki becerisi şaşırtıcıydı. Sanki herkesin söyleyeceği sözcükleri, düşündüklerini önceden bilir gibiydi. O yıllarda birçok kişinin ona parlak bir kariyer biçmesine şaşırmamak gerekir.

Ama Jasper Gwyn, kırk üç yaşında, *The Guardian*'a bir yazı yazıp, o günden sonra bir daha asla yapmayacağı elli iki şeyi sıralamıştı. En son sırada da kitap yazmak vardı.

Parlak kariyeri çoktan sona ermişti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Yazısı *The Guardian*'ın pazar ekinde dikkat çekici bir biçimde yayımlandığı gün Jasper Gwyn, İspanya'da, Granada'daydı: O koşullarda, dünyayla arasına belli bir mesafe koymanın gerekli olduğunu düşünmüştü. Küçük, çok mütevazı bir otel seçmişti, odasında telefon bile yoktu, öyle ki o sabah telefonla arandığını yukarı çıkıp söylediler ve resepsiyona gelmesini rica ettiler. Pijamayla indi ve hasır bir sehpanın üzerine konmuş sarı lake eski bir telefona isteksizce yaklaştı. Ahizeyi kulağına dayadı ve ajansı Tom Bruce Shepperd'in sesini duydu.

"Bu hikâye de ne oluyor, Jasper?"

"Hangi hikâye?"

"Şu elli iki şey. Bu sabah okudum, Lottie getirdi gazeteyi, daha yataktan kalkmamıştım. Yüreğime inecekti neredeyse."

"Belki seni uyarınam gerekirdi."

"Ciddi bir şey olduğunu söyleme bana. Bir kışkırtma, bir suçlama, ne baktır bu?"

"Sadece bir yazı. Ama her şey gerçek."

"Ne anlamda?"

"Ciddi olarak yazdım demek istiyorum, kesinlikle karar verdiğim şeyleri yansıtıyor."

"Artık yazmayacağını mı söylüyorsun bana?"

"Evet."

"Deli misin sen?"

"Artık kapatmam gerekiyor."

"Bir dakika bekle, Jasper, bu konuyu konuşmamız gerek, eğer ajansın olarak benimle de konuşmazsan..."

"Ekleyecek bir şey yok, artık yazmayacağım, o kadar."

"Biliyor musun, Jasper, dinliyor musun beni? Bir şeyi biliyor musun?"

‘Evet, dinliyorum.’

‘O zaman dinle, ben o cümleyi onlarca kez duydum, senin aklına bile gelmeyecek birçok yazardan duydum, Martin Amis’den bile duydum, inanır mısın, yaklaşık on yıl önceydi, Martin Amis aynı şeyi söyledi bana, artık yazmayacağım, dedi, bu sadece bir örnek, ama sana yirmi isim daha sayabilirim, bir liste çıkarmamı ister misin?’

‘Gerekli olduğunu sanmıyorum.’

‘Biliyor musun? Bu işi gerçekten bırakan bir kişi bile olmamıştır, bırakmak diye bir şey olmaz.’

‘Tamam, şimdi gerçekten kapatmam gerekiyor, Tom.’

‘Bir kişi bile.’

‘Tamam.’

‘Yine de güzel bir yazı olmuş.’

‘Teşekkür ederim.’

‘Bataklığa atılan gerçek bir taş.’

‘Şu cümleyi söyleme, rica ediyorum senden.’

‘Ne?’

‘Yok bir şey. Artık kapatıyorum.’

‘Seni Londra’ya bekliyorum, ne zaman gelirsin? Lottie seni görürse çok mutlu olur.’

‘Kapatıyorum, Tom.’

‘Jasper, kardeşim benim, kötü şakalar yapma.’

‘Kapattım, Tom.’

Bu son cümleyi telefonu kapattıktan sonra söylediği için Tom Bruce Shepperd duymadı.

3

Jasper Gwyn, İspanya’da, o küçük otelde, hoş vakit geçirerek altmış iki gün kaldı. Hesabı çıkarıldığında, ekst-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://fantey.org>

ra harcamalar hanesinde altmış iki fincan soğuk süt, altmış iki bardak viski, iki telefon görüşmesi, yüksek bir kuru temizleme ücreti (yüz yirmi dokuz parça) ve transistorlu bir radyo ücreti yazılıydı – bu liste, onun eğilimlerine ışık tutuyordu.

Tek başına ve uzakta olduğu için, Jasper Gwyn, Granada'da kaldığı sürece yazısı konusuna dönmek zorunda kalmadı, sadece ara sıra kendi kendine düşündü. Ama bir gün, bir müzenin avlusunda Sloven genç bir kadınla karşılaştı ve onunla hoş bir sohbete daldı. Kadın girişken ve kendinden emindi, iyi bir İngilizce konuşuyordu. Ljubljana Üniversitesi'nde Çağdaş Tarih bölümünde çalıştığını söyledi. Araştırma yapmak için İspanya'da bulunuyordu: On dokuzuncu yüzyılın sonunda kutsal eşyalar peşinde Avrupa'yı gezen soylu bir İtalyan kadının yaşamı üzerine çalışıyordu.

"Biliyor musunuz, o yıllarda, kutsal eşya ticareti, Katolik soylu kesim için bir hobiydi," diye açıkladı genç kadın.

"Gerçekten mi?"

"Pek bilinmiyor ama ilginç bir hikâye."

"Anlatsanıza."

Akşam yemeğini birlikte yediler, uzun uzun şehitlerin kaval ve parmak kemiklerinden söz ettikten sonra, sıra tatlıya geldiğinde Sloven kadın hayatını anlatmaya başladı, özellikle de araştırmacı olduğu için kendini çok şanslı hissettiğini, mesleğinin çok güzel olduğunu söyledi. Ama o mesleğin çevresinde olan her şeyin, iş arkadaşlarının, hırsların, sahtekârlığın, her şeyin tüyler ürpertici olduğunu da sözlerine ekledi. Ancak bir avuç zavallı insanın onun çalışma ve yazma isteğini etkileyemeyeceğini de belirtti.

"Bu sözleri sizden duymak beni mutlu etti," dedi Jasper Gwyn.

Bunun üzerine kadın ona ne iş yaptığını sordu. Jasper Gwyn biraz duraksadıktan sonra yarısı yalan bir şey uydurdu. Yaklaşık on iki yıl boyunca dekoratör olarak çalıştığını ve iki hafta önce işi bıraktığını söyledi. Kadın üzölmüş göröndü ve güzele benzeyen bu mesleği neden bıraktığını sordu. Jasper Gwyn eliyle havada belirsiz bir hareket yaptı. Sonra anlaşılmaz bir cümle söyledi.

“Bir gün artık beni hiçbir şeyin ilgilendirmedini ve her şeyin beni öldüresiye yaraladığını fark ettim.”

Kadın meraklanmış gibiydi, ama Jasper Gwyn sohbeti başka konulara taşımayı başardı, banyoda yer halısı kullanma alışkanlığının ne kadar kötü olduğundan başlayarak, ıstık sözcüğünün doğru anlamını ilk olarak bilen güney uygarlıklarına kadar uzandı.

O akşam çok geç saatlerde o kadar yavaş vedalaştılar ki, Sloven genç kadın, geceyi birlikte geçirmenin güzel olacağını söylemek için gerekli olan zamanı buldu.

Jasper Gwyn bundan pek emin değildi, ama onu otel odasına kadar izledi. Sonra, anlaşılmaz biçimde, İspanyol bir yatakta kadının acelesini ve kendi yavaşlığını birleştirmek güç olmadı.

İki gün sonra, Jasper Gwyn, Sloven kadın yola çıkmadan önce, ona derlediği on üç İskoç viski markası listesini verdi.

“Nedir bunlar?” diye sordu kadın.

“Güzel isimler. Sana armağanım olsun.”

Jasper Gwyn, Granada’da on altı gün daha kaldı. Sonra, otelde üç gömlek, bir çorap teki, fildişi başlı bir gezi bastonu, sandal ağacı kokulu bir banyo sabunu ve düşün naylon perdesine ispiertolu kalemle yazılmış iki telefon numarasını unutarak kentten ayrıldı.

Jasper Gwyn, Londra'ya dönünce, ilk günler, kentin sokaklarında görünmez olduğuna inanmanın keyfiyle, uzun uzun ve hiç durmadan yürüdü. Artık yazı yazmadığı için, tanınmış bir insan olmadığını düşünüyordu, yeniden sıradan bir kişi olduğuna göre insanların onu fark etmesi için neden yoktu. Özensiz giyiniyordu, ansızın bir okuru tarafından tanınma kaygısıyla düzgün bir görünüşe sahip olması gerektiği düşüncesini aklından silerek yeniden birçok küçük şey yapmaya başladı. Bunlar birahaneye gittiğinde bar tezgâhının önünde aldığı pozisyondan başlayarak, otobüste biletsiz yolculuk etmek, tek başına McDonald's'ta yemek yemek gibi şeylerdi. Ara sıra onu tanıyan oluyordu, o zaman da kim olduğunu yadsıyordu.

Artık ilgilenmek zorunda olmadığı pek çok şey vardı. Bir hedef ya da herhangi bir varış buyruğunu izleyen diğer atlar çatlayana kadar koşarken, o binicisinden kurtulmuş, tırıs ve dalgın geri dönen bir at gibiydi. Böyle bir ruh halinin verdiği keyif sonsuzdu. Gözüne, daha yeni kurtulduğu kavgayı anımsatan bir gazete makalesi ya da bir kitapçı vitrini iliştiğinde, yüreğine su serpildiğini hissediyor ve cumartesi akşamlarına özgü o çocuksu heyecanı yaşıyordu. Yıllardır kendini böyle iyi hissetmemişti.

Bu nedenle de kendine yeni hayat kurmakta biraz gecikti ve o kişisel tatil havasını uzattı. İspanya'da kaldığı sırada, kitap yazmaya başlamadan önce yaptığı işe geri dönme düşüncesini geçirmişti aklından. Bunu yapmak güç değildi, üstelik kötü de olmazdı. Hatta bir baladın farklı uyaklı mısraları gibi biçimsel bir inceliği olduğunu bile düşünüyordu. Ama o dönüşü bir an önce gerçekleştirmek için hiçbir neden yoktu, çünkü Jasper Gwyn yal-

nız yaşıyordu, ailesi yoktu, az para harcıyordu ve en az iki yıl, sabahları yataktan kalkmasa bile, rahatça geçimini sağlayabilirdi. Böylece işi erteledi ve kendini rastlantısal olaylara, uzun süredir ertelediği işlere adadı.

Eski gazeteleri attı. Nereye gittiklerini bilmediği trenlere bindi.

5

Bütün bunlara karşın günler geçtikçe, başlangıçta anlamakta güçlük çektiği ama bir süre sonra ne olduğunu anladığı tuhaf bir rahatsızlık duygusu hissetmeye başladı: Kabul etmesi ne kadar can sıkıcı olsa da yazı yazma ediminin ve düşüncelere bir cümlenin düz çizgisinde düzen verirken gösterdiği günlük özenin eksikliğini duyuyordu. Bunu hiç beklemiyordu, bu da onu düşündürüyordu. Her gün ortaya çıkan ve gittikçe artacağı belli olan bir rahatsızlıktı bu. Böylece, Jasper Gwyn, bir daha asla yapmamaya söz verdiği elli iki şeye hemen geri dönmek zorunda kalmadan, yazı yazma edimini gerçekleştirebileceği uç meslekleri göz önüne almasının gerekip gerekmediğini yavaş yavaş kendine sormaya başladı.

Seyahat rehberleri, dedi içinden. Ama bunun için yolculuk etmek gerekiyordu.

Elektrikli ev aletleri için kullanma kılavuzları yazanları düşündü ve kendi kendine dünyanın bir yerinde hâlâ yazamayanlar için mektup yazma mesleğinin olup olmadığını sordu.

Çevirmenlik, diye düşündü. Ama hangi dilden yapacaktı?

Sonunda, aklına belirgin biçimde gelen tek sözcük

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

şu oldu: *kopyacı*. Kopyacı olmak isterdi. Gerçek bir meslek değildi, bunun farkındaydı, ama o sözcükte bir yansıma vardı ve kesin bir şey aradığına inandırıyordu onu. Harekette bir bilgelik ve sabır vardı – alçakgönüllülükle yücelik karışımı bir şeydi. Başka bir iş istemiyordu; kopyacı olacaktı. Bu işi çok iyi yapacağından emindi.

Mr. Gwyn gerçek dünyada *kopyacı* sözcüğüne neyin karşılık verebileceğini anlamaya çalışarak, günlerin boş, akıp gitmesini bekledi, art arda, ve görünüşte acısız. Neredeyse farkına varmadan.

6

Ara sıra, yazdığı eski kitaplarla ilgili, imzalanacak sözleşmeler geliyordu. Yenilemeler, çeviriler, tiyatro uyarlamaları. Hepsini masanın üzerine bırakıyordu, ama sonunda o sözleşmeleri asla imzalamayacağını anladı. Belli bir tedirginlikle, yalnızca kitap yazmak istemediğini değil, bir şekilde onları hiç yazmamış olmayı istediğinin de farkına vardı. Yani, onları yazmak hoşuna gitmişti, ama o işi bırakma kararından sonra var olmayı sürdürmelerini hiç istemiyordu, hatta o kitapların, kendi güçleriyle, kendi kendine bir daha adım atmamaya söz verdiği yere ulaşmaları rahatsız ediyordu onu. Sözleşmeleri daha açmadan atmaya başladı. Tom, ara sıra, kitabının şu şu sayfası ya da şu şu özel öyküsü için kibarca teşekkür eden hayranlarının mektuplarını yolluyordu. Bu bile sinirlenmesine neden oluyordu ve bir tanesinin bile sessizliğiyle ilgili bir şey yazmadığını fark etmeden geçemiyordu. Bu konuda bilgileri olmadığı belliydi. Birkaç kez yanıt verme zahmetine de girdi. Basit sözcüklerle teşekkür edi-

yordu. Sonra artık kitap yazmadığını belirterek selamlarını sunuyordu.

O mektuplara kimsenin yanıt vermediğini gördü.

Her şeye karşın o yazı yazma ihtiyacını ve düşüncelere bir cümlenin düz çizgisinde düzen verirken gösterdiği günlük özenin eksikliğini daha sık duymaya başladı. Bunun üzerine, içgüdüsel olarak, o eksikliği, hiç de fena olmadığını düşündüğü, kendisine özgü bir yöntemle gidermeye başladı: Yolda yürürken ya da yatakta yatarken, ışık sönükken, uykusunun gelmesini beklerken *aklından* yazı yazmaya koyuldu. Sözcükleri seçiyor, cümleler kuruyordu. Bir düşünce peşinde günler boyunca gidebiliyor, beyninde sayfalar oluşturabiliyordu, yazdıklarını tekrar etmek hoşuna gidiyordu, bunu bazen yüksek sesle yaptığı da oluyordu. Parmaklarını çıtlatabildiği ya da hep aynı jimnastik hareketlerini tekrarlayabildiği gibi. Bu fiziksel bir şeydi. Hoşuna gidiyordu.

Bir keresinde, bu şekilde bir poker partisini yazdı. Oyunculardan biri bir çocuktü.

Özellikle çamaşırhanede beklerken, bacak bacak üstüne atmış, bileklerinin inceliğinden başka bir şey hayal etmezmiş gibi görünen kadınların, dalgın dalgın çevirdikleri dergi sayfaları ritminde dönen çamaşır makineleri arasında yazmak hoşuna gidiyordu. Bir gün aklından yazdığı, iki sevgili arasında geçen bir konuşmada adam, çocukluğundan beri insanları, sadece birlikte uyurlarsa ve *ancak birlikte uyudukları sırada*, düşünde görme gibi tuhaf bir özelliğı olduğunu anlatıyordu.

“Yalnızca yatağında yatan insanları mı düşünde gördüğünü söylemek istiyorsun?” diye soruyordu kadın.

“Evet.”

“Bu nasıl bir saçmalık?”

“Bilmem.”

“Peki yatağında değilse görmüyor musun düşünde?”

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

“Asla.”

O sırada çamaşırhanede, oldukça şık, şişman bir kız yanına yaklaşmış ve bir ceptelefonu uzatmıştı.

“Size,” demişti.

Jasper Gwyn telefonu eline almıştı.

7

“Jasper! Yumuşatıcı koydun mu?”

“Merhaba Tom.”

“Rahatsız mı ediyorum?”

“Yazı yazıyordum.”

“Bingo!”

“O anlamda değil.”

“Bildiğim kadarıyla bu işin fazla anlamı yok, bir insan yazar ise yazı yazar, o kadar. Söylemişim sana, hiçbir yazar bu işi gerçekten bırakamaz.”

“Tom, şu anda bir çamaşırhanedeyim.”

“Biliyorum, sürekli oradasın. Evdeyken de telefona cevap vermiyorsun.”

“Çamaşırhanede kitap yazılmaz, biliyorsun, daha doğrusu ben yazmam.”

“Yalan. İtiraf et. Ne yazıyorsun, öykü mü?”

Çamaşırlar ön yıkamadaydı ve dergileri karıştıran kimse yoktu. Onun için de Jasper Gwyn ne yaptığını ona açıklayabileceğini düşündü. Tom Bruce Shepperd’a, parmaklarını çıtlatabildiği gibi, sözcükleri sıraya dizmekten ve cümleleri yerlerine oturtmaktan hoşlandığını anlattı. Bunu aklının kapalı alanında yapıyordu. Böylece rahatlıyordu.

“Olağanüstü! Oraya geliyorum, sen söyle, ben kay-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

dedeyim, işte sana kitap! Bu yöntemi kullanan da ilk sen olmazsın."

Jasper Gwyn bunların öykü değil, başı sonu belli olmayan parçacıklar olduğunu – hatta *sahneler* olarak bile adlandırmanın güç olduğunu söyledi.

"Dâhice. Başlığını buldum bile."

"Bana söyleme."

"*Asla yazmayacağım kitaplardan sahneler.*"

"Söyledin."

"Bir yere gitme, bir-iki işim var, halledip geliyorum."

"Tom."

"Söyle kardeşim."

"Bu şık kız kim?"

"Rebecca. Yeni biri, çok çalışkan."

"Çamaşırhanelere ceptelefonu götürmekten başka ne iş yapıyor?"

"Yavaş yavaş öğreniyor işte, bir yerden başlaması gerek."

Jasper Gwyn, yazarlığı bırakmasındaki tek üzücü durumun, bir daha Tom Bruce Shepperd'la çalışmamak olduğunu düşündü. Bir gün telefonlarından vazgeçip peşini bırakacağını ve o günün kötü bir gün olacağını düşündü. Bunu ona söylemenin yerinde olup olmayacağını sordu kendi kendine. Orada çamaşırhanede. Sonra aklına daha iyi bir fikir geldi.

Telefonu kapattı ve nezaketen birkaç adım uzaklaşmış olan şişman kıza işaret etti. Kızın çok güzel bir yüzü olduğunu fark etti, giysi seçimini iyi yaptığı için kusurlarını kapatmıştı. Kıza Tom için bir mesaj bırakıp bırakamayacağını sordu.

"Tabii ki."

"Onu çok özleyeceğimi söyleyin ona, lütfen."

"Tabii söylerim."

"Er ya da geç, nereye gidersem gideyim peşimi bira-

kıp, canımı sıkmayacağını biliyorum, böylece bir odada buzdolabının motoru durduğunda hissedilen rahatlığı duyacağım ben de, ama aynı zamanda kaçınılmaz olarak kaygılanacağım da, bu hissi kesinlikle bilirsiniz, insan an-sızın gelen o sessizlikte bocalar, belki de ona uyum sağ-layamayacağını düşünür. Anladınız mı?"

"Pek emin değilim."

"Yinelememi ister misiniz?"

"Belki de not alınam gerekiyor."

Jasper Gwyn başını salladı. Çok karmaşık, diye dü-şündü. Ceptelefonunu açtı yeniden. Tom'un sesi geldi ku-lağına. O aletlerin nasıl çalıştığını asla anlayamayacaktı.

"Tom, bir saniye sus."

"Jasper?"

"Bir şey söylemek istiyorum sana."

"Söyle bakalım."

Söyledi. O buzdolabı hikâyesini. Tom Bruce Shep-perd öksürdü ve birkaç saniye için sustu, oysa o asla sus-mazdı.

Kız, sonra şişman insanlara özgü biçimde, gemi gibi sallanarak yürüdü, ama önce Jasper Gwyn'e ıslıl ıslıl ve gülen gözlerle bakıp, nefis dudaklarını ve beyaz dişlerini ortaya çıkaran bir gülümsemeyle veda etti.

8

Aldığı kararlara rağmen o yıl kış geçmek bilmedi, uy-kusuz gecenin sabahında erkenden kalkmak, camın ar-dındaki karanlığı görmek onu yaralamaya başlamıştı.

Soğuk ve yağmurlu bir gün, kendini bir muayenaha-nede buldu, elinde sıra numarasının yazılı olduğu küçük

bir kâğıt vardı. Aile doktoruna kendini çok iyi hissetmediğini anlatmış ve bazı kontrollerden geçmesi gerektiği konusunda onu ikna etmişti. Yanına, ağzına kadar dolu tekerlekli pazar arabası ve sürekli yere düşen sıırıslıklam şemsiyesiyle bir kadın gelip oturdu. Kadın yaşlıydı, başına su geçirmez bir eşarp takmıştı. Bir süre sonra eşarbi çıkardı ve saçlarını düzeltti, bu harekette yıllar öncesinde kalan baştan çıkartıcılığından kırıntılar vardı sanki. Şemsiyeyi nereye koysa düşüyordu.

“Yardım edebilir miyim?” diye sordu Jasper Gwyn.

Kadın ona baktıktan sonra, muayenehanelerde yağmurlu günlerde şemsiyeliklerin bulunması gerektiğini söyledi. “Güneş çıkınca birisi gelip kaldırsın,” diye de ekledi.

Jasper Gwyn, “Mantıklı bir düşünce,” dedi.

Kadın, “Tabii ki öyle,” dedi.

Sonra şemsiyeyi alıp yere yatırdı. Bir oka, bir şeyin sınır çizgisine benziyordu. Yavaş yavaş çevresi su içinde kaldı.

Kadın, “Siz Jasper Gwyn misiniz, yoksa sadece ona benzeyen biri misiniz?” diye sordu. O sırada çantasında küçük bir şeyler arıyordu. Çantanın içini karıştırırken sorduğu soruyu duyup duymadığından emin olmak için gözlerini yukarı kaldırdı.

Jasper Gwyn bu soruyu beklemediği için, Jasper Gwyn olduğunu söylemek zorunda kaldı.

Kadın, sanki bir bilmeceye doğru yanıt vermiş gibi, “Aferin!” dedi. Sonra *Kız Kardeşler* romanında, dalgakırandaki sahnenin son yıllarda okuduğu en güzel şey olduğunu söyledi.

Jasper Gwyn, “Teşekkür ederim,” dedi.

“Öbür kitabınızın, şu uzun olanın ilk sayfalarında yer alan okul yangını, o da çok güzeldi, kusursuzdu o yangın.” Gözlerini yine Jasper Gwyn’e doğru kaldırdı.

“Ben öğretmendim,” dedi.

Sonra çantasından iki tane şeker çıkardı, yuvarlak, meyveli şekerlerdi bunlar ve bir tanesini Jasper Gwyn'e ikram etti.

"Teşekkür ederim, almayayım, gerçekten," dedi Jasper Gwyn.

Kadın, "A olmaz ama!" dedi.

Bunun üzerine Jasper Gwyn gülümseyerek şekeri aldı.

Kadın, "Çantanın içine düşmüş olmaları kötü oldukları anlamına gelmez," dedi.

"Tabii ki."

"Ama insanların böyle düşünmeye eğilimli olduklarını gördüm."

Jasper Gwyn gerçekten de öyle olduğunu düşündü, insanlar bir çantanın dibinde kalmış bir şekeri yemek istemezlerdi.

"Bence insanların yetimlere pek güvenemedikleri gibi bir durum bu da."

Kadın şaşırarak dönüp ona baktı.

"Ya da metronun son vagonuna güvenemedikleri gibi," dedi, sesinde tuhaf bir sevinç vardı.

Aynı okula gitmiş iki arkadaşına benziyorlardı, orada oturmuş sınıf arkadaşlarının adlarını sayıyor ve onları çok uzaklardan yanlarına getiriyorlardı sanki. Bir an sihirli bir sessizlik oldu aralarında.

Sonra sohbete devam ettiler, hemşire gelip sıranın Mr. Gwyn'de olduğunu söyleyince, Jasper Gwyn geleceğini belirtti.

Hemşire, "Sıranızı kaybedeceksiniz," dedi.

"Önemli değil, yarın yeniden gelebilirim."

Hemşire soğuk bir biçimde, "Siz bilirsiniz," dedi. Sonra yüksek sesle Mr. Flewer diye seslendi.

Bu durum şemsiyeli kadına çok doğal geldi.

Sonunda bekleme odasında yalnız kaldılar, bunun

üzerine kadın gitme vaktinin geldiğini söyledi. Jasper Gwyn ona tahlil ya da başka bir şey yaptırıp yaptırmayacağını sordu. Kadın sıcak bir yer olduğu için geldiğini ve oranın eviyle süpermarket arasında tam yarı yolda olduğunu söyledi. Ayrıca, aç karnına kan tahlili yaptırmak zorunda olan insanların yüzlerine bakmaktan da hoşlanıyordu. Bir şeyleri çalınmış gibidirler, dedi. Evet, öyledir, diye onayladı Jasper Gwyn, inançla.

Şemsiyeyi açıp kadına evine kadar eşlik etti, kadın tekerlekli pazar arabasını ona bırakmamakta ısrar etti. Yol boyunca sohbet ettiler, sonunda kadın ona o sırada ne yazdığını sordu, "Hiç," dedi Jasper Gwyn. Kadın bir süre sessiz yürüdü, sonra, "Yazık," dedi. Bunu o kadar içten bir üzüntüyle söylemişti ki, Jasper Gwyn acı duydu.

Kadın, "Düşünceler mi bitti?" diye sordu.

"Yok, hayır, ondan değil."

"Neden o zaman?"

"Başka bir iş yapmak istiyorum."

"Ne gibi?"

Jasper Gwyn durdu.

"Kopyacı olmak hoşuma gidecek gibi geliyor bana."

Kadın biraz düşündü. Sonra yeniden yürümeye başladı.

"Evet, anlayabiliyorum sizi," dedi.

"Gerçekten mi?"

"Evet, güzel bir iş, kopyacılık."

"Ben de öyle düşündüm."

"*Temiz* bir iş," dedi kadın.

Kadının evine çıkan basamakların başında durdular, telefon numarası alıp vermek ya da gelecekte tekrar buluşmaktan söz etmek ikisinin de aklına gelmedi. Yalnızca bir ara, kadın onun başka bir kitabını okuyamayacağı için üzüldüğünü söyledi. Onun yaptığı gibi insanların beynine girmenin herkesin harcı olmadığını ve bu yete-

neğini sanki antika bir yarış arabasıymış gibi bir garaja kapatıp, yılda bir kez parlatmanın günah olduğunu belirtti. Evet, tam olarak böyle söyledi, antika bir yarış arabası gibi. Sözlerini bitirmiş gibi görünse de gerçekte hâlâ söylemek istediği bir şeyler vardı.

“Kopyacının işi, bir şeyler kopya etmekle ilgilidir, değil mi?”

“Büyük bir olasılıkla öyle.”

“Anladım. Ama noter belgelerinin ya da sayıların kopya edilmesi olmasın, lütfen.”

“Yapmamaya çalışacağım.”

“İnsanları kopya etmek gibi bir şey bulun bari.”

“Evet.”

“Nasıl olduklarını anlatın.”

“Evet.”

“Bu işi iyi yapacağınıza inanıyorum.”

“Evet.”

9

The Guardian'a yazdığı yazının üzerinden bir ya da bir buçuk yıl geçmişti ki, Jasper Gwyn ara sıra rahatsızlanmaya başladı, ansızın ortadan yok olmaya benzer bir şeyler hissettiğini söylüyordu. Kendini dışarıdan gördüğünü ya da algılama duyusunu tamamen yitirdiğini, sadece kendini uzaktan algıladığını anlatıyordu. Bazen bu durum çok etkileyici olabiliyordu. Bir gün, bir telefon kabinine girmek zorunda kalıp güçlkle Tom'un numarasını çevirdi. Kekeleyerek, nerede olduğunu bilmediğini söyledi ona.

“Korkma, Rebecca'yı yollayıp aldırırım seni. Neredesin?”

“Sorun da bu zaten, Tom.”

Şişman kız, onu bulabilmek için tüm semti baştan sona arabasıyla dolaşmak zorunda kaldı. Bu arada Jasper Gwyn kabinin içinde kalmış, telefon ahizesini sancılı bir biçimde elinde tutup ölmemeye çalışmıştı. Sıkıntısının etkisini azaltmak için telefonda konuşmaya başlamıştı – aklına su kesintisini protesto etmek için sular idaresiyle konuşuyormuş gibi yapmak geldi, kimse onu önceden uarmamıştı, onun için de maddi ve manevi çok büyük zararlara uğramıştı. Sürekli, “Saçlarımı şampuanlamak için yağmur yağmasını mı beklemem gerekiyor?” diye söyleniyordu.

Şişman kızın arabasına biner binmez kendisini daha iyi hissetmeye başladı.

Bir yandan özür diliyor, diğer yandan da gözlerini kızın spor arabanın direksiyonunu tutan – tutmak... aslında bu fiil doğru değildi– şişman ellerinden alamıyordu. Ne ilgim var, diye sordu içinden –o kızın günün her ânında bedeniyle yaşadığı deneyim bu olmalıydı– olup bitenlerle benim aramda mantıklı bir bağlantı yok, diye düşündü.

Ama genç kız o güzel gülümsemesiyle gülerek baktı ve ona yardım etmekten onur duyacağını belirtti. Bu durumun kendi başına da geldiğini, bir dönem sık sık o şekilde rahatsızlandığını da sözlerine ekledi.

“Birdenbire öleceğinizi mi düşündünüz?”

“Evet.”

Jasper Gwyn, “Peki nasıl iyileştiniz?” diye sordu, o an herkesten bir tedavi yöntemi dilenebilirdi.

Kız yeniden gülümsedi, sonra bir süre konuşmadan yola baktı.

Sonunda “Yok, anlatmayayım, özel şeyler bunlar,” dedi.

“Tabii,” dedi Jasper Gwyn.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Yuvarlanıyorlardı. Doğru fiil büyük bir olasılıkla buydu. Spor direksiyonun çevresinde yuvarlanıyorlardı.

10

Sonraki günlerde, Jasper Gwyn sakinliğini korumaya çalıştı ve gittikçe artan krizlerine çare bulmak için, bir filmde gördüğünü anımsadığı bir egzersizi yapmaya başladı. Bu, yavaş bir tempoyla yaşamaktan, yapılan her harekete yoğunlaşmaktan oluşan bir egzersizdi. Genel bir kural olduğu düşünülebilir, ama Jasper Gwyn o kadar dikkat ediyordu ki, şaşırtıcı bir şekilde doğal oluyordu. Böylece ayakkabılarını önce inceliyor, onların hoş hafifliğini değerlendiriyor, köselesinin yumuşaklığını hissediyor, sonra da giyyordu. Bağcıklarını bağlarken kendiliğinden hareket etmekten kaçınıyor ve kesinliğine bayıldığı yuvarlak hareketlerle parmaklarının çok güzel biçimde oynayışını ayrıntısına kadar inceliyordu. Sonra ayağa kalkıyor ve ilk adımlarda ayakkabının ayak bileğine iyice oturduğunu hissetmeyi asla unutmuyordu. Dikkatini, aynı zamanda, insana genellikle olağan gelen seslere veriyordu; bu bir kilit tıkırtısı, koparılan bir seloteyp parçasının sesi ya da bir fermuar gıcırtısı olabilirdi. Önemsiz olsa bile incelediği şeyin renklerini algılamakta acele etmeyi sevmiyordu, ister bir çekmecenin içinde, ister açık bir park alanında olsun, eşyaların dizilişleriyle yarattıkları rastlantısal biçimlere bakmayı özellikle seviyordu. Çoğu kez karşısına çıkan şeyleri –basamakları, sokak lambalarını, bağışları– sayıyordu ve parmaklarıyla yüzeyleri yokluyor, pürüzlü ve pürüzsüz arasındaki sonsuzluğu keşfediyordu. Durup yerdeki gölgelere bakıyor-

du. Madenî paraların her birini parmakları arasında hissediyordu.

Bütün bunlar günlük yaşamda ona, bir aktörün ya da Afrika'da yaşayan bir hayvanın görkemli havasını veriyordu. O zarif yavaşlığında sanki olayların doğal zamanını bilen bir yan vardı, hareketlerinin kesinliğinde eşyalar konusunda çoğu insanın artık unuttuğu bir ustalık ortaya çıkıyordu. Jasper Gwyn bunun farkında bile değildi, ama o titiz davranışların ona bir doğruluğu – büyük bir olasılıkla yitirdiği ağırlık merkezini geri verdiğini açıkça anlıyordu.

11

Bu durum birkaç ay sürdü. Sonra, yorulup her zamanki yaşantısına geri döndü, ama o bildiği yok olma duygusu yeniden ortaya çıktı ve kendisini nasıl savunacağını bilemeden, onulması olanaksız bir boşluk hissi kapladı içini. Öte yandan dünyaya yakınlaşmak için kullandığı o saplantılı tedavi yöntemi –şu ayakkabılarını bağlama biçimi– olayları *yaşamak* yerine *yazmak*'tan, sıfat ya da belirteçler üzerine düşünmekten çok farklı bir şey değildi – böylece Jasper Gwyn kitapları bırakmanın, aklında kurduğu cümleleri bir araya getirmek ya da aptalca bir yavaşlıkla ayakkabısının bağını bağlamak gibi birtakım geçici ve kusurlu hareketlerle doldurmaya çalıştığı bir boşluk yarattığını, kendi kendine kabul etmek zorunda kaldı. Yazarlığın artık onun için dayanılmaz bir meslek olduğunu kabul etmesi yıllar almıştı, oysa şimdi o mesleğe sahip olmadan yaşamının hiç de kolay olmadığını kabul etmek zorundaydı. Böylece birçok insanın bil-

diği, yine de acı veren bir durumda olduğunu anladı: İnsanlara yaşama hissi veren tek şey, aslında, onları yavaş yavaş ölüme yönlendiriyordu. Anne babalar için evlatlar, sanatçılar için başarı, dağcılar için yüksek dağlar. Jasper Gwyn için kitap yazmak.

Bunu anlayınca şaşırıp kaldı ve yalnızca çocuklar, ama akıllı çocuklar gibi kendini savunmasız hissetti. Hiç tanımadığı biriyle acilen konuşma gereksinimine benzer bir içgüdü duyunca şaşırdı. Biraz düşündü, ama aklına bir tek, muayenehanede karşılaştığı, başına su geçirmez eşarp takmış olan yaşlı kadın geldi. Bu konuyu Tom'a açmak daha doğru olurdu, bunun farkındaydı, hatta bir an için onu sevmiş olan kadınların birinden, bir şekilde, yardım isteyebileceğini, kadının kendisini dinlemekten kesinlikle mutlu olacağını da düşündü. Ama konuşmak istediği tek insan muayenehanede tanıdığı o yaşlı kadındı, şemsiyesi ve su geçirmez eşarbyla o kadın. Kendisini anlayacağından emindi. Sonunda Jasper Gwyn doktora yeni tahliller yazdırdı – pek zor olmadı, hastalığının belirtilerine göre gerekiyordu – ve yaşlı kadınla o gün karşılaştığı bekleme salonuna gidip gelmeye başladı.

Tahlillerini yaptırdığı üç gün boyunca yaşlı kadını orada oturup beklerken, başına geleni nasıl anlatacağını iyice düşündü, kadın gelmese de sanki oradaymış gibi onunla konuştu ve yanıtlarını dinledi. Böyle davranırken, bunun onu nasıl tükettiğini daha iyi anladı, bir keresinde yaşlı kadının çantasından küçük bir defter, bir yığın kırıntının yapışmış olduğu –büyük bir olasılıkla bisküvi kırıntılarıydı bunlar– eski bir not defteri çıkardığını ve açıp yazdığı bir cümleyi aradığını, bulunca da gözlerini sayfaya iyice yaklaştıırıp yüksek sesle okuduğunu açık seçik bir şekilde hayal etti.

"Kesin çözümler her zaman ve yalnızca sürmemeye mahkûm bir ruh hali nedeniyle alınır."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“Kimin bu söz?”

“Marcel Proust’un. O asla yanılmazdı.”

Sonra defteri kapattı.

Jasper Gwyn, araştırmak istemediği bazı nedenlerden ötürü Proust’u hiç sevmezdi ama o cümleyi yıllar önce bir kenara ayırmıştı, günün birinde yararlı olacağından emindi. Yaşlı kadının sesiyle dile getirildiğinde eleştirilemez geliyordu kulağa. Ne yapmam gerekiyor, diye sordu kendi kendine.

Su Geçirmez Eşarplı Kadın, “Kopyacı olun, canım işte!” diye yanıt verdi.

“Ne anlama geldiğini bildiğimden emin değilim.”

“Anlayacaksınız. Sırası geldiğinde anlayacaksınız.”

“Bana söz verin.”

“Söz veriyorum.”

Son gün, efor testinden çıktığında, Jasper Gwyn danışmaya uğrayıp görevlilere oraya sık sık dinlenmeye gelen oldukça yaşlı bir kadını görüp görmediklerini sordu.

Camın arkasındaki genç kadın, yanıt vermeden önce baştan aşağı süzdü onu.

“Vefat etti.”

Tam olarak bu fiili kullandı.

“Birkaç ay önce,” diye ekledi.

Jasper Gwyn ne yapacağını bilemeyerek genç kıza baktı.

Kız, “Onu tanıyor muydunuz?” diye sordu.

“Evet, tanışıyorduk.”

İçgüdüsel olarak dönüp şemsiyesinin hâlâ yerde olup olmadığına baktı.

“Ama bana hiçbir şey söylememişti,” dedi.

Genç kadın yanıt vermedi, büyük bir olasılıkla işinin başına dönmek istiyordu.

Jasper Gwyn, “Belki de bilmiyordu,” dedi.

Dışarı çıktığında, kendiliğinden, o gün yaşlı kadınla

yağmur altında yürüdükleri yolu izledi, çünkü onun anısıyla ilgili içinde sakladığı tek şey o yoldu.

Ama bir sokağı şaşırmıştı, büyük bir olasılıkla o gün fazla dikkat etmemişti, böylece kendini bilmediği bir sokakta buldu, o günle aynı olan tek şey ansızın bastıran ve şakır şakır yağan yağmurdur. Sığınabileceği bir kafe aradı ama bulamadı. Sonunda, muayenehaneye dönmeye çalışırken, bir sanat galerisinin önünden geçti. Daha önce asla ayak basmadığı yerlerden birine benziyordu ama o gün, yağmur ona bir sığınak aratır olmuştu, böylece galerinin vitrinine göz atarken buldu kendini. Yer ahşaptı, çok büyük ve iyi aydınlatılmış bir lokale benziyordu. Bunun üzerine Jasper Gwyn vitrindeki tabloya baktı. Bu bir portreydi.

12

İçeride, tek bir tutkunun sonsuza dek yinelenmesi gibi, hepsi birbirine benzeyen büyük tablolar bulunuyordu. Her tabloda tek bir kişi vardı, çıplaktı, çevresinde birkaç eşyadan başka bir şey yoktu, boş bir oda ve bir koridor görünüyordu. Güzel insanlar değildi bunlar, bedenleri sıradandı. Öylece durmuşlardı, ama duruşlarında özel bir güç vardı, binlerce yıllık başkalaşımın meyvesi, jeolojik çöküntüler gibiydiler. Jasper Gwyn onların taş olduğunu düşündü, ama yumuşak ve canlıydılar. Ellemek istedi, ılık olduklarından emindi.

O anda çekip gidebilirdi oradan, bu kadarı yeterdi, ama dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu, Jasper Gwyn yaşamının dönüm noktası olacağını bilmeden, serginin kataloğunu karıştırmaya başladı: Açık renk,

tahtadan bir masanın üstünde, açık halde üç adet katalog, şu bildiğimiz, inanılmaz ağırlıktaki kocaman kitaplar duruyordu. Jasper Gwyn, tabloların adlarının beklediği gibi biraz aptalca olduğunu (*Eli Kucağında Adam*) ve her başlığın yanına da yapılış tarihinin kaydedilmiş olduğunu gördü. Ressamın, yıllarca, yaklaşık yirmi yıl boyunca, eşyaları görme biçiminde ya da tekniğinde görünüşte hiçbir şey değiştirmeden çalıştığı dikkatini çekti. Tek ama çok uzun bir eylemmiş gibi, resim yapmayı sürdürmüştü. Jasper Gwyn, yazdığı on iki yıl boyunca kendisi için de aynı şeyin söz konusu olup olmadığını düşündü ve bir yanıt ararken gözü kataloğun ek bölümüne takıldı, ressamın stüdyosunda çalışırken çekilmiş fotoğrafları vardı. Farkına varmadan, daha iyi görebilmek için eğildi. Ressamın pencereye doğru dönmüş, dışarı bakarken, sakın biçimde koltukta otururken çekilen fotoğraftan etkilendi; Jasper Gwyn'in az önce galeride sergilenen tablolardan birinde gördüğü kadın model, ressamın birkaç metre ötesinde, bir divana çıplak, tabloya aktarıldığından pek farklı olmayan bir biçimde uzanmıştı. O da boşluğa bakar gibiydi.

Jasper Gwyn, o tabloda beklemediği bir zamanı, akıp giden bir zamanı gördü. Herkes gibi, o tür şeylerin bilindiği gibi gerçekleştiğini, yani ressamın sehпасının karşısında, modelin yerinde hareketsiz durduğunu, ikisinin de bildik kuralları birlikte uyguladıklarını düşünürdü – aralarında ara sıra geçen aptalca sohbeti de hayal edebilirdi. Ama o tabloda durum farklıydı, çünkü ressam ve model bekler gibiydiler ve tabloyla ilgili olmayan bir şey, kendileri için bir şey bekledikleri söylenebilirdi. Çok büyük bir bardağın dibine inmeyi beklediklerini düşünmek işten değildi.

Sayfayı çevirdi, fotoğraflar pek farklı değildi. Modeller değişiyor, ama durum neredeyse hep aynı kalıyordu. Ressam bir tabloda ellerini yıkıyor, bir diğerinde yalınayak, yere bakarak yürüyordu. Resim yaparken hiç yoktu. Çok uzun boylu ve çok zayıf, çocuk gibi koca kulaklı bir kadın model, bir yatağın kenarına oturmuş, eliyle de yatağın başına tutunmuştu. Konuştuklarını –hatta aralarında daha önce de konuştuklarını– düşündürecek bir neden yoktu.

Jasper Gwyn kataloğu aldı ve oturacak bir yer aradı. Kâğıt ve kitaplar arasında çalışmakta olan bir kadının oturduğu masanın tam karşısında, mavi renkte iki koltuk vardı. Galerici olmalıydı o kadın, Jasper Gwyn, rahatsız etmezse oturmak istediğini söyledi.

Kadın, "Buyurun," dedi.

Kadının numaralı gözlükleri ilginçti, çevresindeki eşyalara, tırnakları bakımlı kadınların dikkatiyle dokunuyordu.

Jasper Gwyn oturdu, kadınla arasındaki uzaklık ancak karşılıklı iki çift laf etmek isteyenler için uygun olmasına karşın, kataloğu dizine dayayıp, sanki tek başına, evindeymiş gibi, yeniden fotoğrafları incelemeye koyuldu.

Ressamın stüdyosu boş ve dağınıktı, bilinçli bir temizlikten eser yoktu, gerçeküstü bir dağınıklık izlenimi doğuruyordu insanda, çünkü gerektiğinde düzeltilebilecek hiçbir şey yoktu. Benzer şekilde, modellerin çıplaklığı, akıllara giysi yokluğunu getirmiyordu, her çeşit utançın öncesinde –ya da çok sonrasında var olan bir tür özgün koşul gibi– duruyordu. Fotoğrafların birinde, altmış yaşın üzerinde bir beyefendi görünüyordu, bıyıkları bakımlıydı, göğsünde uzun, beyaz kıllar vardı, bir sandal-

yenin üzerinde oturmuş, bir fincandan belki de çay içmek üzereydi, bacaklarını aralamıştı, ayakları soğuk döşemeye hafifçe değiyordu. Çıplaklığa hiç de uygun değildi, ev içinde ya da özel aşk yaşamında bile kaçınması gerekirdi, ama orada gerçekten kusursuz bir çıplaklık sergiliyordu, oldukça büyük ve sünnetli penisi yana doğru yatırılmıştı ama kuşkuya yer vermeyen tuhaflığının yanı sıra o kadar *kaçınılmaz* biriydi ki, Jasper Gwyn bir an o adamın bildiği bir şeyi göz ardı ettiğinden emin oldu.

Bunun üzerine gözlerini kaldırıp çevresine bakındı ve bıyıklı adamın büyük tablosunu karşısındaki duvarda buldu: Ta kendisiydi, çay fincanı yoktu ama oturduğu sandalye aynıydı, çıplaktı ve ayaklarını soğuk döşemeye hafifçe dayamıştı. Kocaman duruyordu, özellikle de sanki *gelmiş* gibi göründü gözüne.

Galerici kadın, "Beğendiniz mi?" diye sordu.

Jasper Gwyn, gelecek günlerinin akışını değiştirecek özel bir şeyler anladığını fark etti, onun için hemen yanıt vermedi. Katalogdaki fotoğrafa baktı yeniden, sonra duvardaki tabloya – fotoğrafla tablo arasında bir şeyler olduğu açıktı, *yolculuk* gibi bir şey. Jasper Gwyn çok zaman gerekmiş olabileceğini düşündü, bir sürgün ve birçok direncin kırılması da gerekmişti kesinlikle.

Herhangi bir teknik hile olup olmadığını sorgulamadı, ressamın olası başarısının da önemli olduğunu düşünmedi, yalnızca sabırlı bir çalışmanın bir hedef belirlemiş olduğu geldi aklına ve sonunda, o bıyıklı adamı *eve götürmeyi* başarmıştı. Bunun çok güzel bir davranış olduğunu düşündü.

Galerici kadına döndü, ona bir yanıt borçluydu.

"Hayır. Ben tablo *hiç* sevmem," dedi.

Galerici kadın, "A öyle mi?" dedi.

Sanki bir çocuk, "Büyüyünce cam temizleyicisi olacağım," demiş gibi, anlayışlı gülümsedi.

Sabırlı bir biçimde, "Tabloların nesini sevmiyorsunuz peki?" diye sordu.

Jasper Gwyn yine yanıt vermedi. Şu eve götürmek hikâyesini düşünüyordu. Tablonun birini *eve götürebileceği* hiç aklına gelmemişti, aksine her zaman bunun tersini düşünmüştü, portrelerin sahte kimlik sergilemek için yapıldıkları, sonra da gerçekmiş gibi yutturuldukları açıktı. Maskesini düşürmesi ve her gün gizlemeye çalıştığı kendisiyle ilgili şeyi eve asmak için bir ressama kim para verirdi ki?

Kendi kendine, "Kim para verir?" diye yavaşça yineledi.

Başını kaldırıp galerici kadına baktı.

"Özür dilerim, küçük bir kâğıdınız ve kaleminiz var mı, lütfen?"

Galerici kadın bir bloknot ve kalem uzattı.

Jasper Gwyn, iki satır bir şeyler yazdı. Sonra durup uzun süre yazdığına baktı. Öyle kırılgan bir düşünceye dalmış gibiydi ki, galerici kadın, tıpkı parmaklığa konmuş bir serçeyi kaçırmaktan korkar gibi, kımıldamadı. Jasper Gwyn alçak sesle bir şeyler söylüyordu, ama ne dediği anlaşılmıyordu. Sonunda kâğıdı aldı, dörde katladı ve cebine koydu. Başını kaldırıp yeniden galerici kadına baktı.

"Dilsizdirler," dedi.

"Anlamadım, ne dediniz?"

"Tabloları sevmiyorum çünkü dilsizdirler. Dudakla-

rını oynatarak konuşan, ama sesleri duyulmayan insanlar gibidirler. Zihinde canlandırmak gerek. Böyle bir çaba göstermek istemiyorum.”

Sonra kalkıp bıyıklı adamın portresinin önüne gitti ve yine uzun süre –çok uzun süre– düşünceye daldı.

Sağanak halinde yağan soğuk yağmura aldırmadan eve döndü. Ara sıra yüksek sesle bir şeyler söylüyordu. Su Geçirmez Eşarplı Kadın’la konuşuyordu.

15

“Portre mi?”

“Evet, neden sordun?”

Tom Bruce Shepperd söyleyeceği sözcükleri iyice düşündü.

“Jasper, sen resim yapmasını bilmezsin.”

“Doğru. Zaten benim düşüncem de onları yazmak.”

O galeriyi ziyaretinden birkaç hafta sonra, Jasper Gwyn, yeni bir haberi olduğunu söylemek için Tom’a telefon etmişti. Ona imzalaması için sözleşme göndermesini, gelen zarfların hiçbirini açmadığını da söylemek istiyordu. Ama asıl amacı ona yeni haberini vermekti.

Uzun süre aradıktan sonra yeni bir iş bulduğunu söylemek istiyordu. Tom bu işe pek sevinmedi.

“Senin bir işin *var* zaten. Kitap yazıyorsun.”

“Ben o işi bıraktım Tom, sana bunu nasıl anlatsam ki?”

“Kimse bıraktığının farkında değil.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Yarın yeniden başlayabilirsin demek istiyorum.”

“Özür dilerim, olanaksız, ama diyelim ki yeniden yazmaya başladım, *The Guardian*’a o yazıyı yazdıktan

sonra, bunu hangi yüzle yapabilirim, söyler misin bana?"

"Listeyi mi diyorsun? Dâhice bir kışkırtma o. Yenilikçi bir işlem. Ayrıca kim hatırlar sanıyorsun?"

Tom onun yalnızca temsilcisi değildi, aynı zamanda on iki yıl önce onu keşfeden insandı. Aynı *pub*'a gidiyorlardı o zamanlar ve bir keresinde kapanışa kadar oturmuşlar, Hemingway'in altmış iki yaşında, bir av tüfeğiyle intihar etmemiş olsa neler yazıyor olacağını konuşmuşlardı.

"Hiçbir bok yazmazdı," demişti Tom. Jasper Gwyn ise bu konuda farklı düşünüyordu ve sonunda Tom, içtiği dört sert biraya karşın, o adamın edebiyattan anladığını sezmiş ve ne iş yaptığını sormuştu. Jasper Gwyn de söylemişti, ama Tom bir kez daha tekrar etmesini istemişti, çünkü inanamamıştı.

"Öğretmen ya da gazeteci falan olduğunuzu düşünmüştüm."

"Yok, o tür şeyler değil."

"Evet, ama yazık."

"Neden?"

"Hiç bilmiyorum, sarhoşum. Siz benim ne iş yaptığımı biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Telif hakları temsilcisiyim."

Bir kartvizit çıkarmış ve Jasper Gwyn'e uzatmıştı.

"Eğer bir gün bir şeyler yazarsanız beni unutarak haksızlık yapmayın. Er ya da geç herkesin başına gelir."

"Ne?"

"Bir şeyler yazmak."

Bir an düşündü.

"Beni unutmak da tabii."

Bu konuyu bir daha konuşmamışlardı, *pub*'da karşılaştıklarında birlikte oturup kitap ve yazarlardan söz etmekten hoşlanıyorlardı. Ama bir gün Tom, sabah posta-

sında sarı, kocaman bir zarf bulmuştu ve içinde Jasper Gwyn'in romanı vardı. Tesadüfen açmış ve rastgele okumaya başlamıştı. Bir okulda yangın çıkıyordu. İşte her şey böyle başlamıştı.

Şimdiyse her şey bitecek gibiydi ve Tom Bruce Shepherd bunun nedenini pek anlayamamıştı. Listedeki o elli iki şey yüzünden, tamam, ama sadece bu olamazdı. Bütün yazarlar mesleklerinin çevresindeki şeylerden nefret eder, ama hiçbir yazar bu yüzden işini bırakmaz. Genellikle, içkiyi biraz artırmak ya da para harcamaya eğilimli genç bir eş yeter. Ne yazık ki, Jasper Gwyn, bir saatin paslanmış mekanizmasını yağlamak zorundaymış gibi, hep aynı saatte, günde sadece bir bardak viski içerdi. Ayrıca evlilik kurumuna inanmıyordu. Onun için de yapacak bir şey yok gibiydi. Şimdi de şu portre hikâyesi çıkmıştı.

“Bu çok özel bir şey, Tom, kimseye söylemeyeceğine yemin et.”

“Merak etme, zaten kim inanır ki!”

Tom, kendisinden yirmi üç yaş genç Macar Lottie ile evlendiğinde, Jasper Gwyn nikâh şahidi olmuştu ve akşam yemeği sırasında, bir ara masalardan birinin üzerine çıkıp Shakespeare'in bir şiirini okumuştı. Ama şiir aslında Shakespeare'e değil, kendisine aitti, kusursuz bir öykünmeydi. Son iki mısrası şöyle diyordu: “Seni unutmam gerekiyorsa bunu anımsamaya çalışacağım / Ama sonra anımsadığımı unutmamı isteme benden.” Bunun üzerine Tom, pek anlamadığı o şiir yüzünden değil, masanın üzerine çıkıp insanların dikkatini çekmenin Jasper Gwyn için ne kadar güç bir şey olduğunu bildiği için, boynuna sarılmıştı. Sıkı sıkı sarılmıştı. İşte bu nedenle de şu portre hikâyesine sıcak bakamıyordu.

“Bir anlat bakalım,” dedi.

“Bilmem, portre yapmak hoşuma gider, diye düşündüm.”

“Tamam, onu anladım.”

“Tabii ki, söz konusu portre çizmek değil. Ben portre *yazmak* istiyorum.”

“Evet.”

“Ama her şey tablo yapmak için ne gerekiyorsa öyle olacak... Stüdyo, model, her şey aynı olacak.”

“Poz da mı verdireceksin modellere?”

“Onun gibi bir şey.”

“Ee... sonra?”

“Sonra sanırım çok zaman gerekecek. Ama sonunda yazmaya başlayacağım ve yazdıklarımın da bir portre çıkacak.”

“Nasıl bir portre? Bir tanım mı?”

Jasper Gwyn bunu uzun zaman düşünmüştü. Gerçekten de sorun oydu.

“Hayır, bir tanım değil, anlamı olmaz.”

“O işi ressamlar yapar. Kol vardır ve ressam onu çizer, biter. Sen ne yapacaksın peki? Örneğin, ‘Bembeyaz kol yumuşak bir şekilde dayanıyor,’ vesaire, vesaire mi yazacaksın?”

“Yok, diyorum ya, olmaz öyle şey.”

“Ee... o zaman?”

“Bilmem.”

“Bilmiyor musun?”

“Hayır. Portre yapmak için gereken koşulların olması gerekiyor, belki o zaman resim yapmak yerine yazmanın tam olarak ne anlama geldiğini anlayabilirim. Bir portre yazmanın.”

“Yani şu anda bu konuda hiçbir fikrin yok, öyle mi?”

“Biraz var, bazı varsayımlar.”

“Ne gibi?”

“Bilmem, o insanları *evlerine götürmek* gibi bir şey geliyor aklıma.”

“İnsanları *evlerine götürmek* mi?”

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“Bilmiyorum, sana anlatabileceğimi de sanmıyorum.”

“Bir içkiye ihtiyacım var. Hattan ayrılma, hele telefonu kapatmayı aklının ucuna bile getirme.”

Jasper Gwyn elinde ahize öylece durdu. Tom’un söylendiğini duyuyordu. Ahizeyi kenara koyup yavaş adımlarla banyoya doğru yürüdü, aklında bir yığın düşünce vardı, hepsi de şu portre hikâyesiyle ilgiliydi. Yapacak tek şeyin denemek olduğunu düşündü, Galles’de kaybolan insanlarla ilgili polisiye romanına başladığında da nereye varmak istediğini bilmiyordu, aklında yalnızca nasıl ilerleyebileceği konusunda bir fikir vardı. İşedi. Eğer Tom o zaman da, yazmaya başlamadan önce aklında neler olduğunu sorsaydı, kolay kolay ne diyeceğini bilemezdi. Sifonu çekti. Bir romana, ilk romana başlamak, ne olduğunu tam olarak bilmeden portre yapmak için bir stüdyo kiralamaktan daha anlamsız değildir. Telefonun yanına dönüp ahizeyi eline aldı.

“Tom?”

“Jasper, seninle açık konuşabilir miyim?”

“Tabii.”

“Müthiş can sıkıcı bir kitap olacak.”

“Hayır, anlamadın, bir kitap olmayacak.”

“Ne olacak, o zaman?”

Jasper Gwyn insanların o sayfaları eve götüreceklerini ve bir çekmecede saklayacaklarını ya da bir sehpanın üzerine koyacaklarını düşünmüştü. Bir fotoğrafı saklar gibi ya da bir tabloyu duvara asar gibi. Bu, yapacağı şeyin onu heyecanlandıran yanıydı. O elli iki şeyin hiçbirisi olmayacaktı, yalnızca kendisiyle o insanlar arasında bir anlaşma olacaktı. Onlar için bir masa yapmak ya da arabalarını yıkamak gibi bir şeydi. Bir meslek. Ne olduklarını yazacaktı, o kadar. Onların gözünde bir kopyacı olacaktı.

“Portre olacaklar, o kadar,” dedi. “Yaptırmak için

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

para verenler alıp evlerine götürecekler, iş bitecek.”

“Para mı verecekler?”

“Tabii, insanlar portrelerini yaptırmak için para vermiyorlar mı?”

“Jasper, evet, ama portreleri için veriyorlar, üstelik kraliçe ve evlerinde her dakika duvar açan ve onları doldurmak isteyen birkaç ahmağın dışında, artık insanlar portrelerini yaptırmıyorlar.”

“Evet, ama benimkiler yazı olacak, farklı bir şey.”

“Daha beter!”

“Bilmiyorum.”

Bir süre konuşmadılar. Tom’un viskisini yudumladığı duyuluyordu.

“Jasper, bunu başka bir zaman konuşsak daha iyi olacak.”

“Evet, galiba daha iyi olacak.”

“Biraz düşündükten sonra konuşalım.”

“Tamam.”

“Ben bir düşüneyim.”

“Evet, anlıyorum.”

“Bunun dışında her şey yolunda mı?”

“Evet.”

“Bir şeye ihtiyacın var mı?”

“Yok. Yani, bir şeye var, galiba.”

“Söyle.”

“Tanıdığın bir emlak komisyoncusu var mı?”

“Ev arayan biri mi?”

“Evet.”

“John Septimus Hill, bu konuda en iyi odur. Hatırladın mı onu?”

Jasper Gwyn çok uzun boylu, davranışları kusursuz ve çok şık giyinen birini anımsar gibi oldu. Tom’un düğününde görmüştü.

“Ona git, bu işin tam adamıdır,” dedi Tom.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“Teşekkür ederim.”

“Ne oldu, evini mi değiştiriyorsun?”

“Hayır, bir stüdyo kiralamayı düşünüyordum, sana sözünü ettiğim şu portreyi denemek için doğru bir yer bulmak istiyorum.”

Tom Shepperd gözlerini yukarı kaldırdı.

16

John Septimus Hill, müşterinin gereksinimlerini belirtmesi için doldurulması gereken evrak dosyasını uzattığında, Jasper Gwyn soruları okumayı denese de sonunda gözlerini kâğıtlardan ayırdı ve her şeyi sözle yapıp yapamayacağını sordu.

“İsteklerimi daha iyi açıklayabileceğimden eminim.”

John Septimus Hill evrak dosyasını aldı, kuşkuyla bakarak sepete attı.

“Bu evrakı doldurma nezaketini gösteren birine bugüne kadar hiç rastlamadım.”

Sonra bunun oğlunun fikri olduğunu, birkaç aydır onunla çalıştığını, yirmi yedi yaşında olduğunu söyledi: Şirketin çalışma biçimini güncelleştirmeyi koymuştu aklına.

John Septimus Hill, “Ben eski tarzın çok iyi olduğuna inanıyorum,” diye sözlerini sürdürdü. “Ama evlatlarımıza karşı her zaman nasıl bunakça bir kabullenme gösterdiğimizi tahmin edersiniz. Sizin çocuğunuz var mı?”

Jasper Gwyn, “Hayır. Ben evlilik kurumuna inanmıyorum ve çocuk yapmaya uygun değilim,” dedi.

“Çok haklı bir düşünce. Kaç metrekaRELİK bir yer aradığınızı söyleyerek başlamak ister misiniz?”

Jasper Gwyn hazırlıklıydı, kesin bir yanıt verdi.

“Büyüklüğü bir tenis kortunun yarısı kadar olan, tek bir oda arıyorum.”

John Septimus Hill hiç oralı olmadı.

“Kaçınıcı katta?”

Jasper Gwyn, avluya bakan bir yer düşünmüştü ama son katta da olabileceğini, öncelikle sessiz ve sakin bir yer olmasının önemli olduğunu ekledi. Son olarak da bakımsız bir döşemesi olmasını istediğini söyledi.

John Septimus Hill not almıyordu, ama sanki aklının bir köşesine tüm bilgileri, ütülenmiş çarşaflar gibi üst üste koyar bir hali vardı.

Isıtma sisteminden, banyodan, kapıcı hizmetinden, mutfaktan, son rötuşlardan, kapı ve pencere çerçevelerinden, garajdan söz ettiler. Jasper Gwyn’in her konuda çok net düşünceleri vardı. Odanın boş, hatta bomboş olması konusunda kararlı konuştu. “Döşeli” sözcüğü bile onu rahatsız ediyordu. Orada burada rutubet izlerinin olmasından, hatta tercihen eskimiş boruların görünmesinden rahatsız olmayacağını anlatmaya çalıştı, başardı da. Odanın ışığını istediği gibi ayarlayabilmek için pencerelerde mutlaka panjur olması gerektiğini belirtti. Duvarlarda eskiden kalan kâğıt izlerinden de rahatsız olmayacağını söyledi. Gerekirse kapılar ahşap, hatta biraz kabarık olmalıydı. Tavanlar yüksek olsun, diye buyurdu.

John Septimus Hill, sanki daha henüz ağır bir öğle yemeğinden kalkmış gibi gözleri yarı kapalı halde, her şeyi güzelce üst üste dizdi, sonra bir süre konuşmadı, görünüşte memnun kalmış gibiydi. Sonunda gözlerini açtı ve öksürerek boğazını temizledi.

“Haklı olarak özel diye tanımlanabilecek bir soru sorabilir miyim?”

Jasper Gwyn, ne evet ne de hayır, dedi. John Septimus Hill bunu bir isteklendirme olarak gördü.

“İnanılmaz bir kesinlik ve kusursuzluğun şart olduğu bir iş yapıyorsunuz, değil mi?”

Jasper Gwyn, nedenini anlamadan, dalgıçları düşündü. Sonra, evet diye yanıt verdi, geçmişte öyle bir iş yaptığını söyledi.

“Ne olduğunu sorabilir miyim? İnanın, sadece merakтан.”

Jasper Gwyn bir süre kitap yazmış olduğunu söyledi.

John Septimus Hill, yanıtı, inançlarını fazla altüst etmeden anlayıp anlamayacağını keşfetmek için bekler gibi, iyice düşündü.

17

On gün sonra John Septimus Hill, Jasper Gwyn’i, Marylebone High Street’in arkasındaki bir bahçenin ucuna inşa edilmiş bir binaya götürdü. Burası yıllarca bir marangoz tarafından depo olarak kullanılmıştı. Sonra, sırayla ve kısa sürelerle bir sanat galerisi deposu, bir seyahat dergisinin bürosu ve bir antika motosiklet koleksiyoncusunun garajı olmuştu. Jasper Gwyn kusursuz bir yer olduğunu düşündü. Motosikletlerin ahşap yer döşemesinde bıraktığı kalıcı yağ lekelerini ve kimsenin yırtma zahmetine girmedığı Karayip Denizi posterlerinin duvarda kalan kenarlarını beğendi. Çatıda küçük bir banyo vardı, demir bir merdivenle çıkılıyordu. Mutfaktan eser yoktu. Daha yeni yapılmış, ama henüz boyanmamış masif panjurlar kapatılarak büyük pencerelerden içeri ışık girmemesi sağlanabilirdi. Büyük odaya, bahçeye açılan iki kanatlı bir kapıdan giriliyordu. Borular görünürdeydi ve hiç iyi takılmamışlardı. John Septimus

Hill, profesyonelce bir ses tonuyla rutubet izleri için bir çözüm bulmanın güç olmadığını belirtti.

Espri yapmaktan uzak, "Nem, hayatımda ilk kez bir şansızlık değil de, istenen bir dekorasyon olarak sunuluyor," dedi.

Kira bedeline karar verdiler ve Jasper Gwyn binayı altı aylığına kiralayıp, sözleşmeyi altı ay daha uzatabileceği konusunda söz verdi. Yüksek bir rakam ödeyecekti, bu da, eğer oyun olarak düşündüyse, o portre hikâyesinin artık oyun olmaktan çıktığını anlamasına yardımcı oldu.

Vedalaşma zamanı geldiğinde John Septimus Hill, "İyi o zaman, bürokratik işlemleri oğlumla tamamlarsınız," dedi. Yolda, bir metro istasyonunun önündeydiler. Ayrıca, "Laf olsun diye söylemiyorum, sizi tanıdığımı gerçekten çok memnun oldum," diye ekledi.

Jasper Gwyn veda etmeyi hiç beceremezdi, en basit vedaşmalar bile ona zor gelirdi; portre yazmayı denemek için aradığı yeri, şu eski garajı bulan emlakçıdan ayrılmayı da beceremiyordu işte. Oysa o adama karşı samimi bir yakınlık duymuştu ve bunu belirtmek istiyordu. Böylece kibar bir şeyler söylemek yerine, onu da şaşırtacak bir cümle çıktı ağzından.

"Her zaman kitap yazmadım," dedi, "daha önce başka bir iş yapıyordum. Dokuz yıl boyunca yaptım."

"Gerçekten mi?"

"Akortçuydum. Piyanoları akort ediyordum. Babamın mesleği idi bu."

John Septimus Hill bu haberi sevinçle karşıladı.

"İşte, sanırım şimdi anladım. Teşekkür ederim."

Sonra akortçularla ilgili olarak bir şeyi çok merak ettiğini söyledi.

"Piyano çalmayı bilirler mi acaba, diye sorarım hep kendi kendime. Profesyonel biçimde, demek istiyorum."

Jasper Gwyn, "Nadiren," dedi ve sözlerine şöyle devam etti: "Nasıl oluyor da saatlerce çalıştıktan sonra, sonucunun tadını çıkarmak için oturup Chopin'in bir polonezini çalmıyorlar diye soruyorsanız, bunu yapabilecek durumda olsalar bile asla yapmazlar derim size."

"Yapmazlar mı?"

"Piyano akort eden, akort bozmayı sevmez," dedi Jasper Gwyn.

Bir daha görüşmek için birbirlerine söz verip ayrıldılar.

Jasper Gwyn günler sonra kendini eskiden garaj olan, artık portreci olarak çalışacağı stüdyonun bir köşesinde yere oturmuş olarak buldu. Anahtarları elinde çevirip çeviriyor ve uzaklıkları, ışığı, ayrıntıları inceliyordu. Su borularından ara sıra gelen gurultunun bozduğu büyük bir sessizlik vardı. Yapacağı şeyleri düşünmek için uzun süre orada kaldı. Bir şeyler, bir yatak, koltuk falan koymak gerekiyordu. Orayı nasıl aydınlatacağını ve nerede duracağını düşündü. Kendini orada, tanımadığı, sessiz birinin yanında hayal etti, ikisi de kendilerini, öğrenmek zorunda oldukları bir zamana bırakacaklardı. Yönetilmesi olanaksız bir çekingenliğin kısılcacını hissetmeye başlamıştı bile.

"Asla başaramayacağım," dedi bir ara.

"Hiç öyle şey olur mu!" dedi, Su Geçirmez Eşarplı Kadın. "Yapamayacağınızı düşünüyorsanız, önce bir viski için."

"Yetmeyebilir."

"İki bardak için, o zaman."

"Kolay değil."

"Nasıl yani, korkuyor musunuz?"

"Evet."

"İyi. Korku olmadan güzel şeyler başarılmaz. Rutubet izlerini ne yapacaksınız?"

“Sadece beklemek gerekiyormuş. Kalorifer boruları iğrenç duruyor.”

“Siz beni rahatlatıyorsunuz.”

Jasper Gwyn ertesi gün müzikle ilgilenmeye karar verdi. O sessizlik onu etkilemiş ve o odayı bir sesle kaplamak gerektiği sonucuna varmıştı. Borulardaki gurultu da iyiydi, ama daha iyisinin yapılabileceği kuşku götürmezdi.

18

Piyano akort ettiği yıllarda çok besteci tanımıştı, ama ilk aklına gelen David Barber oldu. Bunun mantıklı bir yanı vardı: Jasper Gwyn onun klarnet, vantilatör ve su boruları için yazdığı besteyi çok iyi anımsıyordu. Hiç de fena değildi. Borular çok gurulduyordu.

Yıllarca karşılaşmamışlardı, ama Jasper Gwyn belli bir üne kavuştuğunda David Barber onu aramış ve bir kantatı için söz yazmasını istemişti. Sonra o iş (kokteyl karıştırıcısı sesleriyle tamamlanmış, yaylı çalgılar orkestrası eşlikli ses için bir kantat) öyle kalmıştı ama görüşmeyi sürdürmüşlerdi. David sevimli bir insandı, ava meraklıydı ve piyanistlerin adlarını verdiği bir sürü köpeği vardı, bu da Jasper Gwyn'e Radu Lupu tarafından ısırıldığını yalan söylemeye gerek kalmadan ileri sürme olanağı veriyordu. Besteci olarak New Yorklu yenilikçilerin en şenlikli kesimiyle görüşerek uzun süre eğlenmişti: Fazla para kazanılmıyordu, ama kadınlarla ilişki konusunda başarı kesindi. Sonra uzun süre gözden kaybolmuş, ses perdeleri arasındaki ilişkiler üzerine gizemli düşüncelerinin peşinden gitmiş ve bu konuda anladıklarını bazı üniversite düzeyindeki çevrelerde öğretmişti.

Jasper Gwyn en son onunla ilgili olarak, gazetelerde, ünlü Manchester Stadyumu Old Trafford'da, program dışı bir senfonisinin çalındığını okumuştı. Doksan dakikalık bestenin adı *Yarıfinal* idi.

Adresini bulması güç olmadı ve bir sabah onun Fulham semtindeki evine gitti. David Barber kapıyı açıp da onu karşısında görünce, sanki bekliyormuş gibi duraksamadan boynuna sarıldı. Sonra birlikte, Martha Argerich kakasını yapsın diye parka gittiler. Kısa ve sert kıllı büyük vendée grifonu cinsi bir köpekti.

19

David'le sözü fazla uzatmaya gerek yoktu, onun için Jasper Gwyn yeni stüdyosuna ses sağlamak için bir şeylere gereksinimi olduğunu, sessizlikte çalışmadığını söyledi.

"Bazı güzel plaklar gelmedi mi hiç aklına?"

"O dediğin müziktir, ben ses istiyorum."

"Ses mi, gürültü mü?"

"Bir zamanlar farklı olduklarını düşünmüyordun."

Martha Argerich sincapların peşinde koştururken, parkta sohbet ederek yürüdüler. Jasper Gwyn, sadece sessizliği yok edip örtecek çok hafif algılanan çok uzun bir *loop*¹ düşündüğünü söyledi.

David Barber, "Ne kadar uzun?" diye sordu.

"Bilmem. Yaklaşık elli saatlik olabilir mi?"

David Barber durdu. Güldü.

1. (İng.) Elektronik müzikte sürekli tekrar eden melodi.

“Bu iş şakaya gelmez, sana pahalıya patlayabilir, dostum.”

Sonra yeri görmek istediğini söyledi. Orada oturup biraz düşünmek istiyordu. Böylece, ertesi sabah birlikte Marylebone High Street’in arkasındaki stüdyoya gitmeye karar verdiler. Geri kalan zamanı eski günleri anarak geçirdiler, bir ara David Barber, uzun bir süre yıllar önce, Jasper Gwyn’in o zamanki sevgilisiyle yattığını düşündüğünü söyledi. Kadın İsveçli bir fotoğrafçı mıydı neydi. Jasper Gwyn, hayır, o benimle yatıyordu, ben hiçbir şey anlamıyordum, dedi. Güldüler.

Ertesi gün, David Barber, uzaktan bile ıslak köpek kokan, kırık dökük steysin bir arabayla geldi. Yangın musluğunun tam önüne park etti, çünkü bu şekilde kültüre ayrılmış fonların yönetimini kendince protesto ediyordu. Stüdyoya girip kapıyı kapattılar. Büyük bir sessizlik vardı, tabii ki boruların gurultusu dışında.

“Güzel,” dedi David Barber.

“Evet.”

“Şu rutubet izlerine dikkat etmelisin.”

“Her şey denetim altında.”

David Barber odada biraz dolaştı ve o özel sessizliği ölçtü. Boruları dikkatle dinledi ve ahşap yer döşemesinin gıcırtısını değerlendirdi.

Bir ara, “Ne tür bir kitap yazdığını da bilmek gerek,” dedi.

Jasper Gwyn bir an düş kırıklığına uğradı. Artık kitap yazmadığına dünyayı inandırmak için bir ömür boyu uğraşması gerektiği düşüncesine hâlâ alışamamıştı. Bu inanılmaz bir olaydı. Bir keresinde yolda karşılaştığı bir editör, *The Guardian* gazetesindeki yazısıyla ilgili iltifatlara boğmuştu onu. Sonra da hemen şöyle sormuştu: Şimdi ne yazıyorsun? Bu tür şeyleri Jasper Gwyn’in aklı almıyordu.

“Ne yazdığım önemli değil, inan bana.”

Ve tıpkı gün ışığı gibi, seçilemez bir biçimde ve sürekli değişen bir ses düzeni istediğini anlattı. Özellikle de şık bir şey olsun, diye de ekledi. Bu çok önemliydi. Ayrıca ritim gölgesi olmayan, zamana ara veren ve koordinatsız bir zamanın geçip gitmesinin yarattığı boşluğu dolduran bir akış istiyordu sadece. Yaşlanan bir yüz gibi durağan bir şey hoşuna giderdi.

David Barber, “Hela nerede?” diye sordu.

Geri döndüğünde işi kabul ettiğini söyledi.

“On bin sterlin, artı müzik seti. Yirmi bin diyelim.”

Var olup olmadığını bilmediği bir meslek için oynadığı kumarda, biriktirdiği paraları yakmak üzere olduğunu düşünmek Jasper Gwyn’in hoşuna gidiyordu. Bir şekilde köşeye sıkıştırılmak istiyordu, çünkü ancak bu şekilde aradığı şeyi bulma şansına sahip olabilirdi. Kabul etti.

David Barber bir ay sonra müzik setini kurmaya geldi ve Jasper Gwyn’e bir harddisk verdi.

“Keyfini çıkar. Altmış iki saat, biraz uzun yaptım. Finali gerçekleştirirken zorlandım.”

Jasper Gwyn o gece, kopyacı olarak çalışacağı stüdyoda yere yattı ve *loop*’u başlattı. Yaprak hışırtısına benzeyen seslerle başlıyor ve sanki algılanamayacak biçimde hareket ederek ve her tür sesi, sanki rastlantısal bir şekilde bularak ilerliyordu. Jasper Gwyn’in gözleri doldu.

20

Jasper Gwyn, David Barber’ın müziğini ya da ne idiye işte onu beklerken, stüdyoya gereken diğer şeyleri sağlamak için kolları sıvadı. İşe mobilyalardan başladı.

Regent Street'teki bir eskici deposunda üç sandalye ve kırık dökük de olsa güzel bir demir yatak buldu. Bunlara kriket topu renginde, çökmüş iki deri koltuk ekledi. Çok pahalı ve kocaman iki halı kiraladı ve inanılmaz bir fiyata, bir Fransız pastanesinden gelen bir duvar askısı aldı. On sekizinci yüzyıla ait bir atlıkarıncanın bir atını almaya kalktı ve işte o noktada aşırıya kaçtığını anladı.

Hemen karar veremediği şey, nasıl yazacağıydı, ayakta mı yoksa bir çalışma masasında oturarak mı, bilgisayarla mı yoksa elle mi, büyük kâğıtlara ya da bloknotlara mı yazacaktı, bilemiyordu. Aslında gerçekten yazıp yazmayacağını da bilmiyordu, belki inceleyecek, düşünecek, daha sonra, örneğin eve döndüğünde aklına gelenleri kâğıda dökecekti. Ressamların işi kolaydı, karşısında duracakları bir tuval vardı, bu tuhaf değildi. Ama insan yazmak isterse ne olacaktı? Bir masada ya da bir bilgisayarın başında durabilir miydi hiç! Sonunda çalışmaya başlamanın ve orada gerektiği zaman neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anlamanın dışında her şeyin gülünç olacağını düşündü. Bu durumda ilk gün yazı masası, dizüstü bilgisayar, hatta kalem bile gerekmez diye geçirdi aklından. Bir köşeye yerleştirmek üzere sıradan bir ayakkabılık aldı yalnızca: Çalıştığı her gün için uygun olan ayakkabıyı seçmenin hoşuna gideceğini düşündü.

Bütün bu işlerle uğraşmak kendisini ânında iyi hissetmesine yol açtı ve aylarca ona acı veren krizleri bir süre düşünmedi. Artık bildiği o yok olma duygusunu hissettiği an korkacağına, yapacağı binlerce işe yoğunlaşıyor ve her birini daha da çılgın bir titizlikle yapıyordu. Ayrıntılarla, uğraşmak onu ânında rahatlatıyordu. Bu, onu, neredeyse edebî kusursuzluk noktalarına taşıyordu. Örneğin bir keresinde ampul yapan bir ustayla karşılaştı. Lamba değil, ampul yapıyordu. El işi ampuller. Yaşlı adamın Camden Town taraflarında kasvetli bir laboratuvarı

vardı. Jasper Gwyn var olup olmadığını bilmeden uzun süre aramıştı böyle birini ve sonunda bulmuştu. Aklından geçen yalnızca çok özel –*çocuksu* diye açıklayacaktı ona– bir ışık değil, aynı zamanda belli bir süre yanan bir ışıktı. Otuz iki gün yandıktan sonra ölen ampuller istiyordu.

Yaşlı adam, sanki o sorunu çok iyi bilirmiş gibi, “Hemen mi, yoksa biraz can çekişerek mi?” diye sordu.

21

Ampul sorunu, pek önemli bir ayrıntı olarak görül-meyebilir, ama Jasper Gwyn için can alıcı bir konuydu. Zamanla ilgiliydi. *Bir portre yazmanın* ne olabileceği konusunda en ufak bir fikri olmasa da, tüketeceği zaman konusunda bir fikir edinmişti – tıpkı gece vakti ilerleyen bir adamın kimliğini değil de, uzaklığını anlamak gibi bir şeydi bu. Hemen gerçekleştirilebilecek bir şey olmadığı-nı ta başından tahmin etmişti, ama rastlantısal, üstelik çok uzak bir son da düşünemezdi. Böylece, mutlak sessizliğin hüküm sürdüğü stüdyoda, yere uzanıp saatlerin ağırlığını ve günlerin kıvamını ölçmeye başladı. Aklında, o gün galeride gördüğü tablolardakine benzeyen bir göç vardı, o göç sırasında atılacak adımların hızını ve varış noktasına götürecek yolun uzunluğunu anlamaya kararlıydı. Çekingenliğin aşılabacağı zamanı ve herhangi bir gerçeği yüzeye çıkaracak yavaşlığı bulmak gerekiyordu. Yaşamda da olduğu gibi, yalnızca belli bir dakiklik o hareketin gerçekleşmesini sağlayabilirdi, tıpkı canlıların mutlu bazı anları gibi.

Sonunda otuz iki günün, başlangıç için akla uygun

bir zaman olduğuna karar verdi. Otuz iki gün boyunca, tek oturumla, günde dört saatlik bir çalışma belirledi. O noktada ampuller konusu ortaya çıkıyordu.

Ama son oturum süresinin bitiminde, kurallara uygun olarak ama kişiliksiz bir biçimde ansızın sona erecek bir şey düşünemiyordu. O işin sonunun şık, hatta şiirsel ve mümkünse beklenmedik bir biçimde olması gerektiği açıktı. Bunun üzerine aklına ışık için araştırdığı çözüm geldi: Tavanda, çeşit aralıklarla, güzel bir geometri oluşturarak asılı duran on sekiz ampul olacaktı.

Otuz ikinci günde o ampullerin teker teker, öngörülemez bir biçimde sönmeye başladığını, ama bu sönmeye işlemi süresinin iki günden az, bir haftadan fazla olmasını düşündü. Stüdyonun, şansa bağlı bir şemaya göre leke leke bir karanlığa kayacağını gördü ve modeliyle birlikte, son ışıkları kullanmak için ya da tersine ilk oluşan karanlığa sığınmak için nasıl yer değiştireceklerini düşündü.

Kendini, net bir biçimde, son kalan ampullerin cılız ışığında son rötuşları yaparken gördü. Ve sonra, son sıranın da sönmesiyle karanlığa boyun eğdiğini de.

Kusursuz, diye düşündü.

İşte bu nedenle, Camden Town'daki yaşlı adamın karşısındaydı şimdi.

"Hayır, ölmeleri gerekiyor, o kadar, mümkünse can çekişmeden, gürültü etmeden."

Yaşlı adam, zanaatçıların dünyadan öç almak için yaptıkları belirsiz hareketlerden birini yaptı. Sonra ampullerin kolay yaratıklar olmadığını, değişen bir yığın şeyden etkilendiklerini ve sık sık beklenmedik bir çılgınlık durumu gösterdiklerini söyledi.

"Bu noktada, genellikle müşterilerim, kadınlar gibi, der. Siz söylemeyin, lütfen" dedi.

Jasper Gwyn, "Çocuklar gibi," dedi.

Yaşlı adam başıyla onayladı. Tüm zanaatçılar gibi yalnızca çalışırken konuşuyordu, küçük ampulleri, sanki yumurtaymışlar gibi parmaklarının arasında tutarak, damıtık izlenimi veren donuk bir suya batırıyordu. Bu işlemin amacı hiç anlaşılabak gibi değildi. Sonra ampulleri, kendisi ne kadar yaşlıysa o kadar eski bir saç kurutma makinesiyle kurutuyordu.

Ampullerin özellikleri üzerine konuşarak çok zaman harcadılar, böylece Jasper Gwyn varlığından bile haberdar olmadığı bir evren keşfetmiş oldu. Ampullerin biçimlerinin sonsuz olduğunu, ama on altı adet ana ampul olduğunu ve her birinin bir adı olduğunu öğrenmek özellikle hoşuna gitti. Hoş bir gelenek icabı onlara kraliçe ya da prenses adları vermişti. Jasper Gwyn, "Caterina de' Medici"yi seçti, çünkü bir avizeden akan gözyaşı damlalarına benziyordu.

Yaşlı adam, o yabancının emeğini hak ettiğine karar verince, "Otuz iki gün mü?" diye sordu.

"Evet, öyle düşünüyorum."

"Kaç kez yakıp söndüreceğinizi bilmem gerek."

Jasper Gwyn hemen, "Bir kez," diye yanıtladı.

"Nereden biliyorsunuz?"

"Biliyorum."

Yaşlı adam durdu ve bakışını Jasper Gwyn'e çevirdi. Gözlerinin içine –ampul teline bakar gibi– sabit bakmaya başladı. Bir şeyler aradı ama bulamadı. Bir çatlaktı belki aradığı. Sonra bakışını yeniden işine yöneltti ve elleri oynamaya başladı.

"Ampulleri taşıırken ve takarken çok özenli hareket etmek gerekir. Siz bir ampulü elinizde tutmayı biliyor musunuz?" diye sordu.

Jasper Gwyn, "Hiç düşünmedim," diye yanıt verdi.

Yaşlı adam ampullerden birini ona uzattı. Bu bir Yelizaveta Romanov'du.

Jasper Gwyn onu dikkatle avucunun içine aldı. Yaşlı adam yüzünü buruşturdu.

“Parmaklarınızı kullanın. Bu şekilde tutarak öldürüyorsunuz onu.”

Jasper Gwyn adamın sözünü dinledi.

Yaşlı adam, “Bayonet ampul gerek size, eğer vidalıları verirsem, daha yakmadan işlemez duruma getirebilirsiniz,” dedi başını sallayarak ve Yelizaveta Romanov’unu geri aldı.

Yaşlı adamın, Jasper Gwyn’e, dokuz gün sonra, yedi yüz altmış saat ile sekiz yüz otuz saat arasında değişen bir zaman dilimi içinde sönecek on sekiz Caterina de’ Medici teslim etmesi konusunda anlaştılar. Gereksiz pırıltılar çıkarmadan, can çekişmeden, sessiz bir biçimde söneceklerdi. Kimsenin öngöremeyeceği bir düzen izleyerek teker teker söneceklerdi.

Jasper Gwyn tam kapıdan çıkmak üzereyken, “Ne tür bir ışık olacağı üzerine konuşmayı unuttuk,” dedi.

“Nasıl olmasını istiyorsunuz?”

“Çocuksu.”

“Tamam.”

El sıkışarak vedalaştılar, Jasper Gwyn yıllar önce piyanistlerin elini sıkarken olduğu gibi dikkatli davrandığını fark etti.

22

Su Geçirmez Eşarplı Kadın, güzel, dedi. Kuruması için şemsiyesini radyatörün üzerine koyup çevrede dolaşarak ayrıntılara yakından baktı. Ayakkabılık, sıcak renkli, desenli halılar, duvarlardaki nem ve yerdeki yağ leke-

leri. Yatağın fazla yumuşak olup olmadığını denetledi ve koltuklara oturdu. Güzel, dedi.

Jasper Gwyn, üzerinde paltosu, yeni stüdyosunun bir köşesinde ayakta durmuş, sıfırdan başlayarak ve anlamsız bir düşünce izleyerek bir buçuk ayda yaptığı şeylere bakıyordu. Hiçbir yanlış bulmadı ve her şeyin dikkatli ve ölçülü bir şekilde yapıldığını düşündü. Bir kopyacı masanın üzerine kâğıt ve kalemi bu şekilde koyar, kolluklarını takar ve en uygun lacivert tondaki mürekkebi kendinden emin seçerdi. Yanılmadığını düşündü: Muhteşem bir meslekti. Bir an kapıda paslı demirden bir plaka düşündü. *Jasper Gwyn. Kopyacı.*

“Bir model olmayınca her şeyin ne kadar gereksiz olduğunu görmek şaşırtıcı,” dedi Su Geçirmez Eşarplı Kadın. Sonra, sanki bir süpermarkette sos reyonunu arıyormuş gibi, çevresine bakınarak, “Yoksa ben mi görmedim?” diye ekledi.

Jasper Gwyn, “Yok, şimdilik model yok,” dedi.

“Kapının önünde kuyruk olmadığını tahmin edebilirim.”

“Şimdilik yok.”

“Bu sorunu nasıl çözeceğinizi düşündünüz mü? Yoksa kira sözleşmenizin süresi dolana kadar erteleyecek misiniz?”

Yaşlı kadın, arada bir eskisi gibi öğretmen tavırlı oluyordu. Bir şeye çok önem verilince sert bir tutum çıkıyordu ortaya.

Jasper Gwyn, “Hayır, bir planım var,” diye yanıtladı.

“Dinleyelim bakalım.”

Jasper Gwyn uzun uzun düşünmüştü. İlk denemede, kendisini sınamak için birini tutması gerektiği açıktı. Ama iyi bir seçim yapmalıydı, çünkü çok zor bir model gereksiz yere cesaretini kırabilirdi, çok kolay bir modelse aradığı şeyi bulması için onu isteklendirmeyebilirdi.

O ilk deneme için doğru olan yabancılık derecesini bilmek de kolay değildi. Örneğin bir arkadaş işini çok kolaylaştırabilirdi, ama denemeyi bozabilirdi de, çünkü hakkında çok şey biliyor olacaktı ve asla görmediği bir manzaraymış gibi bakamayacaktı ona. Mantığın önerdiği gibi, bu iş için kusursuz, bilmedik birini seçmek, Jasper Gwyn'in, en azından ilk kez, memnuniyetle kaçınacağı bir dizi sıkıntıya girmek demektir. İş açıklamak, birlikte yapılacak iş konusunda anlaşmak güçlüklerinin dışında, şu çetrefilli çıplaklık sorunu vardı. Çıplaklık, Jasper Gwyn'e, içgüdüsel olarak, tartışılmaz bir koşul olarak gelmişti. Onu gerekli bir tür kamçılama olarak görüyordu. Her şeyi belli bir sınırın ötesine taşıyacaktı, o zahmetli yer değişimi olmadan, önüne hiçbir alan açılmayacağını, sonsuz hiçbir perspektifle karşılaşmayacağını hissediyordu. Onun için kabul etmeliydi. Çıplak model kullanmalıydı. Ama Jasper Gwyn utangaç bir insandı ve çekingenlik değerli bir duyguydu onun için. Vücutlarla bir haşır neşirliği yoktu ve hayatında sadece ses ve düşüncelerle çalışmıştı. Bir piyanonun mekanizması, fiziksel açıdan egemen olduğu tek şey olmuştu. Karşısında çıplak bir modelin durduğunu düşündüğünde tek hissettiği, derin bir utanma ve kaçınılmaz bir şaşkınlık duygusuydu. Onun için de ilk modelin seçimi nazik bir konuydu, tamamen tanınmayan birini seçmeyi düşünmek yanlış olurdu.

Sonunda Jasper Gwyn, bazı şeyleri biraz kolaylaştırmak için erkek model düşüncesini aklından çıkardı. Yapamazdı. Erkek fobisi olduğundan değil, sadece alışılmış bir şey olmadığından. O ilk denemede hayatını fazla zorlaştırmasına gerek yoktu: Şimdilik bir erkek bedenine bakmayı öğrenmek konusunu ertelemeyi yeğliyordu. Bir kadın kesinlikle daha iyi olurdu, sıfırdan başlaması gerekmezdi. Ama bir kadın seçimi, Jasper Gwyn'in çok iyi

bildiği bazı şeyleri de beraberinde getiriyordu. Model kadını olunca arzulama konusu da giriyordu işin içine. Keşfetmenin, bakmanın ve gözetlemenin güzel olacağı bir bedenle başlamak isterdi. Ama bir portre yapılırken salt arzudan onu korumak gerekirdi ya da arzu duyularak işe başlansa bile daha sonra bu duygu bırakılmalı, bir şekilde silinmeliydi. Bir portre yaparken ilgi duyulmayan bir yakınlık olmalıydı. O zaman fazla güzelliğe gerek yoktu. Çok az olması da gereksiz bir sıkıntı yaratırdı. Jasper Gwyn, bakması güzel olan ama sonunda arzulanmayacak bir kadın arıyordu.

"Kısa keselim, o kadını buldunuz mu?" diye sordu Su Geçirmez Eşarplı Kadın, bir yandan da meyveli bir şekerin kâğıdını açıyordu.

"Evet, sanırım buldum, evet."

"Ee... o zaman?"

"Ona durumu anlatmak için bir yol bulmalıyım. Bu pek kolay değil."

"Söz konusu bir iş, Mr. Gwyn, ondan sizinle yatmasını istemeyeceksiniz ki!"

"Biliyorum, ama tuhaf bir iş."

"Anlatırsanız, anlar. Eğer anlamazsa, vereceğiniz yüksek bir ücret anlamasına yardımcı olur. Çünkü düşündüğünüz para yüksekti, değil mi?"

"Tam olarak bilmiyorum."

"Ne o, pintilik mi ediyorsunuz?"

"Yok, hayır, olur mu hiç, onu gücendirmek istemiyorum. Sonuçta, çıplak bir beden karşılığında para."

"Tabii, böyle söyleyince, öyle..."

"Öyle."

"Bu doğru değil. Yalnızca sizin gibi kompleksli, bağnaz biri bu şekilde tanımlar."

"Siz daha iyi bir tanım biliyor musunuz?"

"Tabii."

“Söyleyin o zaman.”

“Küçükhanım, beş bin sterlin karşılığında yaklaşık otuz gün size bakıp sırrınızı yazmama izin verir misiniz?’ Söylemesi zor bir cümle değil. Aynanın karşısında biraz idman yapın, iyi olur.”

“Beş bin biraz çok.”

“Ne o, yeniden mi başlıyorsunuz?”

Jasper Gwyn, yaşlı kadına gülümseyerek baktı ve onu çok sevdiğini hissetti. Bir an bu işin onunla kolay olacağını, başlangıç için kusursuz olduğunu düşündü.

“Boş verin, çok yaşıyım ben. Yaşlı biriyle başlamanalısınız, çok zor olur.”

“Siz yaşlı değilsiniz ki, siz öldünüz.”

Kadın omuz silkti.

“Ölmek yaşlanmanın çok doğru bir biçimidir sadece.”

Jasper eve dönünce aynanın önünde biraz idman yaptı. Sonra Tom Bruce Shepperd’a telefon etti. Saat gecenin ikisiydi.

23

“Jasper, lanet olsun, saat iki! Yatıyordum!”

“Uyuyor muydun?”

“Yatakta sadece uyunmaz.”

“Ah.”

“Lottie sana selam söylüyor.”

“Merhaba Jasper,” diyen Lottie’nin öfkesiz sesi geldi kulağına. İyi huylu bir insandı.

“Üzgünüm, Tom.”

“Boşver. Ne oldu, yine yolunu mu kaybettin? Seni araması için Rebecca’yı mı yollamam gerekiyor?”

“Hayır hayır, artık kaybolmuyorum. Ama doğruyu söylemem gerekirse seninle o kız hakkında konuşmak istiyordum...”

“Rebecca hakkında mı?”

Jasper Gwyn, o kızın kusursuz olduğunu düşünmüştü, yüzünün değişmez güzelliğinin insanda, telaşsız, yavaş yavaş ama mükemmel hareketlerle oynattığı bedenin yalanladığı bir arzu uyandırdığı aklında kalmıştı. Zehir ve panzehirdi – tatlı ve anlaşılmaz bir biçimde. Jasper Gwyn her karşılaştığında ona karşı çocuksu bir dokunma isteği duymuştu, şöyle hafifçe: Parlayan bir böceğe ya da buğulanmış bir cama insan parmaklarını nasıl değdirmek isterse öyle. Ayrıca onu hem tanıyor hem de tanımıyordu, aralarında doğru bir mesafe olduğunu düşünüyordu, işte bu mesafeyle doğacak herhangi bir yakınlık, onu yavaş da olsa, imkânsız olmayan bir başarıya götürebilirdi. Ona çekinmeden, arzulamadan ve hiç sıkılmadan uzun süre bakabileceğini biliyordu.

“Rebecca, evet, şu stajyer kız.”

Tom bir kahkaha attı.

“Hey, Jasper, şişman kadınlara zaafın mı var senin?”

Sonra Lottie’ye doğru döndü.

“Sana bir haberim var Jasper, Rebecca’dan hoşlanmış.”

Uzaktan Lottie’nin, “Rebecca da kim?” diyen uyku-
lu sesi geldi.

“Jasper, abi ya, sen beni şaşırtmaktan vazgeçmeyeceksin.”

“Şu salak esprileri bırakıp bir dakika beni dinler misin?”

“Peki.”

“Bu ciddi bir şey.”

“Âşık mı oldun?”

“Ciddi bir şey derken iş anlamında söylüyorum.”

Tom gözlüklerini taktı. Böylece o ortamda ofisi açmış oluyordu.

"Asla yazmayacağın kitapların bölümlerini yazmaya mı ikna etti seni? Söylemiştim sana, çok kafa kızdır."

"Hayır Tom, hayır, o hikâye için değil. Başka bir iş için ihtiyacım var ona. Ama o iş değil bu."

"Al senin olsun. Yeter ki yeniden yazmaya başla."

"O kadar basit değil."

"Neden?"

"İlk portremi onunla yapmak istiyorum. Şu portre meselesini biliyorsun, değil mi?"

Tom o konuyu iyi anımsıyordu.

"O fikri pek tutmadım, biliyorsun Jasper."

"Biliyorum, ama şimdi sorun başka. Rebecca'nın stüdyoma gelip yaklaşık otuz gün poz vermesini istiyorum. Parasını vereceğim. Ama seninle yaptığı işi kaybetmek istemediğini söyleyecektir bana."

"Poz mu verecek?"

"Bir denemek istiyorum."

"Sen delisin."

"Olabilir. Ama bana bir iyilik yap. Bir ay benimle çalışmasına izin ver, sonra geri al."

Bir süre daha konuştular, güzel bir telefon görüşmesi oldu, çünkü sonunda yazı yazma mesleği ve ikisinin de sevdiği şeyler üzerine tartıştılar. Jasper Gwyn, o portre işinin yeteneğini zor bir duruma sokacağı için ilgisini uyandırdığını söyledi. Yaptığı açıklamaların saçma olduğunun farkındaydı, ama onu asıl cezbeden, yazıya roman olma olanağını vermediğinde, yazının hayatta kalmak için bir şeyler, bir hamle yapacağına olan inancıydı. İnsanların, işte o şeyi satın alacağını ve eve götüreceğini sözlerine ekledi. Dünya yüzeyine çıkmak zorunda olmayacak özel bir aile geleneğinin beklenmedik ürünü olacağını, onun için de yazarlık mesleğinde görülen zaval-

lılıklardan korunacağını da söyledi. Gerçekten farklı bir meslekten söz ediyoruz, diyerek sözlerini bitirdi. Adı şu olabilirdi: Kopyacılık.

Tom onu dinledi. Anlamaya çalışıyordu.

"Kalçaya yumuşak bir biçimde dayanan o bembeyaz kolu ya da doğunun şafağı gibi parlak bakışı nasıl tanımlayacaksın merak ediyorum. O tür şeyleri, bir Dickens ya da bir Hardy'den daha iyi yapmayı düşünmek zor," dedi bir ara.

"Ee, tabii, o noktada durursam, bozgun kesin."

"Daha ötede bir şey olduğundan emin misin?"

"Emin değilim. Denemem gerekiyor, söyledim sana."

"O zaman şöyle diyelim: Sana stajyer elemanımı vereceğim ve işine burnumu sokmayacağım, ama sen de bana söz ver, eğer deneyin sonunda gerçekten bir şeyler bulamazsan yeniden yazmaya başlayacaksın. Kitap, diyorum."

"Ne yani, bu bir tehdit mi?"

"Bir anlaşma. Eğer başaramazsan, benim dediğim gibi olacak. Asla yazmayacağın kitaplara ya da yapmak istediğin başka bir şeye yeniden başlayacağız. Ama John Septimus Hill'e stüdyosu geri verilecek ve yeni, güzel bir sözleşme imzalanacak."

"Bana poz verecek başka birini de bulabilirim."

"Ama Rebecca'yı istiyorsun."

"Evet."

"Ee?"

Jasper Gwyn oyunun pek de fena olmadığını düşündü. Başarısız olması durumunda bir daha asla yapmak istemediği o korkunç elli iki şeye geri dönme düşüncesi, onu ansızın telaşlandırdı. Sonunda öneriyi kabul etti. Saat neredeyse gece üç olmuştu ve kabul etti. Tom, temsil ettiği bir avuç yazar arasında gerçekten dost ola-

rak gördüğü yazarı yeniden elde etmek üzere olduğunu düşündü.

“Yarın sana Rebecca’yı yollarım. Her zamanki gibi çamaşırhaneye mi gelsin?”

“Daha تنها bir yer olsa iyi olur.”

“O zaman Stafford Otel’in kafesi olsun. Saat beşte gelsin mi?”

“Tamam.”

“Kızı ekme.”

“Ekmem.”

“Seni sevdiğimi daha önce söylemiş miydim?”

“Bu gece söylemedin.”

“Tuhaf.”

Yaklaşık on dakika daha birbirleriyle dalga geçerek sohbet ettiler. On altı yaşında iki genç gibi.

24

Ertesi gün, Jasper Gwyn, saat beşte Stafford Hotel’e gitti, ama sadece nezaketen, çünkü geçen süre içinde o kızla asla konuşamayacağı sonucuna varmış ve o işten vazgeçmişti. Yine de, Rebecca geldiğinde, yola bakan bir pencerenin yanında rahat bir masa seçmiş ve o saatteki berbat hava durumu ve trafik üzerine birkaç şey söylemek güç olmamıştı. Bir viski ısmarlayacakken, buzlu elma suyu istedi ve aklına oranın çok güzel kurabiye yaptığı geldi. Rebecca, “Benim için bir kahve,” dedi. Gerçekten şişman olan tüm insanlar gibi, kurabiyeleri ellemedi bile. Amaçsız güzelliğiyle göz kamaştırıyordu.

Önce, biraz alışmak için yapıldığı gibi, ilgisiz konulardan söz ettiler. Rebecca şık otellerin onu biraz kor-

kuttuğunu söyledi, ama Jasper Gwyn dünyada otel lobileri kadar güzel az şey olduğunu belirtti.

“Gelip giden tüm o insanlar.. ve onların sırları,” dedi.

Sonra genelde yapmadığı bir şey yaptı ve gelecek hayatında bir otel lobisi olmak istediğini itiraf etti.

“Bir lobide *çalışmak* mı demek istiyorsunuz?”

“Hayır hayır, fiziksel olarak bir lobi *olmak* istiyorum. Üç yıldızlı bir otel de olabilir, hiç fark etmez.”

Bunun üzerine Rebecca güldü ve Jasper Gwyn bundan sonraki hayatında ne olmak istediğini sorunca, “Anoreksili bir rock yıldızı,” diye yanıt verdi. Sanki uzun zamandır bu soruyu bekliyormuş gibi.

Böylece bir süre sonra her şey daha kolay oldu, ve Jasper Gwyn aklındakileri ona gerçekten söylemeyi deneyebileceğini düşündü. Lafı uzatmaya başladı, ama genelde öyle yapardı.

“Size bana güvenip güvenmediğinizi sorabilir miyim, Rebecca? Yani, sizi asla, nasıl desem, zor durumda bırakmayacak, terbiyeli bir insanın karşısında oturduğunuzdan emin misiniz?”

“Evet, tabii.”

“Çünkü sizden oldukça tuhaf bir şey isteyeceğim.”

“Buyurun, söyleyin.”

Jasper Gwyn bir kurabiye seçti, doğru sözcükleri bulmaya çalışıyordu.

“Bakın, son zamanda portre yapmayı denemeye karar verdim.”

Genç kız anlamsız biçimde başını eğdi.

“Evet, resim yapmayı bilmem ben ama, gerçekte, portre *yazmayı* düşünüyorum. Bunun ne anlama geldiğini ben de bilmiyorum, ama denemek istiyorum ve sizin portrenizi yaparak bu işe başlamak düşüncesi hoşuma gitti.”

Genç kız hiçbir tepki göstermedi.

"Yani Rebecca, sizden benim için poz vermenizi, bir portrenizi yapmam için stüdyomda poz vermenizi rica edeceğim. Bir fikir edinmek için, bir ressama ya da bir fotoğrafçıya poz verenleri düşünün, fazla farklı bir şey değil, eğer gözünüzün önüne getirebiliyorsanız, aynı durum."

Sözlerine kısa bir ara verdi.

"Devam edeyim mi, yoksa bu kadar yeter mi?"

Genç kız hafifçe masaya doğru eğildi ve kahve fincanını eline aldı. Ama hemen dudaklarına götürmedi.

"Devam edin," dedi.

Bunun üzerine Jasper Gwyn anlatmaya başladı.

"Marylebone High Street'in arkasında bir stüdyo kiraladım, sakın, hangar gibi bir oda. Bir yatak, iki koltuk ve birkaç eşya koydum. Yer ahşap, duvarlar eski, güzel bir yer. Sizden istediğim, yaklaşık otuz gün, günde dört saat, akşamüstü saat dörtten sekize kadar oraya gelmeniz. Bir gün bile atlamadan, pazar günleri de dahil. Dakik olmanızı ve ne olursa olsun, kalıp dört saat poz vermenizi istiyorum. Benim için poz verme sadece kendine baktırmak anlamına geliyor. Benim seçtiğim bir pozisyonda durmak zorunda değilsiniz, sadece o odada durmanız gerekiyor, neresi daha çok hoşunuza giderse orada, yürüyebilirsiniz, yatabilirsiniz, istediğiniz yere oturabilirsiniz. Sorulara yanıt vermek ya da konuşmak zorunda değilsiniz, ayrıca sizden özel bir şey yapmanızı da istemeyeceğim. Devam edeyim mi?"

"Evet."

"Çıplak poz vermenizi isteyeceğim, çünkü bunun, portrenin başarılı olması için kaçınılmaz bir koşul olduğunu düşünüyorum."

Bu cümleyi aynanın önünde hazırlamıştı. Sözcükleri Su Geçirmez Eşarplı Kadın törpülemişti.

Genç kız fincanı hâlâ elinde tutuyordu. Ara sıra ağzına götürüyor ama bir türlü içmiyordu.

Jasper Gwyn cebinden bir anahtar çıkarıp masanın üzerine koydu.

“Sizden istediğim bu anahtarı almanız ve her gün, akşamüstü saat dörtte stüdyoya girmek için kullanmanız. Benim ne yaptığım önemli değil, beni unutmanız gerekiyor. O süre içinde, orada kendinizi yalnız düşünün. Her akşam saat tam sekizde çıkıp gitmenizi ve kapıyı kapatmanızı istiyorum. İşimiz bittikten sonra anahtarı geri alacağım. Kahvenizi için, yoksa soğuyacak.”

Genç kız sanki ilk kez görüyormuş gibi elindeki fincana baktı. İçmeden tabağına koydu.

“Devam edin,” dedi, içinde bir yerde bir huzursuzluk olmuştu.

“Bu işi Tom’la da konuştum. O otuz-otuz beş gün için size izin verecek, sonra yeniden ajans için çalışmaya devam edeceksiniz. Sizin için yine de büyük bir sorumluluk olacağını biliyorum ve vereceğim rahatsızlığın, ayrıca bu işi kabul ederek göstereceğiniz nezaketin karşılığı olarak beş bin sterlin öneriyorum. Önemli son bir şey daha var. Bu işi kabul ederseniz, kimseye söylememeniz gerekiyor, mümkün olduğunca gizli gerçekleştirmek istiyorum, gazeteler ya da başkaları öğrensin istemiyorum. Ben, siz ve Tom bileceğiz sadece ve bu işin aramızda kalması benim için son derece önemli. Gereken her şeyi söylediğimi sanıyorum. Bu kurabiyeleri daha lezzetli hatırlıyordum.”

Genç kız gülümsedi ve başını pencereye çevirdi. Bir süre geçmekte olan insanlara baktı, ara sıra gözü birine takılıyordu. Sonra gözlerini yeniden Jasper Gwyn’e çevirdi.

“Kabul edersem, kitap getirebilir miyim?”

Jasper Gwyn verdiği yanıtı şaşırdı.

“Hayır.”

“Ya müzik?”

"O da olmaz. Sadece kendi kendinize kalmanız gerektiğini düşünüyorum. Büyük ölçüde anlamsız bir zaman boyunca.

Genç kız başıyla onayladı, anladığını düşünüyordu.

"Şu çıplak olma meselesi üzerine tartışmanın yararsız olduğunu sanıyorum."

"İnanın bana, bu, size oranla benim için daha güç bir durum."

Genç kız güldü.

"Yok, o değil..."

Başını öne eğdi. Eteğinin bazı kıvrımlarını düzelitti.

"En son biri bana bakmak istediğinde, işler pek iyi gitmedi de..."

Sanki bir şey kovar gibi eliyle bir hareket yaptı.

"Ama ben sizin kitaplarınızı okudum, güveniyorum size."

Jasper Gwyn ona gülümsedi.

"Birkaç gün düşünmek ister misiniz?"

"Hayır."

Öne doğru eğilip, Jasper Gwyn'in masanın üstüne bıraktığı anahtarı aldı.

"Deneyelim," dedi.

Sonra uzun bir süre hiç konuşmadan oturdular, ikisi de düşünceye dalmıştı, tıpkı çok uzun zamandır birbirlerini seven ve artık konuşma gereksinimi duymayan çiftler gibi.

O akşam Jasper Gwyn gülünç bir şey yaptı, aynanın karşısına geçip soyundu ve orada durup uzun süre kendine baktı. Bunu, Rebecca'nın da o anda, evinde aynı şeyi yaptığından emin olduğu için yaptı.

Ertesi gün birlikte stüdyoya bakmaya gittiler. Jasper Gwyn genç kıza kapıyı nasıl açacağını ve diğer şeyleri gösterdi. Tahta iç panjurları kapatıp ışıkları yakarak çalışacaklarını anlattı. Giderken ışıkları söndürmemesini iyi-

ce tembih etti. Yaşlı bir adama bu konuda söz verdiğini söyledi. Genç kız ona bir şey sormadı ama ılık olmadığını belirtti. Gelmek üzere, dedi Jasper Gwyn. Bir ara kız gidip yatağa uzandı ve orada durup gözlerini tavana dikti. Jasper Gwyn banyonun olduğu üst katta bir şeyler yaptı: Genç kızla stüdyoda, o sessizlikte, zamanı gelmeden yalnız kalmak istemiyordu. Ancak kızın ayak seslerini ahşap döşemede işittiği an aşağı indi.

Çıkmadan önce, Rebecca çevresine son bir kez göz gezdirdi.

“Siz nerede duracaksınız?” diye sordu.

“Beni unutun. Ben yokum.”

Rebecca gülümsedi, er ya da geç alışacağını, her şeyi anladığını belirten güzel bir gülüştü bu.

Pazartesi günü çalışmaya başlamak üzere anlaştılar.

25

Jasper Gwyn'in artık kitap yazmayacağını dünyaya bildirmesinin üzerinden tam iki yıl, üç ay, on iki gün geçmişti. Bu durumun kamuoyundaki konumuna nasıl yansıdığı konusunda hiçbir fikri yoktu. Mektupları eskisi gibi Tom'a gidiyordu, Jasper Gwyn artık açıp bakmadığı için kendisine bir şey yollamamasını ona söylemeli çok olmuştu. Kırk yılda bir gazete okuyordu, internete hiç bağlanmıyordu. Gerçekte, bir daha asla yapmayacağı elli iki şeyin listesini yayımladığından beri, başkalarının bir düşünüş olarak yorumlayacağı, ama kendisinin bir rahatlatma olarak gördüğü bir yalnızlık yaşıyordu. Yazarlık mesleğinin kaçınılmaz olarak gerektirdiği gibi, yapmacık bir biçimde on iki yıl boyunca ka-

muoyu önünde olduktan sonra, nekahet dönemi gibi bir süreç geçirmesi gerektiğine inanıyordu. Büyük bir olasılıkla, kopyacı olarak tekrar çalışmaya başladığında, yaşamının tüm parçalarının yeniden canlanacağını ve düzgün bir tabloda bir araya geleceklerini düşünüyordu. Böylece, Jasper Gwyn o pazartesi günü evden çıktığında, yalnızca yeni işinin ilk günü olduğundan değil, varlığının yeni bir mevsiminin başladığından emindi. Bu da, dışarı çıkınca, saçlarını sıfıra vurdurmak istediğinden emin olarak, kararlı adımlarla neden berberine gittiğini açıklamaktadır.

Şansı yaver gitmişti. Berber onarım nedeniyle kapalıydı.

Bunun üzerine biraz oyalanıp, saat onda Camden Town'lı ampul ustası yaşlı adamın atölyesine gitti. Telefonda sözleşmişlerdi. Yaşlı adam, bir köşede duran, yeşil renkte geniş bir yapıştırma bandıyla kapattığı eski bir İtalyan makarnası kutusunu alıp, hazır olduğunu söyledi. Kutuyu taksinin bagajına koymak istemedi ve yolculuk boyunca kucağında tuttu. Kutu, hafif olmasına karşın oldukça büyük olduğu için, taksiden inip Jasper Gwyn'in stüdyosunun birkaç basamağını çıkarken gösterdiği çeviklikte gerçeküstü bir şey vardı.

İçeri girince bir an ayakta, kutuyu elinden bırakmadan durdu.

"Ben buraya daha önce gelmiştim."

"Antika motosikletleri sever misiniz?"

"Ne olduklarını bile bilmem."

Kutuyu dikkatle açtılar ve içinden on sekiz Caterina de' Medici çıkardılar. Tek tek, yumuşacık ince kâğıtlara sarılmışlardı. Jasper Gwyn köşedeki bir Hintli satıcıdan aldığı merdiveni getirdi ve ayakaltından çekildi. Yaşlı adam arada bir merdivenin yerini değiştirerek, inip çıkarak inanılmaz bir zaman harcadı, ama geometrik düzen-

le tavandan sarkan on sekiz duya takılan on sekiz Caterina de' Medici'den umduğu etkiyi sonunda elde etti. Sönük halleriyle bile güzel duruyorlardı.

Jasper Gwyn panjurları kapattıktan sonra, "Siz mi yakmak istersiniz?" diye sordu.

Yaşlı adam, "Evet, daha iyi olur," dedi, sanki elektrik düğmesine yanlış bir dokunuş bir çuval inciri berbat edecekmiş gibi. Büyük bir olasılıkla, takıntılı zanaatçı beyninde böyle bir düşünce vardı.

Elektrik panosuna yaklaştı ve gözlerini ampullerinden ayırmadan düğmeye bastı.

Bir süre ses çıkarmadan durdular.

Jasper Gwyn, şaşkın bir halde, "Kırmızı ışık istediğimi size söylemiş miydim?" diye sordu.

"Susun."

Ampuller, Jasper Gwyn'in anlayamayacağı bir nedenle, önce parlak bir kırmızıyla yanıp stüdyoyu bir geneleve dönüştürdü, sonra yavaş yavaş solarak, ancak *çocuksu* olarak tanımlanabilecek bir renge, kehribar rengiyle mavi arasında bir tona kavuştular.

Yaşlı adam memnun bir halde bir şeyler homurdandı.

Jasper Gwyn, "İnanılmaz," dedi. Gerçekten duygulanmıştı.

Çıkmadan önce, David Barber'ın hazırladığı müzik setini çalıştırdı ve kocaman odada, görünüşte olağanüstü bir yavaşlıkla kuru yaprak yığınlarını ve çocuklar için nefesli çalgı melodilerini sürükleyen karışık bir ses akıntısı yayılmaya başladı. Jasper Gwyn son bir kez çevresine baktı. Her şey hazırды.

Yaşlı adam, "İşinize karışmak istemem, ama burada ne yapıyorsunuz siz?" diye sordu.

"Çalışıyorum. Kopyacıyım."

Yaşlı adam başıyla onayladı. Odada hiçbir yazı masası olmaması, sadece bir yatakla iki koltuk olması dikka-

tini çekmişti. Ama her el ustasının kendine özgü bir tarzı olduğunu biliyordu.

Sadece, "Bir zamanlar kopyacı birini tanımıştım," dedi.

Konuyu deşmediler.

Yolun öbür yanındaki bir *pub*'da yemek yediler. Ağırbaşlı bir coşkuyla vedalaştıklarında saat üçe çeyrek vardı. Rebecca'nın stüdyoya gelmesine bir saatten biraz fazla zaman vardı ve Jasper Gwyn günlerdir yapmayı ayrıntılarıyla düşündüğü şeyi yaptı.

26

Metroya doğru yürüdü, Bakerloo yönüne giden tren'e bindi, Charing Cross'ta indi ve birkaç saat kullanılmış kitaplar satan kitapçıları gezdi, mürekkep kullanımıyla ilgili bir el kitabı aradı ama bulamadı. Rastlantı sonucu, Rebecca West'in yaşamöyküsünü anlatan bir kitap aldı ve on sekizinci yüzyıla ait bir *haiku* antolojisini cebine saklayarak çaldı. Saat beşe doğru, tuvalet ihtiyacı için bir kafeye girdi. Masada viskisini içerken, *haiku* antolojisini karıştırdı ve öyle bir güzellik türünü yaratmak için nasıl bir kafaya sahip olunması gerektiğini bir kez daha kendi kendine sordu. Saatin altıya geldiğini fark edince çıkıp organik ürünler satan yakınlardaki küçük bir markete gitti ve akşam yemeği için dört şey aldı. Sonra en yakın metro durağına doğru yürüdü, yolu üzerinde rastladığı bir çamaşırhaneyi gezince biraz gecikti: Uzun süredir Londra'nın çamaşır yıkamak için en iyi yüz yeri hakkındaki bir rehber hazırlamak istiyordu, o nedenle de bilgisini yenileme fırsatlarını kaçırmıyordu. Eve vardığında saat

yediyi yirmi geçiyordu. Duş aldıktan sonra Billie Holiday'in bir plağını koyup akşam yemeği için kısık ateşte mercimek kreması hazırladı, üzerini silme parmesan peyniriyle kapladı. Yemeğini bitirdikten sonra, sofrayı toplamadan divana uzandı ve akşamı geçireceği üç kitap seçti. Bunlar Bolaño'nun bir romanı, Carl Barks ile Donald Duck öyküleri ve Descartes'in *Metot Üzerine Konuşma*'sıydı. Üçünden en az ikisi dünyayı değiştirmişti. Üçüncüsü hiç olmazsa dünyaya saygı duymuştu. Dokuz çeyrek geçte telefon çaldı. Jasper Gwyn genelde cevap vermezdi, ama o gün özel bir gündü.

"Alo?"

"Alo, ben Rebecca."

"İyi akşamlar, Rebecca."

Sonra anlık, derin bir sessizlik oldu.

"Rahatsız ediyorum, özür dilerim. Sadece bugün stüdyoya gittiğimi söylemek istiyordum."

"Bundan emindim."

"Günü şaşırdığım kuşkusuna kapıldım da."

"Yok, yok, bugün gidecektiniz."

"O zaman iyi, artık içim rahat yatabilirim."

"Tabii."

Tekrar bir sessizlik dalgası yayıldı.

"Gittim ve bana söylediğiniz şeyi yaptım."

"Çok güzel. Işıkları söndürmediniz, değil mi?"

"Hayır, her şeyi olduğu gibi bıraktım."

"Harika. Yarın görüşmek üzere o zaman."

"Evet."

"İyi geceler, Rebecca."

"İyi geceler. Rahatsız ettiysem özür dilerim."

Jasper Gwyn yeniden okumaya başladı. Olağanüstü bir öykünün ortasında kalmıştı. Donald Duck seyyar satıcılık yapıyordu ve Alaska'nın en vahşi bölgesine yollanmıştı. Satması gereken malın bir örneğiyle dağlara tırma-

nıyor, nehirleri aşıyordu. İlginç olan satması gereken maldı: Kilise orgu satıyordu.

Sonra Descartes'a geçti.

27

Ertesi gün Rebecca geldiğinde o çoktan oradaydı.

Yere oturmuş, sırtını duvara dayamıştı. Stüdyoya David Barber'ın yılankavi akan nehir melodisi yayılıyordu. Yavaş akan bir nehirdi.

Rebecca ihtiyatlı bir gülümsemeyle selam verdi. Jasper Gwyn başıyla bir işaret yaptı. İnce bir ceket giymiş ve o günün onuruna açık kahverengi, bağcıklı, kösele ayakkabı seçmişti. Ciddiyet etkisi bırakıyorlardı. İş ciddiyeti.

Rebecca soyunmaya başladığında, ayağa kalktı ve bir pencerenin panjurunu daha iyi kapatmaya gitti, aslında orada durup bakmak yakışık almayacağı için yaptı bunu. Rebecca giysilerini koltuklardan birinin üzerine bıraktı. En son siyah tişörtünü çıkardı. Altına bir şey giymemişti. Gidip yatağa oturdu. Teni bembeyazdı, sırtında, belinin altında bir dövme vardı.

Jasper Gwyn yeniden yere, az önceki yerine oturdu ve bakmaya başladı. Kızın küçük göğüslerine ve vücudundaki gizli benlere şaşırdı, ama detaylar üzerinde durmak istemedi – bütünü anlamak, açıklığa kavuşturulması gereken nedenlerden dolayı hiçbir tutarlılığı olmayan o dış görünüşü bir birliğe kavuşturmak daha önemliydi onun için.

Üzerinde giysi olmayınca beklenmedik bir beden izlenimi yarattığını düşündü. Neredeyse zaman kavramını

yitirdi ve basit inceleme eylemi ona doğal geldi. Sanki soluk almak için yüzeye çıkarmış gibi, ara sıra başını öne eğiyordu.

Rebecca uzun süre yatakta oturdu. Sonra Jasper Gwyn onun kalktığını, küçük ve ağır adımlarla odayı ölçtüğünü gördü. Gözleri yerdeydi, bir çocuğunkine benzeyen ayağını dayayacağı düşsel noktalar arıyordu. Her seferinde, bir arada durmamaya mahkûm parçalarını toplarmış gibi hareket ediyordu. Bedeni, azimli olmak çabasının bir sonucuydu sanki.

Yeniden yatağa döndü. Sırtüstü yatıp, yastığı ensesinin altına koydu. Gözlerini açık tutuyordu.

Saat sekizde giyindi ve birkaç dakika, üzerinde yağmurluğuyla bir sandalyeye oturup soluklandı. Sonra kalıp küçük bir selam vererek gitti.

Jasper Gwyn bir süre yerinden kıınıldamadı. Yatağa uzanmak için ayağa kalktı. Sabit bir bakışla gözlerini tavana dikti. Başını Rebecca'nın yastıkta açtığı oyuga dayamıştı.

"Nasıl geçti?" diye sordu, Su Geçirmez Eşarplı Kadın.

"Bilmiyorum."

"Kız iyi biri."

"Bir daha gelip gelmeyeceğini bilmiyorum."

"Neden gelmesin ki?"

"Her şey o kadar saçma ki."

"Ne yapacaksınız peki?"

"Ben bile gelip gelmeyeceğimden emin değilim."

Ama ertesi gün yine gitti.

Yanına bir not defteri almak geldi aklına. Fazla küçük olmayan, krem rengi bir defter seçti. Kurşunkalemle, ara sıra bir şeyler yazıyordu, sonra sayfayı yırtıp raptiyeyle ahşap yer döşemesine ilıstiriyordu, her seferinde de, sanki fare kapanı yerleştirmiş gibi, farklı bir nokta seçiyordu.

Bu şekilde çalışırken bir cümle yazdı, sonra bir süre odada dolandı ve o sırada ayakta duvara yaslanmış duran Rebecca'dan fazla uzak olmayan bir nokta seçti. Yere eğildi ve sayfayı raptiyeyle oraya tutturdu. Sonra gözlerini Rebecca'ya doğru kaldırdı. Çalışmaya başladıklarından beri ona hiç bu kadar yakın olmamıştı. Rebecca gözlerini onun gözlerine dikti. Uysal biçimde, amaçsız yapıyordu bunu. Öylece birbirlerine baktılar. David Barber'ın ses nehrinde ağır ağır soluk alıyorlardı. Sonra Jasper Gwyn bakışını ondan kaçırdı.

Rebecca gitmeden önce odayı baştan aşağı geçti ve Jasper Gwyn'in çömeldiği köşeye gitti. Yanına oturdu ve bacaklarını uzattı, ellerini birleştirerek bacaklarının arasına gizledi. Dönüp bakmadı ona, orada öylece, başını duvara dayayarak durdu. Jasper Gwyn onun ılık yakınlığını ve güzel kokusunu hissetti. Rebecca ayağa kalkıp, giyinip gidene kadar.

Jasper Gwyn, tek başına kalınca, o küçük kâğıtlara bir şeyler karaladı ve kalkıp çok titizlikle aradığı noktalara yapıştırdı.

Sonraki günlerde, Rebecca o kâğıtçıların çevresinde, birinden öbürüne giderek, sanki bir resmin dış çizgilerini ararmış gibi değişik rotalar çizdi. Durup okumuyordu onları, sadece çevrelerinde dolaşıyordu. Jasper Gwyn, yavaş yavaş kızın davranışlarının değiştiğini, kendini göstermekte farklılaştığını, daha beklenmedik hareketlerde bulunduğunu gördü. Yedinci ya da sekizinci gün, onun ansızın şaşırtıcı, kusursuz bir güzelliğe büründüğünü ayımsadı. Sanki ileri gittiğini çok iyi biliyormuş gibi ve o durumda kalmaya hiç niyeti yokmuş gibi bir an sürdü bu. Böylece öbür yanına dönüp, bir elini kaldırarak saçlarını düzeltti ve yeniden eski kusurlu haline büründü.

Aynı gün yatakta uzanmış yatarken alçak sesle bir şeyler mırıldanmaya başladı. Söylediği şeyleri Jasper Gwyn'in duyması olanaksızdı, zaten duymak da istemiyordu. Ama o dakikalarca mırıl mırıl bir şeyler söylemeyi sürdürdü, ara sıra gülümsüyor ya da susuyordu, ama sonra yeniden başlıyordu. Sanki birisine bir şey anlatır gibiydi. Kendi kendine konuşurken bir yandan da ellerini uzanmış bacaklarında bir aşağı bir yukarı gezdiriyordu. Sustuğunda elleri de duruyordu. Jasper Gwyn farkında olmadan, sanki küçük bir hayvanı izlemiş ve yuvasına ulaşmasına birkaç adım kalmış gibi, yatağa yaklaştı. Kız tepki göstermedi, sadece sesini alçalttı ve konuşmaya devam etti, ama dudakları ara ara duran ve sonra yeniden başlayan bir mırıltıyla çok hafif oynuyordu.

Ertesi gün, Jasper Gwyn ona baktığı sırada gözleri doldu, ama sadece bir an için, düşünceler ya da silinmekte olan anılar geçiyordu sanki aklından.

Jasper Gwyn bir çözüm olduğunu düşünmeye ne zaman başladığını söylemek zorunda olsaydı, büyük bir

olasılıkla Rebecca'nın, gömleğini giydiği bir günü söylerdi, bir süre sonra üzerine geçirivermişti ve bu hareketi karar verdiği bir şeyden vazgeçtiği anlamına gelmiyordu, tersine karar verdiği şeyin de ötesine gitmek istediğinin kanıtıydı. Gömleği, düğmelerini iliklemeden bir süre üzerinde tuttu, manşetleriyle oynadı. İşte o sırada içinde bir şeyler yer değiştirdi, *yanal* olarak tanımlanabilecek biçimde ve Jasper Gwyn, Rebecca'nın ilk kez portresinin gözükmesine izin verdiğini hissetti.

O gece çıkıp saatlerce, yorgunluk duymadan sokaklarda yürüdü. Hiç kapanmayan çamaşırhaneler olduğunu keşfetti ve memnun oldu.

30

Onun güzelliğini, hatta artık şişmanlığını bile görmüyordu, o stüdyoya girmeden önce hakkında düşündüğü ya da onunla ilgili gördüğü her şey bütünüyle yok olmuş ya da hiçbir zaman var olmamıştı. Stüdyonun içinde sanki zaman geçmiyor, tek ve hiç değişmeyen bir saniye dönüp duruyormuş gibi geliyordu ona. Ara sıra David Barber'ın müziğinin bazı pasajlarını anımsıyor ve hep aynı periyodik geçişler, her tür zaman akışına şiirsel bir durağanlık veriyordu, bunun karşısında da o stüdyonun dışındaki dünyada olanlar büyüsünü tamamen yitiriyordu. Her şeyin çocuksu tonda hareketsiz tek bir ışıktaki şekil alması sonsuz mutluluk veren bir şeydi. Stüdyodaki kokular, eşyaların üzerine inmekte olan toz, kimse-nin engel olmadığı kirlilik... Her şey kış uykusuna yatmış, yavaş soluk alan, neredeyse ortadan yok olmuş bir hayvanı anımsatıyordu. Jasper Gwyn, ne olup bittiğini

öğrenmek isteyen Su Geçirmez Eşarplı Kadın'a, bütün bu olanlarda hipnotize edici, bir uyuşturucunun etkisine benzeyen bir şeyler olduğunu anlattı. Yaşlı kadın fazla abartmamasını söyledi. Ve yaptığıının sadece bir iş, kopyacı işi olduğunu anımsattı. "İyi bir şeyler gerçekleştirmeye bakın, yoksa yeniden gider kız öğrencilerle buluşursunuz," diye ekledi.

Jasper Gwyn, "Kaç günüm kaldı?" diye sordu.

"Yaklaşık yirmi gün, galiba."

"Zamanım var."

"Şimdiye kadar bir şeyler yazdınız mı?"

"Not aldım. Okumaya geçecek bir şey yok."

"Sizin yerinizde ben olsam bu kadar rahat olmazdım."

"Rahat değilim. Sadece zamanım olduğunu söyledim. Birkaç gün sonra panik olmaya başlarım, diye düşünüyordum."

"Siz gençler, ertelemeye bayılırsınız."

31

Stüdyoya çoğu kez geç bir saatte, Rebecca çoktan gelmişken gidiyordu. Kimi zaman yaklaşık on dakika, kimi zaman bir saat gecikebiliyordu. Bunu bilerek yapıyordu. Dışarıdaki dünyanın sertliğini ve ritmini daha üzerinden atamamışken, Rebecca'yı David Barber'ın ses nehrinde ve o ışıktaki kendini yitirmiş bulmak hoşuna gidiyordu. Olabildiğince az gürültü yaparak içeri giriyor, girişte durup, sanki büyük bir kuşhanedeymiş gibi, kızı görmeye çalışıyordu: Onu bulduğu anda, belleğinde kalan en net görüntü o oluyordu. Genç kız zamanla alış-

miştı, kapı açıldığında kımıldamıyor, nasıl duruyorsa öyle kalıyordu. Artık karşılaştıklarında ve ayrıldıklarında her tür gereksiz selamlaşma törenini günlerdir yapmıyorlardı.

Bir gün içeri girdiğinde Rebecca uyuyordu. Yatağa uzanmış, hafifçe yan yatmıştı. Yavaş soluk alıyordu. Jasper Gwyn ses çıkarmadan yatağın ucuna bir koltuk çekti. Oturdu ve gözlerini uzun süre kızıdan ayırmadı. O güne kadar hiç yapmadığı gibi yakından ayrıntılara, bedeninin kıvrımlarına, teninin beyaz çizgilerine, küçük şeylere bakıyordu. Gördüklerini belleğine kaydetmek onu ilgilendirmiyordu, portresi için gereken şeyler değildi bunlar ama o incelemenin aracılığıyla kaçak bir yakınlık elde ediyordu, bu da kendisine yardımcı oluyor ve onu uzaklara götürüyordu. Bir sınırdan geçen insanlar gibi tek tük ve düzensiz geldiğini hissettiği düşünceler karşısında sabırsızlanmadan zamanın geçmesini bekledi. Bir ara Rebecca gözlerini açtı, onu gördü. İçgüdüsel olarak bacaklarını birleştirdi. Ama sonra yavaşça yeniden açtı ve yeniden eski duruş biçimine büründü – birkaç saniye ona baktı ve sonunda gözlerini yeniden kapadı.

Jasper Gwyn o gün koltuktan kımıldamadı ve Rebecca'ya o kadar yaklaştı ki, onun olduğu yere gitmek işten bile olmadı, önce görüntülerle dolu bir uyuşukluk yaşadı, sonra direnmeden koltukta uykuya daldı. En son duyduğu şey Su Geçirmez Eşarplı Kadın'ın sesi oldu. "Bak hele, ne güzel bir çalışma biçimi," diyordu.

Ama Rebecca yeniden gözlerini açtığında her şey olağan geldi, olması gereken olmuştu. Yazar uyuyakalmıştı. Ne tuhaf bir tatlılıktı. Sessizce yataktan indi. Saat sekizi geçmişti. Giyinmeden önce yanına gidip bir süre Jasper Gwyn'e baktı – bu adam, diye düşündü. Çevresinde döndü, bir dirseği koltuğun koluna dayalı, eli de boşlukta duruyordu, kalçasını neredeyse teğet geçecek

kadar o ele yaklaştırdı ve bir an hareketsiz durdu – bu adamın parmakları ve cinsel organım, diye düşündü. Gürültü yapmadan giyindi. Dışarı çıktığında Jasper Gwyn hâlâ uyuyordu.

Her akşam olduğu gibi, yolda ilk adımlarını daha yeni doğmuş bir hayvan kararsızlığıyla attı.

32

Eve döndü, içeride bir genç vardı.

“Merhaba Rebecca,” dedi.

“Buraya döndüğünde bana haber vermene söylemiş-tim sana.”

Ama daha paltosunu çıkarmadan onu öptü.

Sonra, gece, Rebecca yeni bir iş yaptığını söyledi gence. Bir ressama poz veriyorum, dedi.

“Sen mi?”

“Evet, ben.”

Genç güldü.

“Çıplak,” dedi Rebecca.

“Haydi canım sen de.”

“Fena bir iş değil. Her gün, dört saat.”

“Ne sıkıcı, neden yapıyorsun?”

“Para için. Beş bin sterlin veriyor bana. Bu evin parasını bir şekilde ödememiz gerekiyor. Sen mi ödeyecek-sin?”

Genç fotoğrafçılık yapıyordu, ama buna pek kimse inanmıyordu. Her şeyi Rebecca düşünüyordu, kirayı, faturaları o ödüyor, buzdolabındaki yiyecekleri o alıyordu. Genç ara sıra ortadan yok oluyor, sonra geri dönüyordu. Eşyaları oradaydı. Rebecca durumu alışık olduğu gibi

çok yalın sözcüklerle özetliyordu. Bokun tekine âşık oldum, diyordu.

Birkaç ay önce genç adam bir arkadaşının onun fotoğraflarını çekmek istediğini söylemişti. Bir akşam, Rebecca'nın evinde buluştular. Çok içki içtiler ve sonunda Rebecca kendini yatakta buldu, çıplaktı ve gencin arkadaşı da fotoğraflarını çekiyordu. Önemsemedi. Bir ara bok sevgilisi soyunup yanına gitmişti. Sevişmeye başlamışlardı. Bu arada arkadaşı fotoğraf çekmeye devam etmişti. Sonra Rebecca birkaç gün o bok sevgilisini görmek istemedi. Ama o zaman bile onu sevmekten vazgeçmemişti.

Doğrusu, Rebecca bedeninin her zaman saçma sapan aşklara mahkûm olduğunu biliyordu. Hiçbir erkek öyle bir bedeni arzulamazdı. Ama deneyimleri Rebecca'ya birçok kişinin onu arzuladığını öğretmişti ve erkekler çoğu kez kabul etmedikleri bir yaranın sonucu olarak istiyorlardı onu. Çoğu bilmeden kadın bedeninden korkuyordu. Bazen heyecanlanmak için küçümseme gereksinimi duyuyorlar, onun için de o bedene sahip olmak kendilerini iyi hissettiriyordu. Neredeyse sürekli bir çeşit sapıklık beklentisi vardı, sanki o alışılmamış güzelliği seçmek, arzunun en yalın ve düz biçimlerini zorunlu olarak bırakmak gerektiriyormuş gibi. Böylece, Rebecca, daha yirmi yedi yaşında, bir yığın yanlış anıya sahipti, temiz bir ânın yalın tatlılığını bulmakta güçlük çekiyordu. Önemsemiyordu. Bu konuda yapılacak bir şey yoktu.

Onun için o bok sevgilisinden ayrılmıyordu. Onun için Jasper Gwyn o öneride bulunduğunda şaşırılmamıştı. Doğrusu böyle şeyleri hayattan beklemeyi öğrenmişti.

Sabah o boktan sevgilisini yatakta uyurken bırakıp duş bile almadan evden çıktı. Üzerinde gecenin sevişmesi vardı, onu olduğu gibi yanında taşımak hoşuna gitti. Bugün beni böyle al, sevgili Jasper Gwyn, bakalım sende nasıl bir etkisi olacak.

Sabahları dört saat Tom'da çalışmaya devam ediyordu. O adama tapıyordu. Üç yıl önce geçirdiği bir trafik kazası sonucu tekerlekli sandalyeye mahkûm olduğundan beri, çevresinde kocaman bir ofis, tanrısı olduğu bir çeşit ülke yaratmıştı. Kimisi çok yaşlı, kimisi tamamen deli bir sürü insan toplamıştı çevresine. Ofisteki tüm zamanını telefona yapışık geçiriyordu. Az ve seyrek para veriyordu, ama önemli değildi. Enerjisi ve çevresine saçtığı canlılık o kadar büyüktü ki, insanlar sonunda ona tapıyordu. Diyelim ki tesadüfen öldün, bunu kendisine karşı yapılmış bir kabalık olarak algılayabilecek insanlardan biriydi o.

Portre konusuyla ilgili ona hiçbir şey sormamıştı. Yalnızca bir kez, Rebecca öğleden sonraları Jasper Gwyn'e gitmeye başladığından birkaç gün sonra, tekerlekli sandalyesiyle yanından geçerken masasının karşısında aniden durup şöyle demişti:

"Eğer sana bir şey soracak olursam bana siktir olup gitmemi söyle."

"Tamam."

"Sevgili dostum Jasper neler yapıyor?"

"Siktir olun."

"Mükemmel."

Böylece, saat birde masasından kalkıyor, eşyalarını alıp Tom'a veda etmeye gidiyordu. İkisi de onun nereye gittiğini biliyordu ama bilmemezlikten geliyorlardı. Ara

sıra Tom nasıl giyinmiş olduğuna göz atıyordu. Belki de bundan bir şeyler çıkarmaya çalışıyordu, kim bilir.

Jasper Gwyn'in stüdyosuna metroyla gidiyordu ama her seferinde bir durak önce iniyor, oraya girmeden biraz yürümek istiyordu. Yolda anahtarı elinde evirip çeviriyordu. Bu onun işe başlama yöntemiydi. Bir de giysilerini hangi sırayla çıkaracağını düşünüyordu. Tuhaftı ama Tanrı'nın her günü o adamın yanında olunca, insan sonunda hareketlerinde bir çeşit kesinliğe ulaşmayı öğreniyordu, oysa Rebecca böyle bir şeyin gerekli olduğunu asla düşünmemişti. İnsan her şeyin eşdeğerli olmadığını anlıyordu ve birinin, bir yerde, yaptıklarımızı kaydettiğini, bir gün, kolayca, bizden hesap soracağını düşünüyordu.

Anahtarı kilide sokup çeviriyor ve içeri giriyordu.

Jasper Gwyn'in içeride olup olmadığını hemen anlamıyordu. Bunun önemli olmadığını öğrenmişti. Yine de onu görene kadar kendini güvende hissetmiyordu ve adam ona baktığında ancak rahatlıyordu. Asla daha önce aklına gelmezdi, dünyanın en saçma şeyi –o adamın ona bakması– gereksinim duyduğu bir şey olmuştu, o olmadan kendisiyle ilgili hiçbir şeyi anlamıyordu. Yalnızca tek başına olduğunda ya da adam ona bakmadığında çıplaklığını fark ettiğini anlayıp şaşırdı. Jasper Gwyn'in sabit bakışları ona çok doğal geliyordu ve sanki üzerinde giysisi varmış gibi ve güzel yapılmış bir iş gibi eksiksiz hissediyordu kendini. Günler birbirini kovaladıkça Jasper Gwyn'in ona yaklaşmasını istediğini keşfettiğinde şaşıırıp kaldı, duvara yaslanıp hiçbir rahatsızlık duymadan vereceği şeyi almakta isteksiz durmasına artık sinirleniyordu. Bu durumda bazen kendisi yaklaşıyordu adama ama o kadar kolay değildi, baştan çıkarma sanılacak her hareketten kaçınmak gerekiyordu – o zaman da sert ve yanlış davranıyordu. Sancısız bir uzaklık yaratan hep Jasper Gwyn'di.

Gece yaşadığı cinsel ilişkiyi üzerinden atmadan stüdyoya geldiği gün, Jasper Gwyn ortalarda görünmedi. Rebecca bir hesap yaptı, işe başladıklarından beri on sekiz gün geçmişti. Tavana asılı ampullerin de on sekiz tane olduğunu düşündü. Jasper Gwyn, deli olduğuna göre, içinde bulundukları koşullara bir anlam vermiş olabilir, belki bu nedenle gelmemiştir. Saat tam sekizde giyindi ve eve dönmek için –sanki bir şeyin ona geri verilmesini beklermiş gibi– çok zaman harcadı.

34

Jasper Gwyn ertesi gün de gelmedi. Rebecca saatlerin çileden çıkarıcı bir yavaşlıkla geçtiğini hissetti. Onu göreceğinden emindi, ama gelmedi, saat tam sekizde öfkeyle giyindi. Akşam yolda yürürken aptal olduğunu, yaptığının sadece bir iş olduğunu, aldırmaması gerektiğini düşündü ama yine de son görüştükleri gün adamda tuhaf bir şeyler görüp görmediğini anımsamaya çalıştı. Küçük kâğıtlarının üzerine eğilmiş olmasından başka bir şey anımsamıyordu.

Ertesi gün bilerek gecikti: Birkaç dakika olsa da, bu gecikmenin Jasper Gwyn için çok fazla olduğunu biliyordu. İçeri girdi, stüdyoda in cin top oynuyordu. Rebecca soyundu ama bir şey düşünmemek için gerekli olan umursamazlığı ya da yüzeyselliği hiçbir yerde bulamadı – artan sıkıntısını ölçerek geçirdi zamanı. Yapması gereken şeyi, sadece kendisi olmayı beceremiyordu, oysa Jasper Gwyn'in gelmediği ilk gün bunun onun için kolay olduğunu çok iyi anımsıyordu. Büyük bir olasılıkla bir şeyler olmuştu, göç gibi bir şey. Şimdi hiçbir yoldan ge-

riye dönemiyordu ve hiçbir yol, Jasper Gwyn olmaksızın olası gelmiyordu.

Aptalsın sen, diye düşündü.

Hastalanmış olmalı. Evde çalışıyordur. Belki işi bitirmiştir. Belki *ölmüştür*.

Ama gerçek olmadığını biliyordu, çünkü Jasper Gwyn yanlış içinde de doğru bir adamdı.

Yatağa uzandı ve ilk kez orada yalnız olmaktan biraz korktuğunu düşündü. Kapıyı kilitleyip kilitlemediğini anımsamaya çalıştı. Onu en son gördüğü günün üzerinden gerçekten üç gün geçip geçmediğini sordu kendi kendine. Hiçlikle dolu o üç akşamüstünü belleğiyle dolastı. Daha da kötü oldu. Rahat ol, diye düşündü. Gelecek, dedi içinden.

Gözlerini kapadı. Önce bedenini, sonra bacaklarının arasını yavaşça okşamaya başladı. Belirli bir şey düşünmedi, bu da ona iyi geldi. Yavaşça yana doğru yattı çünkü o şeyi böyle yapmak hoşuna gidiyordu. Gözlerini açtı, karşısında giriş kapısı vardı. "Açılacak ve ben devam edeceğim," diye düşündü. "O yok, ben varım, şimdi canım bunu yapmak istiyor, sevgili Jasper Gwyn. Kendimi okşamak istiyorum. Hele bir gir o kapıdan, bakalım neler yazabileceksin. Sonuna kadar devam edeceğim, bana bakmana aldırıyordum." Gözlerini yeniden kapadı.

Saat sekizde kalktı, giyindi ve evine döndü. Yaklaşık on gün, belki de on günden biraz fazla zaman kaldığını düşündü. Bu çok muydu az mıydı anlayamıyordu. Küçük bir sonsuzluktu.

Ertesi gün odaya girdiğinde Jasper Gwyn bir köşede, sandalyede oturuyordu. Bir müze salonunda çağdaş sanat yapıtına bekçilik eden bir güvenlik görevlisine benziyordu.

Rebecca içgüdüsel olarak kasıldı. Soru soran bir ifadeyle Jasper Gwyn'e baktı. Jasper Gwyn ise ona sabit bakmakla yetindi. Bunun üzerine Rebecca her şey başladığından beri ilk kez konuştu.

"Üç gündür gelmiyorsunuz," dedi.

Sonra öbür adamı fark etti. Bir köşede, ayakta, duvara yaslanmış duruyordu.

Bir değil, *iki* adam vardı! Bir tanesi de banyoya giden merdivenin ilk basamağına oturmuştu.

Rebecca sesini yükseltti ve anlaşmalarında bunun olmadığını söyledi ama neye gönderme yaptığını belirtmedi. Canı ne zaman isterse işi bırakmakta kendini özgür hissettiğini ve beş bin sterlin ödeyerek aklına esen her şeyi yapabileceğini sanıyorsa çok yanıldığını da sözlerine ekledi. Sonra öylece, hareketsiz durdu, çünkü Jasper Gwyn yanıt verecek gibi görünmüyordu.

"Bok!" dedi Rebecca ama bunu daha çok kendine söylemişti.

Giysisini çıkarmadan gidip yatağa oturdu ve uzun bir süre orada bekledi.

David Barber'ın müziği çalıyordu.

Korkmamaya karar verdi.

Asıl onların ondan korkması gerekiyordu.

Sert hareketlerle soyundu, ayağa kalktı ve odada yürümeye başladı. Jasper Gwyn'den uzak duruyor ama hiç bakmadan da olsa o iki adamın yanından geçiyordu, "Hangi cehennemde buldu acaba bunları?" diye düşündü. Yü-

rürken Jasper Gwyn'in küçük kâğıtlarına basıyordu, önce sadece basıp geçiyordu, sonra onları tabanlarıyla yırtmaya başladı, raptiyelerin derisini sıyırdığını hissediyor ama aldırmıyordu. Bazılarını seçip parçalıyor, bazılarını ise bırakıyordu. Akşamları sarayın mumlarını söndüren ama evin bir kuralı nedeniyle bazılarını yanık bırakan bir uşağa benzediğini düşündü. Bu düşünce hoşuna gitti ve öfkeyle değil de, o uşaktan beklenecek bir uysallıkla yapmaya başladı bunu. Adımlarını yavaşlattı ve bakışındaki sertlik kayboldu. O kâğıtları yırtmayı sürdürdü ama değişik bir özenle, uysallıkla. Başladığı şey ne ise onu bitirdiğini düşündüğünde, gidip yeniden yatağa uzandı ve başını yastığa gömerek gözlerini kapadı. Artık öfke duymuyordu, hatta bir çeşit dinginliğin gelmek üzere olduğunu hissedince şaşırdı ama bunu günlerdir beklediğini anladı. Çevresinde hiçbir şey kımıldamıyordu ama bir ara bir şeyler hareket etti, birkaç adım, sonra da yatağa yaklaştırılan bir ya da birkaç sandalyenin sert gürültüsü duyuldu. Gözünü açmadı, bilmek istemiyordu. Sessiz bir karanlığa bıraktı kendini ve o karanlık, kendisiydi. Korkusuzca ve kolayca bırakabilirdi kendini, çünkü birileri ona bakıyordu – bunu hemen anladı. Anlayamadığı bir nedenle, sonunda, kusursuz bir biçimde, asla olunamayacak ya da binde bir olunacak şekilde, bir aşk kucaklaşmasındaki gibi yalnız olduğunu düşündü. Zaman kavramını yitirdi ve belki de uykuya yaklaşarak, arada bir o iki adamı, onu elleyip ellẽmeyeceklerini ve orada bulunmasının asıl nedeni üçüncü adamı düşünerek uzaklara gitti.

Gözlerini açtı, geç olmasından korktu. Odada artık kimse yoktu. Yatağın kenarında, bir sandalye, tek bir sandalye vardı. Dışarı çıkarken hafifçe değdi ona. Yavaşça, elinin tersiyle.

Ertesi gün saat tam dörtte stüdyoya girdiğinde ilk gördüğü şey Jasper Gwyn'in küçük kâğıtları oldu; tekrar yerlerine konmuş, buruşuksuz, yepyeni, raptiyeleriyle duruyorlardı. Neredeyse yüz taneydiler artık. Sanki üzerlerinde asla kimse dolaşmamış gibiydi. Rebecca bakışını yerden kaldırdı, Jasper Gwyn orada, artık mağarası gibi duran noktada yere oturmuş, sırtını duvara dayamıştı. Her şey, ışık, müzik, yatak yerli yerindeydi. Sandalyeler odanın bir yanına düzenli bir şekilde sıralanmışlardı, yalnızca Jasper Gwyn'in ara sıra kullandığı sandalye bir kenara konmuştu, not defteri yere bırakılmıştı. Daha önce asla bilmediğim nasıl bir kurtuluş duygusudur bu, diye düşündü.

Giysilerini çıkardı, bir sandalye aldı, Jasper Gwyn'e ne fazla yakın ne de fazla uzak olan, beğendiği bir noktaya çekti ve oturdu. Uzun süre öyle durdular, Jasper Gwyn ara sıra ona bakıyordu ama aslında, sanki bir müzik sesini izlermiş gibi havada küçük el hareketleri yaparak, odada tek bir şeye bakıyordu. Not defterini ararmış gibi bir hali vardı, birkaç kez bakışıyla aradı ama kalkıp alınıyordu, orada duvara dayalı durmak istiyordu. Sonra Rebecca ansızın konuşmaya başlayınca durum değişti.

"Bu gece bir şey düşündüm," dedi.

Jasper Gwyn şaşırarak dönüp ona baktı.

"Evet, biliyorum, konuşmamam gerek, hemen susacağım."

Sesi huzurlu ve sakindi.

"Ama aptalca bir şey yapmaya karar verdim. Bunu kendim için mi, sizin için mi yaptığıma da henüz karar veremedim. Buradaki ışık ve müzik gibi yapacağım şeyin doğru olacağını düşünüyorum, burada bir şey dışında

her şey doğru. Onun için de yapmaya karar verdim.”

Ayağa kalktı, Jasper Gwyn’e yaklaştı ve önünde diz çöktü.

“Biliyorum, aptalca bir şey, özür dilerim. Ama yapmama izin verin.”

Ve bir çocuk karşısında yapacağı gibi, ona doğru eğildi, yavaşça ceketini çıkardı. Jasper Gwyn direnmedi. Rebecca’nın ceketini doğru biçimde katlamasından ve dikkatlice yere koymasından dolayı rahatlamış gibi görünüyordu.

Kız sonra gömleğinin düğmelerini çözmeye başladı, kol düğmelerini en sona bıraktı. Gömleği çıkardıktan sonra onu da özenle katlayıp ceketinin üzerine koydu. Memnun görünüyordu, bir süre kımıldamadı.

Sonra biraz geriye gidip eğildi ve Jasper Gwyn’in ayakkabılarının bağlarını çözdü. Çıkardı. Jasper Gwyn ayaklarını geri çekti, çünkü bütün erkekler çoraplarından utanır. Ama Rebecca güldü ve çorapları da çıkardı. Jasper Gwyn’in yapacağı gibi, her şeyi, yan yana olmalarına dikkat ederek, yerli yerine koydu.

Jasper Gwyn’e baktı ve böyle çok daha iyi olduğunu söyledi.

“Böyle çok daha doğru,” dedi.

Ayağa kalkıp yeniden sandalyesine oturdu. Aptalcaydı ama kalbi sanki koşmuş gibi atıyordu, bunu yapmak gece aklına geldiğinde, tam böyle hayal etmişti.

Jasper Gwyn’in bakışları yeniden odada gezinmeye başladı, bir yandan da havada küçük el hareketleri yapıyordu. Onun için hiçbir şey değişmemişe benziyordu. Nasıl da ansızın bir hayvana dönüştü, diye düşündü Rebecca. Zayıf göğsüne, cılız kollarına bakıyordu. Jasper Gwyn’in onun için uzaklarda bir yazar, bir fotoğraf, bir söyleşi olduğu zamanlar geldi aklına, akşamlar boyunca zevkle okumuştı kitaplarını. Tom’un, eline bir ceptele-

fonu tutuşturarak onu ilk kez çamaşırhaneye yolladığı günü anımsadı. Bir ılgınlık gibi gelmişti ona, bunun zerine Tom durup Jasper Gwyn'in nasıl bir tip olduğu- nu anlatmıştı biraz. Son kitabında bir ithaf olduğu- nu söylemişti. Belki de anımsıyordu: *Pye, elveda*. Sonra P.nin Paul olduğu- nu, onun da bir ocuk olduğu- nu açık- lamıştı. Dört yaşındaydı ve Jasper Gwyn onun babasıydı. Ama birbirlerini hiç görmemişlerdi, çünkü Jasper Gwyn hiçbir zaman ve hiçbir nedenle baba olmamaya karar vermişti. Bu kararını büyük içtenlik ve iradeyle yerine getiriyordu. Bir şey daha anlattı. Jasper Gwyn'in dünya piyasalarında dolaşan en az iki kitabı daha vardı: Ama onun adını taşımıyorlardı ve tabii ki bunların hangi ki- taplar olduğu- nu ona söylemeyecekti. Tom sonra mavi mürekkepli bir kalemi başına doğru tutup ağzıyla fr- ğe benzer bir ses çıkardı.

“O insanın belleğini siler. Sen hiçbir şey bilmiyor- sun,” dedi.

Rebecca ceptelefonunu alıp çamaşırhaneye gitmişti. Çamaşır makineleri arasında, ellerini dizlerine dayamış oturan o şık adamı çok iyi anımsıyordu. Ona bir tanrı gibi gelmişti, çünkü daha küçüktü ve ilk kez görüyordu onu. Jasper Gwyn bir ara Tom hakkında bir şeyler söyle- yip bir buzdolabı lafı etmişti, Rebecca dikkatini toplaya- mamıştı, çünkü Jasper Gwyn gözlerine bakmadan ko- nuşmuştu ve sesi de kulağına hiç yabancı gelmemişti.

O adam şimdi, zayıf göğsü, dal gibi kolları, st üste tuttuğu ayaklarıyla orada duruyordu – soylu görüntü- söyle zarif bir hayvan kalıntısı gibiydi. Rebecca, insanın yaşamda beklenmedik ne kadar yol aştığını ve uzaklar- dan çılgınlığını oraya kadar taşıyıp, hem kendisi hem de senin için bir sığınak oluşturacak biçimde düzenleyen bir adamın, sana bakmasına izin vermek için deneyim rotalarının ne kadar gizemli olduğu- nu düşündü. O ada-

ma ait her sayfayı okuduğunda o sığınağa davet edildiğini anımsadı ve sonuçta o zamandan beri hiçbir şeyin, kesinlikle hiçbir şeyin değişmediğini, sadece bedenlerin gecikmeli de olsa, yine yan yana geldiğini düşündü.

O günden sonra Jasper Gwyn üzerinde yalnızca bir tamirci pantolonuyla çalışmaya başladı. Bu ona deli ressam havası veriyordu ve hiç de fena durmuyordu.

37

Günler geçti ve bir akşama doğru bir ampul söndü. Camden Town'lı ihtiyar iyi çalışmıştı. Duraksamadan ve bir anı gibi sessizce söndü.

Rebecca dönüp o ampule baktı – yatakta oturuyordu, sanki boşlukta seçilemez bir titreşim olmuştu. Yüreğine bıçak gibi bir sıkıntı saplanmasına engel olamadı. Jasper Gwyn o işin nasıl sona ereceğini anlatmıştı ona, artık ne olacağını biliyor ama hangi hız ya da yavaşlıkla gerçekleşeceğini bilmiyordu. Günleri uzun zamandır saymıyordu ve kendi kendine sonra ne olacağını hiç sormak istememişti. Sormaya korkuyordu.

Jasper Gwyn ayağa kalktı, sönük ampulün altına kadar yürüdü ve bilimsel denecek bir ilgiyle onu incelemeye başladı. Tedirgin görünmüyordu. Kendi kendine neden tam o ampulün söndüğünü sorar gibiydi. Rebecca gülümsedi ve "O korkmadığına göre benim de korkmama gerek yok," diye düşündü. Yatağa oturdu ve Jasper Gwyn'in başı önde, yere yapıştırdıktan sonra asla bakmadığı o küçük kâğıtlara ilk kez ilgi göstererek stüdyoda dolaştığını gördü. Kâğıtlardan birini aldı, sonra başka bir tanesini daha aldı. Raptiyeyi çıkarıp kâğıdı alıyor, cebine

koyuyordu ve sonra gidip raptiyeyi hep aynı pencerenin önüne bırakıyordu. Kendini tamamen bu işe kaptırmıştı ve Rebecca, çekip gitse onun farkına bile varmayacağını anladı. İkinci ampul söndüğünde birlikte bir an dönüp ona baktılar. Kayan yıldızların beklendiği yaz geceleri gibiydi. Bir süre sonra Jasper Gwyn, aklına bir şey gelmiş gibi, David Barber'ın müziğinin sesini kısmaya gitti. Eli düğmede, gözlerini hiç ayırmadan ampullere bakıyor ve milimetrik bir simetri arıyordu.

Rebecca o gün eve döndüğünde boktan gençten gitmesini rica etti, yalnızca birkaç günlüğüne – bir süre yalnız kalmak istediğini söyledi. "Nereye gideyim?" diye sordu boktan genç. "Bir yerlere git işte," dedi Rebecca.

Ertesi gün çalışmak için Tom'a da gitmedi.

Bir şeyin bitmek üzere olduğu gelmişti aklına, güzel bitirmek istiyordu ve sadece onu yapmayı arzuluyordu.

Aynı düşünce Jasper Gwyn'in de aklına gelmiş olmalıydı, çünkü Rebecca ertesi gün stüdyoya geldiğinde bir köşede, yerde duran bir akşam yemeğinin artıklarını gördü ve Jasper Gwyn'in gece eve dönmediğini ve iş bitene kadar da dönmeyeceğini anladı. O adamın ne kadar doğru bir insan olduğunu düşündü.

38

Rebecca gözden kaybolmayı dener gibi, ara sıra kara gölgelerde dolaşıyordu. O zaman Jasper Gwyn, gölgeden bir şey beklermiş gibi ona bakıyordu. Sonra yeniden düşüncelere dalıyordu. Yerde geçirdiği gecelerin dağıttığı saçları, tıraşsız yüzüyle akşam yemeği artıklarının arasında mutlu ve sakin görünüyordu. Rebecca ona bakarak

müthiş güzel olduğunu düşünüyordu. Aradığı şeyi bulmuş muydu acaba? Yüzünde herhangi bir mutluluk ya da bir kaygı belirtisi görmek olası değildi. Yalnızca dikkatini soğukkanlılıkla hummalı bir çalışmaya yönelttiği görülüyordu. Yerden yine bazı kâğıtları alıyor, top yapıp cebine koyuyordu. Söndükleri anda gözü ampullerde oluyordu.

Ama sonra gidip yatağa, Rebecca'nın yanına oturdu ve sanki dünyanın en doğal şeyiymiş gibi onunla konuşmaya başladı.

"Biliyor musunuz Rebecca, bir şeyi anladım gibi geliyor."

Rebecca bekledi.

"Konuşmamanın kesinlikle gerekli olduğunu düşünüyordum, ben sohbetten çok korkarım, sizinle sohbet etmeyi düşünemezdim doğrusu. Bir de ruhsal çözümleme ya da itiraf gibi bir şey gerçekleşmesinden korkuyordum. Kanı dondurucu bir olasılık, değil mi?"

Rebecca gülümsedi.

"Ama, görüyorsunuz, yanılmışım," diye ekledi Jasper Gwyn.

Bir süre konuşmadı.

"Gerçek şu ki, eğer bu mesleği gerçekten yapmak istiyorsam, doğru zamanda, yalnızca bir kez, en fazla iki kez konuşmayı kabul etmeliyim, ama bunu öğrenmeliyim."

Bakışını Rebecca'ya çevirdi.

"Azıcık konuşmayı," dedi.

Rebecca başıyla onayladı. Tamirci pantolonu giymiş bir adamın yanında çırılçıplak oturuyordu ve bu ona çok doğal geldi. Kendi kendine sorduğu tek şey o adama nasıl yararlı olacaktı.

Jasper Gwyn, "Örneğin, fazla geç olmadan size bir şey sormak isterim," dedi.

“Sorun.”

Jasper Gwyn sordu. Rebecca düşünüp yanıt verdi. Ağlamak ve gülmek üzerine bir şeydi.

Bir süre bu konuda konuştular.

Sonra Jasper Gwyn ona çocuklarla ilgili bir şey sordu. Evlatlar, diye belirtti.

Sonra manzaralar üzerine bir soru sordu.

Acele etmeden alçak sesle konuşuyorlardı.

Sonunda Jasper Gwyn başıyla onaylayıp kalktı.

“Teşekkür ederim,” dedi.

Sonra konuşmanın hiç de zor olmadığını sözlerine ekledi. Bunu kendine söyler gibiydi ama sanki bir çeşit yanıt beklermiş gibi Rebecca’ya doğru dönmüştü.

Bunun üzerine Rebecca, “Hayır, zor olmadı,” dedi. Hiçbir şeyin, o stüdyoda, zor olmadığını söyledi.

Jasper Gwyn gidip müziğin sesini ayarladı ve David Barber’ın *loop*’u, kalan son altı ampulün cılız ışığında, arkasında çok az iz bırakarak, duvarların içinde yitermiş gibi oldu.

39

Son ampulü, o tuhaf deneyin otuz altıncı günü sessizlik içinde beklediler. Saat sekiz olduğunda, ampulün sönmesini birlikte bekleyeceklerine kesin gözüyle bakıyorlardı, çünkü artık onlar için Camden Town’lı yaşlı ustanın çılgın yeteneğinin yarattığı bakır tellerin yazdığı zamandan başka zaman yoktu artık.

Son iki ampulün ışığıyla stüdyo çoktan iki gözünden sızan ışıkla aydınlanan kara bir çuvala dönüşmüştü. Son ampul stüdyoda bir fısıltıydı.

Uzaktan, sanki kirletmek istemezlermiş gibi yaklaşmadan, ona bakıyorlardı.

Geceydi ve söndü.

Karanlık pencerelerden yalnızca eşyaların kenarlarını aydınlatan bir ışık, hemen değil ancak gözler karanlığa alıştığında geldi.

Sanki her eşya sona erdirilmiş gibiydi, sadece ikisi hâlâ canlıydı.

Rebecca böyle bir yoğunluğu hiç yaşamamıştı. O anda yapılacak her hareketin uygunsuz olacağını düşündü ama bunun tersinin de doğru olduğunu ve o anda yanlış bir harekette bulunmanın olanaksız olduğunu anladı. Böylece birçok şey hayal etti, bazılarını çok daha önce hayal etmeye başlamıştı. Jasper Gwyn'in sesini duyunca kendine geldi.

"Sabahın ışığını burada bekleyeceğimi sanıyorum. Ama tabii ki siz, Rebecca, gidebilirsiniz." Bunu, üzüntü olarak algılanabilecek bir tatlılıkla söyledi, bunun üzerine Rebecca ona yaklaşp, doğru sözcükleri bulduğunda kalıp onunla birlikte beklemenin hoşuna gideceğini söyledi, sadece bunu söyledi.

Ama Jasper Gwyn hiçbir şey söylemedi ve Rebecca anladı.

Son kez yavaşça giyindi ve kapının önüne geldiğinde durdu.

"Özel bir şey söylemem gerektiğinden eminim ama açık sözlü olmam gerekirse aklıma hiçbir şey gelmiyor."

Jasper Gwyn karanlıkta gülümsedi.

"Merak etmeyin, bu benim çok iyi bildiğim bir durumdur."

El sıkışarak vedalaştılar ve bu ikisine de unutulmayacak bir doğruluk ve aptallık olarak geldi.

Jasper Gwyn portreyi evde, bilgisayarda beş günde yazdı, ara sıra yürüyüş yapmak ya da bir şeyler atıştırmak için dışarı çıkıyordu. Hiç durmadan Frank Sinatra'nın plaklarını dinleyerek çalışıyordu.

Bitirdiğini düşündüğünde *file*'ı bir CD'ye kaydetti ve bir basımcıya götürdü. Oldukça kalın ve çizgili kare kâğıtlar ve siyaha çalan koyu mavi bir mürekkep seçti. Gereksiz boşluklara yer vermese de oldukça temiz bir sayfa düzeni seçti. Uzun uzun düşündükten sonra, bir zamanlar daktilo harflerine kusursuz benzeyen karakterlere sahip bir fontta karar kıldı: "O" harfinin yuvarlağında çok hafif bir mürekkep lekesi bile vardı. Ciltleme istemedi. İki adet yaptırdı. Sonunda basımcı gözle görülür biçimde yorulmuştu.

Ertesi gün Jasper Gwyn saatlerce gözüne uygun görünen bir pelür kâğıt ve ne fazla büyük ne de fazla küçük olmayan, kenarı lastikli, pek dosyaya benzemeyen bir dosya aradı. İkisini de, seksen altı yıl çalıştıktan sonra kapatmak üzere olan ve dükkânı boşaltan bir kırtasiyecide buldu.

Kasaya gittiğinde, "Neden kapatıyorsunuz?" diye sordu.

Saçları sıradan taranmış genç kadın, duygusuz bir tavırla, "Sahibi emekli oluyor," dedi.

Jasper Gwyn, "Çocukları yok mu?" diye üsteledi.

Genç kadın bakışını kaldırdı.

"Ben kızı olurum," dedi.

"Güzel."

"Paket edeyim mi, yoksa kendiniz için mi aldınız?"

"Kendime bir armağan olarak aldım."

Genç kadın birçok anlama gelebilecek bir şekilde iç

çekti. Dosyaların fiyat etiketini çıkardı ve her şeyi, altın rengi ince bir iple bağladığı şık bir pakete koydu. Sonra dedesinin Birinci Dünya Savaşı'ndan döndüğünde, elindeki her şeyi yatırarak o dükkânı açtığını söyledi. Asla, 1940 bombardımanında bile kapatmamıştı dükkânını. "Bir kenarını yalayarak zarfları kapatma yöntemini kendisinin keşfettiğini ileri sürerdi," dedi. "Ama bu büyük bir olasılıkla yalandı," diye ekledi.

Jasper Gwyn ödemeyi yaptı.

"Artık öyle zarflar kalmadı," dedi.

Genç kadın, "Dedem yapıştırıcısı çilek tadında olanlarını yapardı," dedi.

"Gerçekten mi?"

"Öyle diyordu. Limon ve çilek tadında ama limonlu olanları, nedense insanlar istemezdi. Ama ben küçükken denediğimi anımsıyorum. Hiçbir tat yoktu. Yapıştırıcı kokarlardı."

Bunun üzerine Jasper Gwyn, "Siz alsanıza kırtasiye-yi," dedi.

"Hayır. Ben şarkı söylemek istiyorum."

"Gerçekten mi? Opera mı?"

"Tango."

"Tango mu?"

"Tango."

"Harika."

"Ya siz ne iş yapıyorsunuz?"

"Kopyacıyım."

"Harika."

Akşam olduğunda, Jasper Gwyn portresinin metnini iki sütün halinde içeren yedi kare kâğıdı bir kez daha okudu. Onları pelür kâğıda sarıp lastikli dosyaya koymayı düşünüyordu. O noktada iş bitmişti.

“Nasıl buluyorsunuz?”

“İnanın, hiç fena değil,” diye yanıtladı Su Geçirmez Eşarplı Kadın.

“Doğru söyleyin.”

“Doğru söylüyorum. Bir portre yapmak istiyordunuz ve bunu başardınız. Açıkça söylemem gerekirse bir peniye bile iddiaya girmezdim.”

“yle mi?”

“Evet. Bir portre yazmak da neymiş? Ama şimdi o yedi sayfayı okuduktan sonra yazılabileceğine inanıyorum. Siz bunu gerçek bir nesneye dönüştürecek yöntemi buldunuz. Ve basit ama dâhice bir yöntem keşfettiğinizi kabul etmeliyim. *şapka çıkartıyorum.*”

“Sizin sayenizde de oldu.”

“yle mi dersiniz?”

“Belki anımsamıyorsunuz ama uzun zaman önce bana eğer kopyacı olmak istiyorsam, sayıları ya da doktor raporlarını değil de insanları kopya etmemi söylemiştiniz.”

“Tabii ki anımsıyorum. Hayatımda sizinle bir tek o zaman karşılaştım.”

“Bana başaracağımı söylediniz. İnsanları kopya etmeyi, demek istiyorum. Kuşkuya yer vermeyen bir kesinlikle söylediniz bunu, tartışmaya bile gerek yokmuş gibi.”

“Yani?”

“Bana o cümleyi sylemeseydiniz aklıma bu portre

fikri asla gelmezdi diye düşünüyorum. O şekilde söylemeseydiniz. Samimi söylüyorum, siz olmasaydınız burada olamazdım.”

Bunun üzerine kadın ona doğru döndü, yüzünde, kapısı çalınan ve karşısında, üniversiteden mezun olduğu gün teşekkürle gelen, ikinci sırada oturan ödleğ öğrençisini bulan, bazı eski ilkokul öğretmenlerinin ifadesi vardı. Ama başka tarafa bakıp okşamaya benzer bir hareket yaptı.

“Siz iyi bir gençsiniz,” dedi.

Bir süre sustular. Su Geçirmez Eşarplı Kadın büyük bir mendil çıkarıp burnunu sildi. Sonra bir elini Jasper Gwyn’in koluna dayadı.

“Size hiç söylemediğim bir şey var. Dinlemek ister misiniz?” dedi.

“Tabii.”

“O gün beni evime götürdüğünüzde... artık kitap yazmak istemediğinizi düşünüyordum sürekli, çok yazık olacağı düşüncesini bir türlü atamıyordum kafamdan. Size bunun nedenini sorup sormadığımdan da emin değildim ya da bana bunun nedenini açıklayıp açıklamadığınızı anımsamıyordum. Kısacası, içime dert olmuştu, anlıyor musunuz?”

“Evet.”

“Bu birkaç gün sürdü. Sonra bir sabah her zamanki gibi evimin altındaki bizim Hintlinin dükkânına gittim ve gözüme bir derginin kapağı çarptı. Daha yeni gelmişti, üst üste yığılmışlardı, üstünde de peynirli cipsler duruyordu. O sayıda bir yazarla söyleşi yapılmıştı, kapağında da adına ve bir cümlesine yer verilmişti, adı kocaman, cümlesi de tırnak işareti içinde yazılmıştı. Cümle şöyle diyordu: ‘Aşk konusunda hepimiz yalan söyleriz.’ Yemin ederim. İnanın büyük bir yazar söz konusuydu, yanılıyor olabilirim ama Nobel Ödülü de almış olabilir. Kapağın

geriye kalan bölümünde tüm gerçeği anlatacağına söz veren, yarı çıplak bir sinema yıldızı vardı. Hangi aptalca gerçeği anlatacağını anımsamıyorum.”

Anımsamaya çalışırmış gibi bir süre sustu. Ama sonra başka bir şey söyledi.

“Hiçbir anlamı yok, biliyorum, ama elini on santim kaydırsan peynirli cipslerden alabilirdin.”

Bir an duraksadı.

“Aşkta hepimiz yalan söyleriz,” diye mırıldandı başını sallayarak. Sonraki cümleyi bağırarak söyledi.

“Aferin, Mr. Gwyn!”

Bu cümleyi orada, Hintlinin dükkânında bağırarak söylediğini, insanların dönüp baktığını anlattı. Dört beş kez tekrar etmişti.

“Aferin, Mr. Gwyn!” diye.

Deli olduğunu düşünmüşlerdi.

“Ama bana çok sık olurdu böyle.” Sonra, “Deli sanılmak,” diye açıkladı.

Bunun üzerine Jasper Gwyn, onun gibi bir insan olmadığını söyledi ve o akşamı birlikte kutlamak isteyip istemediğini sordu.

“Efendim?”

“Bu akşam benimle akşam yemeğine çıkmaya ne dersiniz?”

“Saçmalamayın, ben öldüm, restoranlar benden nefret ediyor.”

“En azından bir bardak.”

“Ne saçma bir fikir.”

“Benim için yapın bunu.”

“Artık gitmem gerekiyor.”

Kararlı ama tatlı bir ses tonuyla söyledi bunu. Ayağa kalktı, çantasını ve her zamanki gibi sıırıslık olan şemsiyesini aldı ve kapıya doğru gitti. Uzaktan da anlaşılan, ona özgü biçimde, biraz ayaklarını sürüyerek yürü-

yordu. Söyleyecek bir şeyi olduğu için durdu.

"Terbiyesizlik etmeyin, o yedi sayfayı Rebecca'ya götürün, okusun."

"Sizce gerekli mi?"

"Tabii."

"Ne diyecek?"

"Bu benim, diyecek."

Jasper Gwyn içinden onu bir daha görüp görmeyeceğini sordu ve evet, bir yerlerde göreceğim, ama çok yıllar sonra, başka bir yalnızlıkta, dedi.

42

Evinin arkasında Pakistanlıların açtığı yeni bir çamaşırhanedeydi, ceketli kravatlı bir genç yaklaştı yanına, yaşı yirmiyi geçmezdi.

"Siz Jasper Gwyn misiniz?"

"Hayır."

Genç çocuk, "Evet, siz osunuz," dedi ve bir cep telefonu uzattı. "Sizi anyorlar."

Jasper Gwyn istemeye istemeye ama biraz da memnun olarak telefonu aldı.

"Hey, Tom."

"Sana telefon etmeyeli kaç gün oldu biliyor musun canım kardeşim?"

"Kaç gün? Sen söyle."

"Kırk bir."

"Bu bir rekor."

"Öyle. Çamaşırhane nasıl?"

"Daha yeni açıldı, nasıl olduğunu tahmin edersin."

"Hayır, edemem, benim çamaşırlarımı Lottie yıkıyor."

Bir iddiaya girmişlerdi, birbirlerine biraz takıldıktan sonra asıl konuya, şu portre konusuna döndüler.

"Rebecca'nın ağzından laf almak olanaksız. Onun için her şeyi anlatmak sana düşüyor, Jasper. Ayrıntıları da istiyorum."

"Burada, çamaşırhanede mi anlatayım?"

"Neden olmasın?"

Gerçekten de orada konuşmanın bir sakıncası yoktu. Ama dimdik karşısında duran ceketli kravatlı o gencin ayak altından çekilmesi iyi olurdu. Jasper Gwyn gözlerini dikince genç anlayıp çamaşırhaneden çıktı.

"Yaptım. Güzel oldu."

"Portre mi?"

"Evet."

"Ne anlamda güzel oldu?"

Jasper Gwyn anlatabileceğinden emin değildi. İçinden ayağa kalkmak geldi, belki aşağı yukarı yürüyerek daha iyi anlatırdı.

"Bir portre yazmanın ne demek olduğunu kesinlikle bilmiyordum ama şimdi biliyorum. Bunu yapmak için anlamı olan bir yol var. Sonunda iyi ya da kötü bir şey çıkabilir ama portre yazmak diye bir şey var. Bu yalnızca benim kafamda olan bir şey değil."

"Ne biçim bir hile uydurdun, öğrenebilir miyim?"

"Yok, çok basit bir şey. Ama aslında aklına gelene kadar aklına gelmiyor."

"Çok iyi anladım."

"Neyse, bir gün daha iyi anlatırım sana."

"Canım hiç olmazsa bir-iki şey söyle."

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

"John Septimus Hill'e güzel stüdyosunu geri verip seninle ne zaman güzel bir sözleşme yapacağız?"

"Hiçbir zaman, sanırım."

Tom bir süre konuşmadı, bu iyiye işaret değildi.

"Aradığımı buldum Tom, bu güzel bir haber."

"Ajansın için değil ama!"

"Tom, ben bir daha asla kitap yazmayacağım, sen benim ajansım değil, arkadaşımsın, üstelik sanırım şu anda sahip olduğum tek arkadaşımsın."

"Hüngür hüngür ağlamam mı gerekiyor?"

Keyfinin kaçtığı belliydi ama kötülükten değil, sıkıntıdan ya da onun gibi bir şeyden dolayı söylemişti bunu. Hüngür hüngür ağlamam mı gerekiyor?

"Yapma, Tom..."

Tom bu sefer işin içinden çıkamayacağını düşünüyordu.

"Peki şimdi?" diye sordu.

"Ne şimdisi?"

"Şimdi ne olacak, Jasper?"

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Jasper Gwyn bir şey söyledi ama Tom tam olarak anlamadı.

"Telefona doğru konuş, Jasper!"

"TAM OLARAK BİLMİYORUM."

"Ah, tamam."

"Tam olarak bilmiyorum."

Ama bu bir yere kadar doğrudu. Aklında bazı fikirler vardı, üstelik oldukça çok ayrıntıyla. Belki bazı geçişler eksikti ama işe nasıl devam edeceği üzerine bir varsayım aklında iyice yer etmişti.

"Artık portre yapmaya başlayacağımı düşünüyorum," diye kestirip attı.

"İnanamıyorum."

"Müşteri bulup portrelerini yapacağım."

Tom Bruce Shepperd ahizeyi masaya bırakıp tekerlekli sandalyesiyle geriye doğru gitti. Ofisinden çıktı, şaşırtıcı bir beceriklilikle koridora daldı ve Rebecca'nın çalıştığı odanın açık kapısı önüne gelene kadar ilerledi. Söyleyeceği şeyi kimseye fazla aldırış etmeden bağırdı.

“O adamın aklından ne bok geçtiğini ve ne istediğini, özellikle de neden istediğini öğrenebilir miyim? Sırf kendisinden asıl isteneni yapmamak için neden o saçmalıkları uydurup...”

Rebecca’nın orada olmadığını fark etti.

“Siktir.”

Çevresinde dönüp ofisine geri gitti. Ahizeyi eline aldı.

“Jasper?”

“Buradayım.”

Tom sakın bir ses kullanmaya çalıştı ve başardı.

“Ben seni bırakmam.”

“Biliyorum.”

“Senin için yapabileceğim bir şey var mı?”

“Vardır mutlaka ama şimdi aklıma gelmiyor.”

“Sakin sakın düşün.”

“Olur.”

“Beni nerede bulacağını biliyorsun.”

“Sen de beni.”

“Çamaşırhanelerde.”

“Örneğin.”

Bir an sustular.

“Jasper, sence portre yapan insanların ajansları var mıdır?”

“En ufak bir fikrim yok.”

“Ben öğrenirim.”

Ama sonra, günler ve haftalar boyunca bu konuyu bir daha konuşmadılar çünkü o portre hikâyesinin onları birbirlerinden uzaklaştırdığını biliyorlardı, onun için asıl konuya asla değinmeden gelişigüzel konuştular, böyle yapmazlarsa, kendilerini yaşamak istemedikleri bir acıya açık tutarak birbirlerinden daha da uzaklaşmanın kaçınılmaz olacağı korkusuna kapılmışlardı.

Tom'la o telefon görüşmesinden birkaç gün sonra, Jasper Gwyn, Rebecca'yla buluştu – hava ılıktı, aklına Regent's Park'ta, bir anlamda her şeyin başladığı o ağaçlıklı yolda randevu vermek gelmişti. Basılı yedi sayfanın bulunduğu dosyayı yanına almıştı. Genelde oturduğu bankı seçti yine.

En son ampulün sönmesiyle karanlıkta kaldıklarından beri birbirlerini görmemişlerdi. Rebecca gelince nereden başlayacaklarını bilemediler.

“Geç kaldığım için özür dilerim. Metroda biri kendini öldürmüştü.”

“Gerçekten mi?”

“Hayır, geç kaldım, o kadar. Özür dilerim.”

File çorap giymişti. Uzun eteğinin altından çok az görünüyordu. Yalnızca ayak bilekleri. Ama file çorap giymiş olduğu görünüyordu. Jasper Gwyn, Rebecca'nın oldukça gösterişli küpeler takmış olduğunu da fark etti. Çamaşırhanelere ceptelefonlarını getirdiği zamanlarda böyle şeyler ne giyiyor ne de takıyordu.

Gönül okşayıcı birkaç nazik şey söyledi ama doğru sözcükleri bulamadı. Korkunç biçimde sıradan iltifatlar döküldü ağzından. Tam konuyu değiştirmek isterken onu şaşkına çeviren ve bir anda file çorapları, her şeyi unutmaya yol açan bir şey fark etti.

Rebecca'nın elinde tuttuğu kitabı göstererek, “Klarisa Rode'u beğeniyor musunuz?” diye sordu.

“Bayılıyorum. Onu Tom'un sayesinde keşfettim. Olağanüstü bir kadınmış. Hiçbir kitabının o hayattayken yayımlanmadığını biliyor musunuz? Kendisi istememiş.”

“Evet. Biliyorum.”

“En az yetmiş yıl kitapları ortaya hiç çıkmamış. An-

cak on yıl önce keşfetmeye başladılar onları. Okudunuz mu hiç?”

Jasper Gwyn bir an için duraksadı.

“Hayır.”

“Yazık. Okumalısınız.”

“Siz hepsini okudunuz mu?”

“Hepsi dediğiniz zaten iki tane. Ama bilirsiniz, bu gibi durumlarda çekmecelerin içinden yıllarca bir şeyler çıkabilir, onun için umutla bekliyorum.”

Gülüştüler.

Jasper Gwyn gözlerini kitaptan alamıyordu, bunun üzerine Rebecca şakalaşarak, kendisini oraya kitaplar hakkında konuşmak için mi çağırdığını sordu.

Jasper Gwyn, “Hayır, hayır, özür dilerim,” dedi.

Düşünceleri arasından bir şey kovmak istermiş gibiydi.

“Size bunu vermek istediğim için buluşmak istedim.”

Dosyayı alıp Rebecca’ya uzattı.

“Bu sizin portreniz.”

Rebecca almak için uzandı ama Jasper Gwyn sözlerine bir şey daha eklemek istediği için dosyayı elinden bırakmadı.

“Sizden onu burada, benim gözümün önünde okumanızı rica ediyorum. Mümkün mü? Bana yararınız olur.”

Rebecca dosyayı aldı.

“Ben uzun zaman önce size hayır demekten vazgeçtim. Açabilir miyim?”

“Evet.”

Yavaşça açtı. Sayfaları saydı. Birinci sayfanın üzerinde parmaklarını gezdirdi, sanki kâğıdın dokusunun tadını çıkarır gibiydi.

“Başka birilerine okuttunuz mu?”

“Hayır.”

“İlk okuyan ben olmayı çok istiyordum. Teşekkür ederim.”

Dosyayı kapatıp sayfaları üzerine koydu.

“Başlayayım mı?” diye sordu.

“Ne zaman isterseniz.”

Çevrede koşan çocuklar, eve dönmek isteyen köpekler ve korkunç bir şeyden, büyük bir olasılıkla hayatlarından kurtulmuş gibi görünen yaşlı çiftler vardı.

Rebecca ağır ağır, Jasper Gwyn’in hoşuna giden ağırbaşlı bir dikkatle okudu. Tüm o süre boyunca yüzünde sadece bir ifade vardı: hareketsiz, hafif bir gülümseme. Bir sayfayı bitirdiğinde diğerlerinin altına kaydırıyordu. O sırada bir saniye duraksasa da sonraki sayfanın ilk satırlarına geçmiş oluyordu. Bitirdiğinde elinde portresiyle bir süre durup parka göz gezdirdi. Sonra hiçbir şey söylemeden bakışını yeniden önündeki kâğıtlara çevirdi ve okumaya başladı, bazı yerlerini yeniden okudu. Arada bir, sanki tenine bir şey değmiş ya da bir şey tarafından ısırılmış gibi dudaklarını sıkıyordu. Sonunda kâğıtları bir araya getirerek dosyaya koydu. Lastikle kapattı. Dizine dayadı.

“Nasıl yapıyorsunuz?” Gözleri yaşarmıştı.

Jasper Gwyn dosyayı aldı, ama tatlılıkla, sanki öyle olması gerekirmiş gibi.

Sonra uzun süre sohbet ettiler ve Jasper Gwyn kendisinden beklemediği kadar çok şey anlatmaktan hoşlandı. Rebecca soruyordu ama saygıyla, sanki kırılgan bir şeyi –ya da hiç beklemediği mektupları– açarmış gibi. Kendilerine ait bir zamanda konuşuyorlardı ve çevrelerinde artık hiçbir şey yoktu. Ara sıra, bir soruyla öbür soru arasından boş bir sessizlik geçiyordu, o anda, ikisi de, şart olduğunu düşündükleri belli bir gizemin tadını yitirmeden öğrenmeye ya da anlatmaya ne kadar açık olduklarını ölçüyorlardı. Diğerlerine oranla daha ilginç bir soruya Jasper Gwyn gülümseyerek ve bir hareketle yanıt verdi – bir çocuğa iyi geceler derken yapıldığı gibi

bir elinin avucuyla Rebecca'nın gözlerini kapattı.

Rebecca sonunda, "Her şeyi kendime saklayacağım," dedi.

Böyle olmayacağını bilemezdi.

44

Park tenhalaşırken orada, bankta, uzun bir süre daha oturdular. Jasper Gwyn'in aklından günlerdir bir düşünce geçiyordu ve Rebecca'nın bunu duymak isteyip istemeyeceğini soruyordu şimdi kendi kendine.

"Tabii ki," dedi Rebecca.

Jasper Gwyn kısa bir duraksamadan sonra aklındaki düşünceyi söyledi.

"Bu yeni işi kurmam için yardıma ihtiyacım var. Bana sizden daha iyi yardım edebilecek birini bulamayacağımı düşündüm."

"Nasıl?"

Jasper Gwyn yapılması gereken bazı işlemler olduğunu, gidip de müşteri aramayı, seçmeyi ya da buna benzer şeyler yapmayı aklına bile getirmediğini söyledi. Bu arada müşterilerden istenecek ücretin belirlenmesi, tahsil edilmesi gibi konular da vardı. Bütün bunları onun için yapacak birine kesinlikle ihtiyacı olduğunu söyledi.

"En mantıklı çözümün Tom olduğunu biliyorum, ama şu anda bu hikâyeyi ona anlatmak zor, anlamak isteyeceğini sanmıyorum. Buna inanan, her şeyin gerçek ve akla uygun olduğunu bilen biri gerek bana."

Rebecca şaşırmış dinliyordu.

"Sizin için çalışmamı mı istiyorsunuz?"

"Evet."

"Portre hikâyesi için mi?"

"Evet. Onun ne olduğunu gerçekten bilen dünyadaki tek kişi sizsiniz."

Rebecca başını salladı. O adamın kesinlikle onun hayatını güçleştirmek istediğini düşündü. Belki de çözüme kavuşturmak istiyordu, kim bilir.

"Bir saniye," dedi. "Bir saniye. O kadar acele etmeyin."

Ayağa kalktı, Klarisa Rode'un kitabını Jasper Gwyn'e bıraktı ve ağaçlıklı yolun ilerisindeki dondurma satan büfeye doğru gitti. Külahta iki top dondurma aldı ama para cüzdanını bir türlü bulamadığı için bu iş o kadar kolay olmadı. Banka geri döndü ve Jasper Gwyn'in yanına oturdu. Külahı uzatıp, "Tadına bakmak ister misiniz?" diye sordu.

Jasper Gwyn, hayır, istemem der gibi bir hareket yaptı ve uzaklardan bir yerden, Su Geçirmez Eşarplı Kadın'ın şekerleri geldi aklına.

Rebecca, "Size önce bir şey açıklamalıyım," dedi. "Evden bunu açıklamak için çıktım, onun için şimdi açıklayacağım. Eğer portre yapmaya devam etmek istiyorsanız işinize yarayacaktır."

Bir süre durup dondurmasını yaladı.

"O stüdyoda her şey mantıksız biçimde kolay ya da en azından benim için öyle oldu. Gerçekten orada duruyorsun ve bir saniye sonra her şey bir şekilde doğal oluyor. Her şey kolay. Son dışında. Size söylemek istediğim şey bu işte. Benim düşüncemi soracak olursanız, son korkunç. Bunun nedenini kendi kendime sordum ve şimdi bildiğimi sanıyorum."

Dondurmanın dökülmemesine çalışıyor, arada bir külaha göz atıyordu.

"Belki size aptalca gelecek ama sonunda en azından bana sarılmanızı bekliyordum."

Böyle, basit bir şekilde söyledi.

“Belki, orada, karanlıkta sizinle sevişmek hoşuma giderdi, en azından kollarınız arasında olmayı, bir şekilde size dokunmayı, evet, *dokunmayı* beklerdim.”

Jasper Gwyn tam bir şey söylemek üzereyken Rebecca onu bir el işaretiyle durdurdu.

“Bakın, yanlış anlamayın, ben size âşık değilim, sanmıyorum, bu dediğim başka bir şey ve yalnızca o özel anla, o karanlıkla ve o anla ilgili. Bilmem anlatabiliyorum, ama neredeyse yalnızca bedenden ibaret olduğun o günler... geçirdiğin bütün o günler, üzerinde bir tür beklenti yaratıyor, sonunda fiziksel bir şeyler olmasını bekliyorsun. Seni ödüllendirecek bir şey. Giderilmiş bir uzaklık demek geliyor aklıma. Siz o uzaklığı yazarak dolduruyorsunuz, ama ben, bizler? Portrelerini yaptıracak olan insanlar nasıl dolduracak? Onları, beni yolladığınız gibi ilk günün uzaklığıyla evlerine mi yollayacaksınız? Doğrusu iyi bir fikir değil.”

Dondurmasına göz attı.

“Belki de yanıliyorum ama benim hissettiğim şeyi öbür insanlar da hissedecektir.”

Kremalı dondurmayı yalayıp akmasına engel oldu.

“Bir gün yaşlı bir adamın portresini yazdığınızda da hiçbir fark olmayacak, sonunda o adam size dokunmaya çalışacak, hiçbir mantıksal yanı olmasa da ve istek duymasa da, size dokunma ihtiyacı hissedecek. Yaklaşacak ve elini saçlarınızın arasında gezdirecek ya da bir kolunuzu kuvvetle sıkacak, o kadar ama bunu yapma ihtiyacı duyacak.”

Gözlerini Jasper Gwyn’e doğru kaldırdı.

“Bırakın yapsın. Bir şekilde bir borç ödemiş olursunuz.”

Külahı küçük küçük ısırmaya başlayacağı bir noktaya gelmişti.

“En lezzetli yeri,” diye belirtti.

Jasper Gwyn külahı yiyip bitirmesini bekledi, sonra

kendisi için çalışıp çalışmayacağını sordu. Beni büyüledin diyecek olsa aynı ses tonuyla söylerdi.

Rebecca o adamın kendisini sevdiğini düşündü ama bunu bilmiyordu ve asla bilmeyecekti.

“Tabii ki çalışacağım,” dedi. Ellerinizi nerede tutacağınızı bileceğinize söz verirsiniz... Şaka yapıyorum. Klara Rode’u bana geri verecek misiniz yoksa okumak için almak mı istiyorsunuz?”

Jasper Gwyn bir şey söylemek istedi ama sonra kitabı geri vermekle yetindi.

Üç hafta sonra, Rebecca’nın özenle seçtiği bazı dergilerde, çok uzun deneme ve tartışmalardan sonra Jasper Gwyn’in üç açık sözcükle çözümlemeye karar verdiği bir ilan çıktı.

Yazardan portre yapımı.

Başvuru için yalnızca bir posta kutusu adresi veriliyordu.

Su Geçirmez Eşarplı Kadın olsa, “İşe yaramaz,” derdi. Oysa dünya tuhaftı ve ilan işe yaradı.

45

Jasper Gwyn ilk portreyi hayatı boyunca antika saat satmış olan altmış üç yaşındaki bir adam için yaptı. Üç kez evlenmişti ve sonuncu evliliğini ilk karısıyla yeniden yapmıştı. Kadından sadece bu konunun kapanmasını istemişti. Artık sarkaçlı saatler ve gümüş cep saatleri satmıyordu ve kolunda, işportacı bir Pakistanlıdan aldığı çok işlevli Casio bir saatle geziyordu. Brighton’da yaşı-

yordu, üç çocuğu vardı. Stüdyoda hiç durmadan yürüyordu, David Barber'ın melodi bulutunda kaldığı otuz dört gün boyunca bir kere bile yatağı kullanmadı. Yorulduğunda koltuğa oturuyordu. Sık sık kendi kendine ve alçak sesle konuşuyordu. Jasper Gwyn'in istemeden anladığı birkaç cümleden biri şöyleydi: "Eğer inanmıyorsan gidip sorabilirsin." On ikinci gün sigara içmek için izin istedi ama sonra bunun uygun olmadığını anladı. Jasper Gwyn zaman içerisinde onun değiştiğini gördü, omuzlarını tutuşu farklıydı, elleri, sanki biri onları geri vermiş gibi, daha özgürdü. Konuşma günü gelip çatığında, bunu titizlik ve sevinçle yaptı, yere Jasper Gwyn'in yanına oturdu, utandığını hiç belli etmeden eliyle önünü kapattı. Sorular onu şaşırtmadı ve en zor soruya uzun süre düşündükten sonra yanıt verdi, ama sanki doğru sözcükleri yıllar boyunca hazırlamış gibiydi: *Küçükken ve annem çok güzel ve şık bir halde akşamları dışarı çıktığında, dedi. Sabahları, dükkânımda saatleri kurduğumda ve her uyumaya gittiğimde, her seferinde.*

Son ampul söndüğünde yerde uzanmış yatıyordu ve Jasper Gwyn biraz rahatsız olsa da onun ağırbaşlı bir biçimde ama utanç hissetmeden ağladığını duydu. Yanına yaklaştı ve, "Teşekkür ederim Mr. Trawley," dedi. Sonra ayağa kalkmasına yardım etti. Mr. Trawley Jasper Gwyn'in koluna dayandı ve bir eliyle de onun yüzünü aradı. Belki aklında bir okşama isteği vardı ama ona sarıldı ve Jasper Gwyn ilk kez bir erkeğin tenini teninde hissetti.

On beş bin sterlin ve çok ağır para cezası öngören bir gizlilik sözleşmesi karşılığında Jasper Gwyn'in portresine sahip oldu. Evde, karısı yokken, biri dışında bütün ışıkları söndürdü, dosyayı açtı ve Jasper Gwyn'in onun için hazırladığı altı sayfayı yavaşça okudu. Ertesi gün Jasper Gwyn'e bir mektup yolladı, teşekkür ediyor ve portreden çok memnun kaldığını belirtiyordu. Son satırda şöyle diyordu:

Bütün bunlar çok yıllar önce gerçekleşseydi, bugün farklı ve birçok yönden daha iyi bir insan olurum diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

En içten saygılarımla
Mr. Andrew Trawley

46

Jasper Gwyn ikinci portreyi kırk yaşında, bekâr bir kadına yaptı. Kadın mimarlık okumuştı ama o sırada Hindistan'la ithalat-ihracat yaparak oyalanıyordu. Kumaş, eliş eşyalar, arada bir de bazı sanat eserleri satıyordu. İtalyan bir kız arkadaşıyla, Londra'nın dışında, bir *loft'ta* yaşıyordu. Jasper Gwyn, ceptelefonunu açık tutmasının ve her seferinde geç gelmesinin doğru olmadığı konusunda onu ikna etmekte epey güçlük çekti. Kadın yapması gerekeni çabuk öğrendi ve görünüşe bakılacak olursa herhangi bir rahatsızlık duymadı. Çıplak durmaktan ve kendisine bakılmasından çok hoşlandığı belliydi. Sanki çözme ulaşmamış bir beklentinin kemirdiği zayıf bir bedene sahipti, koyu teninin hayvanlara özgü parlak yansılarları vardı. Bilezik, kolye, yüzük doluydu, onları hiç çıkarmıyor ve her gün değişik şeyler takıyordu. Yaklaşık on gün sonra, Jasper Gwyn ondan üzerinde o çerçöp olmadan (bu sözcüğü kullanmadı) gelmesini istedi, bunun üzerine kadın deneyeceğini söyledi. Ertesi gün yalnızca gümüş bir halhalla cıvılcıplak durdu. Konuşma günü gelip çattığında aşağı yukarı yürümeden edemedi; bu arada, sanki kullandığı sözcükler yanılmış ve bedensel notalara gereksinimi varmış gibi el kol hareketleri yapıyordu. Jasper Gwyn, hayatında bir kadına hiç âşık olup olmadığını sormaya cüret

etti, kadın "Asla," dedi, sonra "Gerçeği öğrenmek ister misiniz?" diye ekledi. Jasper Gwyn çok seyrek olarak bir gerçek olduğunu söyledi.

Son ampul, kadın sanki hipnotize olmuş gibi sabit bakışlarla ona bakarken söndü. Jasper Gwyn onun karanlıkta sinirli sinirli güldüğünü duydu. "Teşekkür ederim, Miss Croner, kusursuzdunuz," dedi. Kadın giyindi, o gün ince bir elbise ve küçük bir çantayla gelmişti. Çantadan bir saç fırçası çıkardı ve güzel görünen uzun saçlarını taradı. Sonra, pencerelerdeki panjurlardan çok az sızan akşam ışığında, Jasper Gwyn'e doğru yürüdü ve bu yaptığının anlaşılmaz bir deneyim olduğunu söyledi. O kadar yakındı ki, Jasper Gwyn günlerdir yapmak istediği şeyi, sadece meraktan yapabiliirdi: Tenindeki o yansılara dokunabiliirdi. Tam bunun doğru olmayacağını düşünürken kadın onu aceleyle dudaklarından öptü ve gitti.

Miss Croner on beş bin sterlin ve çok ağır para cezası öngören bir gizlilik sözleşmesi karşılığında portreye sahip oldu. Portre kendisine ulaştığında onu birkaç gün masanın üzerinde bıraktı. Okumak için, uyandığında kendini bir kraliçe gibi hissettiği bir sabahı bekledi. Ara sıra kendini böyle hissettiği sabahlar oluyordu. Ertesi gün Rebecca'ya telefon etti, sonraki günlerde de onu aradı, sonunda Jasper Gwyn'le buluşup tartışamayacağına ikna oldu. Hayır, iki eski arkadaş gibi bir aperitif almak için bile buluşması olanaksızdı. Bunun üzerine mektup kâğıtlarından birini aldı (pirinç kâğıdı, kehribar renginde) ve duraksamadan birkaç satır yazdı. Son satırda şöyle diyordu:

Sayın Üstat, yeteneğimize, disiplininize, o güzel ellerinize ve gerçekten çok tatlı sekreterinize imreniyorum.

Saygılarımla
Elizabeth Croner

Jasper Gwyn üçüncü portreyi elli yaşına girmekte olan ve doğum günü için kocasından kendisini şaşırtacak bir armağan isteyen bir kadına yaptı. İlanı o görmemişti, Rebecca'yla o anlaşılmamıştı, yapmakta olduğu şeyi yapmayı o seçmemişti. İlk geldiği gün kuşkucu göründü ve tamamen soyunmak istemedi. İpekten mor bir kombinezonla durdu. Gençliğinde hosteslik yapmıştı çünkü kendi kendine geçinme ve unutmak istediği bir aileyle arasına olabildiğince çok kilometre sokma gereksinimi duyuyordu. Kocasını Londra-Dublin hattında tanımıştı. Adam 19D numaralı koltuğa oturmuştu ve o zamanlar kendisinden on bir yaş büyüktü. Şimdi, çok sık rastlandığı gibi aynı yaşıydılar.

Üçüncü günden itibaren kombinezonunu çıkardı, ondan birkaç gün sonra da Jasper Gwyn, bilmeden onu tamamen çıplak gören altıncı adam oldu. Bir akşam üzeri Jasper Gwyn tüm pencerelerinin panjurlarını açık bıraktı, kadın içeri girdiğinde bir an için duraksadı. Ama sonra duruma alıştı ve zamanla beyaz ve güzel göğüslerini cama hafifçe değdirerek ve hiç örtünmeden pencerenin önünde vakit geçirmeyi sevmeye başladı. Bir gün, bir genç bisikletini almak için avluyu baştan aşağı geçti: Kadın ona gülümsedi. Birkaç gün sonra Jasper Gwyn yeniden panjurları kapamaya başladı ve bir şekilde, o günden sonra, kadın kendini portreye bıraktı – farklı bir yüz ve farklı bir bedenle.

Konuşma günü gelip çatığında, bunu çocuksu bir sesle yaptı ve Jasper Gwyn'den yanına oturmasını istedi. Her soruda hazırlıksız yakalanmış gibi yapıyor ama verdiği her yanıt inanılmaz akıllıca oluyordu. Fırtınalardan, intikam almaktan ve bekleyişlerden söz ettiler. Kadın bir

ara rakamların olmadığı bir dünya ve tekrarsız bir yaşam istediğini söyledi.

Son ampul kadın yavaşça yürüyüp alçak sesle şarkı söylerken söndü. Jasper Gwyn karanlıkta duvarlara değerek yürümeye devam ettiğini görür gibi oldu. Yanına gelmesini bekledi ve, "Teşekkür ederim, Mrs. Harper, kusurağınız," dedi. Kadın durdu ve çocuksu bir sesle bir istekte bulunup bulunamayacağını sordu. Jasper Gwyn, "Bir deneyin bakalım," diye yanıt verdi. Kadın, "Giyinmeme yardım etmenizi istiyorum," dedi. "Tatlılıkla," diye ekledi. Jasper Gwyn isteğini yerine getirdi. "İlk kez birisi bunu benim için yapıyor," dedi kadın.

Mrs. Harper on sekiz bin sterlin ve çok ağır para cezası öngören bir gizlilik sözleşmesi karşılığında Jasper Gwyn'in portresine sahip oldu. Kocasını armağanını doğum günü akşamı verdi, sofraya mum ışığında iki kişilik hazırlanmıştı. Dosyayı altın rengi bir kâğıda sarmış ve mavi bir kurdeleyle süslemişti. Kadın armağanını açtı ve sofrada oturarak, hiç ses çıkarmadan, bir solukta Jasper Gwyn'in kendisi için yazdığı dört sayfayı okudu. Bitirdiğinde bakışını kocasına doğru kaldırdı ve bir an için, sonsuza dek birlikte yaşadıkten sonra onunla birlikte ölmek için hiçbir engel olmadığını düşündü. Ertesi gün Rebecca, Harper çiftinden bir mail aldı, elde ettikleri o olağanüstü fırsat için teşekkür ediyor ve portreyi, onlara sahip olmaları için verilen en güzel şey olduğundan, kimseye göstermeden sadece kendileri için saklayacaklarını Jasper Gwyn'e bildirmesini rica ediyorlardı. Sevgilerimizle, Ann ve Godfried Harper.

Jasper Gwyn dördüncü portreyi, yüksek notlar alarak ekonomi okurken mezun olmasına beş sınav kala her şeyi bırakan ve ressamlık yapmaya başlayan, ufak tefek başarılarla da imza atmış olan otuz iki yaşındaki bir gence yaptı. Londra'nın üst orta sınıfından gelen anne babası bu durumdan hoşlanmamışlardı. Birkaç yıl öncesine kadar iyi bir yüzücüydü ama şimdilerde, tıpkı bir kaşığın içinde görülen yansılar gibi belirsiz bir vücudu vardı. Ya-vaşça ama güvensiz hareket ediyordu, böylece sadece kendisinin algılayabildiği çok kırılgan eşyalarla dolup ta-şan bir yerde yaşıyormuş izlenimi veriyordu. Tablolarının ışığı da –sanayiyle ilgili manzaralar– sanki sadece kendisinin bildiği bir şeydi. Bir süre önce portre, özellikle çocuk portresi denemeyi düşünmüştü ve bu olasılıkta kendisini gerçekten ilgilendiren şeyi anlamaya başlarken, rastlantı sonucu karşısına Jasper Gwyn'in ilanı çıkmıştı. Bu ona bir işaret gibi gelmişti. Gerçekte beklediği, bir stüdyonun sessizliğinde uzun süre kalarak, yaşayan insanların portresini yapmanın anlamı üzerine sohbet edebileceği bir buluşmaydı, böylece ilk günler Jasper Gwyn'in kararlılıkla ondan istediği ve kendisi için yarattığı sessizliğe şaşırdı. Tam bu duruma alışmaya başlarken ve o zorlamayı, uygulanması gereken bir kural olarak göz önünde tutacak kadar beğenirken, ona normal gelen ama gerçekte normal olmayan bir şey oldu. Sekize yaklaşık bir saat varken birileri kapıyı çaldı. Jasper Gwyn'den bunun farkına vardığına dair bir işaret gelmediğini gördü. Ama dışarıda birileri kapıyı sıkıcı bir ısrarla çalıyordu. Bunun üzerine Jasper Gwyn ayağa kalktı –ini gibi duran bir köşede, yerde, duvara dayanmış oturuyordu– ve sonsuz bir şaşkınlıkla gidip kapıyı açtı.

Yirmi yaşlarındaki o genç çıktı karşısına, elinde bir cep telefonu vardı.

“Sizi arıyorlar,” dedi.

Jasper Gwyn’in üstü çıplaktı, altında sadece her zamanki tamirci pantolonu vardı. İnanamadı. Telefonu aldı.

“Tom, delirdin mi sen?”

Ama karşı taraftan Tom’un sesiyle yanıt gelmedi. Yalnızca ağlayan, hafif hafif ağlayan biri duyuluyordu.

“Alo!”

Ağlama sesi devam etti.

“Tom, bu ne boktan bir şaka! Keser misin artık?”

Bunun üzerine o hafif ağlamanın arasından Lottie’nin sesi geldi, Tom rahatsızlanmıştı. Hastanedeydi.

“Hastanede mi?”

Lottie Tom’un hiç iyi olmadığını söyledi, sonra yeniden ağlamaya başladı ve sonunda ondan hemen yanına gelmesini rica etti, lütfen diyordu. Sonra hastanenin adını söyledi ve adresi verdi çünkü pratik zekâlı bir kadındı, her zaman öyle olmuştu.

Jasper Gwyn, “Bekle,” dedi.

Stüdyoya girdi ve gidip bloknotunu aldı.

“Tekrar eder misin?” dedi.

Lottie hastanenin adını ve adresini tekrar etti, Jasper Gwyn şu krem rengi kâğıtlardan birine not aldı. Mavi mürekkebin bir hastane adının korkunçluğunu ve kısır bir adresin düzyazısını gerçekleştirdiğini görünce, her tür büyüünün, her anlatımın ötesinde ne kadar kırılan olduğunu ve yaşamın zamanı çalmakta ne kadar çok hızlı olduğunu anımsadı.

Gence çalışmaya ara vermeleri gerektiğini söyledi. Ansızın onun sınırsız biçimde çıplak ve gülünç bir biçimde yararsız olduğunu gördü.

İnsan doğası şaşılacak derecede bayağı olduğu için, Jasper Gwyn takside her şeyden önce hastanede karşılaşmak zorunda kalacağı insanları düşündü – meslektaşları, editörler, gazeteciler, çok yorucu epey insanla karşılaşması mümkündü. Ne yaptığını sorarlarken hayal etti onları. Korkunç, diye düşündü. Ama Tom'un yattığı bölüme çıktığında, ıssız koridorda yalnızca Lottie karşıladı onu.

"Kimseyi istemiyor, böyle görünmek istemiyor," dedi. "Sadece seni sordu, bin kere, iyi ki geldin, sadece seni soruyordu."

Jasper Gwyn yanıt vermedi çünkü hâlâ şaşkınlıkla Lottie'ye bakıyordu. Sivri topuklu ayakkabılar ve nefes kesen, mini etekli bir tayyör giymişti.

Lottie, "Biliyorum. Tom istedi böyle giyinmemi. Ona moral verdiğini söylüyor," dedi.

Jasper Gwyn onayladı. Dekoltesi de moral vericiydi.

Lottie, "Ağlarsam öfkeleniyor. Biraz burada kalır mısın? Bir yerlere gidip içimden geldiğince hıçkıra hıçkıra ağlamak için can atıyorum," diye ekledi.

Odada, Tom Bruce Shepperd tüp ve makineler arasında yatıyordu, olmayan renkte, hastane renginde çarşaf ve örtüler altında küçülmüş gibiydi. Jasper Gwyn yatağın yanına bir sandalye çekip oturdu. Tom gözlerini açtı. "Ne iğrenç," dedi ama alçak sesle. Dudakları kurumuştı ve bakışında hiçbir ışık yoktu. Ama sonra biraz yana döndü ve Jasper Gwyn'i tanıdı, bunun üzerine durum değişti.

Alçak sesle ve yavaş yavaş konuşmaya başladılar. Tom başına geleni anlatmak istiyordu. Kalbinde, bir yerinde sorun çıkmıştı. "Karmaşık bir şey. İki gün sonra

ameliyat etmeyi deneyecekler,” dedi. “Ama denemek, fiil olarak pek de güzel değil,” diye açıkladı.

Jasper Gwyn, “Atlatacaksın. Öbür sefer gibi çok iyi atlatacaksın,” dedi.

“Belki.”

“*Belki* de ne demek?”

“Bu konuyu değiştirsek iyi olur.”

“Peki.”

“Bak bakalım, içimi karartmayacak bir şeyler söyleyebilecek misin?”

“Lottie’nin tayyörü baş döndürücüydü.”

“Sen de az hınzır değilsin.”

“Ben mi? Asıl hınzır olan sensin, sen giydiriyorsun onu öyle.”

Tom ilk kez gülümsedi. Sonra yeniden gözlerini kapattı. Konuşmanın onu yorduğu belliydi. Jasper Gwyn onun saçlarını okşadı ve bir süre öylece durdular.

Ama sonra Tom, gözlerini açmadan, Jasper Gwyn’e kendisini oraya çağırmasının özel bir nedeni olduğunu söyledi. Yoksa o iğrenç halde ona görünmek asla istemezdi. Soluk aldı, sonra o portre hikâyesi için çağırdığını söyledi.

“Ne bok uydurduğunu öğrenmeden çekip gitmek istemiyorum,” dedi.

Jasper Gwyn sandalyeyi Tom’un başına daha yakın bir yere çekti.

“Sen hiçbir yere gitmiyorsun,” dedi.

“Laf olsun diye söyledim.”

“Hele bir kere daha söyle, bütün *backlist*’imi Andrew Wylie’ye satarım.”

“O seni asla almaz.”

“Sen öyle san.”

“Tamam, ama şimdi beni dinle.”

Arada bir duruyordu, soluklanmak istiyordu. Ya da

ne diyeceğini unutuyordu, kahretsin!

“O portre hikâyesini düşündüm... neyse, fazla laf işitmek istemiyorum. Aklıma daha iyi bir fikir geldi.”

Jasper Gwyn’in elini tuttu.

“Yap.”

“Ne?”

“Benim bir portremi yap. Göreceksin, anlayacağım.”

“*Senin* portreni mi?”

“Evet.”

“Şimdi mi?”

“Burada. İki günün var. Beni, yok bir ay gerekir, yok stüdyo gerekir, yok müzik olması lazım gibi hikâyelerle kandırma...”

Jasper Gwyn’in elini güçlü bir biçimde sıktı. Mantıksız bir gücü bu, nereden geldiğini kimse bilemezdi.

“Yap, o kadar. Eğer yapmasını biliyorsan, burada da yapabilirsin.”

Jasper Gwyn’in aklından birçok karşı görüş geçti, hepsi de mantıklıydı. Gülünç bir durum olduğunun kesinlikle bilincindeydi ve her şeyi doğru zamanda –çok önceleri– açıklamadığı için pişmanlık duydu, bunun için artık ne o an ne de o hastane odası uygun değildi.

“Mümkün değil, Tom.”

“Neden?”

“Çünkü bu çocuk oyuncu değil. Bir çölü aşmak ya da bir dağa tırmanmak gibi. Sevdiğin bir çocuk senden bunu istedi diye hemen yapamazsın. Şöyle yapalım: Seni ameliyat etsinler, her şey yolunda gidecek, göreceksin, sonra eve döndüğünde her şeyi anlatırım, yemin ederim.”

Tom elini sıkmayı bıraktı ve bir süre hiç konuşmadı. Biraz sıkıntılı soluk alıyordu şimdi.

Sonunda, “Sadece o değil,” dedi.

Jasper Gwyn iyi duymak için biraz eğilmek zorunda kaldı.

“Ne bok yediğini anlamak istiyorum, ama sadece o değil.”

Jasper Gwyn’in elini yeniden güçlü bir biçimde sıkmaya başladı.

“Bir keresinde bana birinin portresini yapmak onu eve götürmenin bir yoludur, demiştin. Öyle değil mi?”

“Evet, onun gibi bir şey.”

“Eve götürmenin bir yolu.”

“Evet.”

Tom boğazını temizledi. Söyleyeceği şeyin iyi anlaşılmasını istiyordu.

“Beni eve götür, Jasper.”

Boğazını bir kez daha temizledi.

“Çok zamanım yok ve eve dönmek istiyorum,” dedi.

Jasper Gwyn bakışlarını çevirdi çünkü Tom’un gözlerine bakmak istemiyordu. O makineler, duvarların rengi, her yerdeki hastane logosu... Her şeyin saçma olduğunu düşündü.

“Berbat bir şey olacak,” dedi.

Tom Bruce Shepperd elini sıkmayı bıraktı ve gözlerini kapattı.

“Nasıl olsa sana para vereceğimi düşünmüyorsun,” dedi.

50

Böylece, Jasper Gwyn iki gün iki gece, hemen hemen hiç uyumadan hastanede kaldı çünkü hayatında kalan tek arkadaşının portresini yapacaktı. Bir köşeye çekilmiş, bir sandalyede oturmuştu, doktor ve hemşirelerin gelip gittiğini görüyor ama aslında onları görmüyor-

du. Kahve içip sandviç yiyor, ara sıra koridorda yürüyerek bacaklarının uyuşukluğunu gideriyordu. Lottie geldiğinde hiçbir şey söylemeye cesaret edemiyordu.

Tom, yatakta her saat daha da küçülüyor gibiydi ve içinde yaşadığı sessizlik gizemli bir yok oluşa benziyordu. Arada bir Jasper Gwyn'i görmeyi umduğu köşeye doğru dönüyor ve yerinin boş olmadığını görmek sanki yüreğine su serpmiş gibi duruyordu. Tahlil için onu dışarı götürdüklerinde, Jasper Gwyn dağınık yatağa bakıyor ve o savruk çarşaflar arasında, artık bir bedene bile gereksinim duyulmayan aşırı bir çıplaklık fark eder gibi oluyordu.

Daha önce asla Tom'da görmediği, şimdi fark ettiği şeyler ile anılar arasında bağlantılar kurarak çalışıyordu. İşin zorluğu ve acısı bir an bile olsun dinmedi. Hiçbir şey stüdyoda, David Baker'ın müziğinin kollarında olduğu gibi değildi ve kendi kendine koyduğu kuralların hiçbiri şimdi orada olası görünmüyordu. Küçük kâğıtları yoktu, Caterina de' Mediciler de yoktu ve çevrede kendisinin seçmediği eşyalar olduğu için düşünmekte zorlanıyordu. Zaman yetersizdi, yalnız kaldığı zamanlar da çok azdı. Başarısız olma olasılığı yüksekti.

Her şeye rağmen, ameliyattan bir gece önce, saat on bire doğru, Jasper Gwyn hastanenin o bölümünde bir bilgisayar olup olmadığını sordu. Sonra hastane yönetimine ait bir odada buldu kendini, bir masa ve kadın bir memura ait bir bilgisayarın *password*'ünü verdiler. Yönetmelikte böyle bir şey yoktu, bunun altını çizmek istediler. Yazı masasının üstünde çerçevelenmiş iki fotoğraf ve iç karartıcı küçük ve yaylı oyuncak fare koleksiyonu vardı. Jasper Gwyn sandalyeye oturdu, rahatsız edici biçimde yüksek olduğunu fark etti. Klavyenin pis olduğunu görünce dehşete kapıldı, en çok kullanılan harfler inanılmaz kirliydi. Oysa bunun tam tersi olacağını düşünürdü. Ayğa kalktı, tavandaki neon lambasını kapattı,

sonra yeniden fareciklerin yanına döndü. Masa lambasını yaktı. Yazmaya başladı.

Beş saat sonra ayağa kalktı ve yazıcının ne cehennemde olduğunu anlamaya çalıştı, sesini çok iyi duyuyordu, hazırladığı portreyi dışarı püskürtüyordu. Herkesin kullanımına açık olduğunda, yazıcıları ofislerin tuhaf yerlerine koyuyorlardı. Nerede olduğunu anlamak için tavandaki neon lambayı yaktı ve sonunda pek beğenmediği bir fontla basılmış, sayfa düzeni rahatsız edici biçimde sıradan dokuz kâğıdı eline aldı. Her şey yanıltıcı ama aynı zamanda her şey olması gerektiği gibiydi – ayrıntılara yer verme gibi bir lüksün olmadığı, aceleyle elde edilmiş bir doğruluk söz konusuydu. Yazdığını okumadı, sadece sayfa numaralarını yazdı. İkişer adet basmıştı: Birini dörde katladı, cebine koydu, sonra diğerini eline alıp Tom'un odasına doğru yürüdü.

Saat sabahın dördü olmalıydı, bakmadı bile. Odada sadece bir ışık vardı, yatağın arkasındaydı ve oldukça sık sık bir ışıktı. Tom başını yana çevirmiş uyuyordu. Bağlı olduğu makineler ara sıra bir şeyler iletiyordu ve bunu küçük ve sevimsiz sesler çıkararak yapıyorlardı. Jasper Gwyn yatağın yanına bir sandalye çekti. Hiçbir anlamı yoktu ama bir elini Tom'un omzuna koydu ve onu sarsmaya başladı. Görevli hemşire görse hoşuna gitmezdi, bunun farkındaydı. Ağzını Tom'un kulağına yaklaştırdı ve birkaç kez adını tekrarlardı. Tom gözlerini açtı.

"Uyumuyordum," dedi. "Yalnızca bekliyordum. Saat kaç?"

"Bilmem. Geç oldu."

"Yapabildin mi?"

Jasper Gwyn dokuz sayfayı elinde tutuyordu. Onları yatağın üstüne koydu.

"Biraz uzun oldu," dedi. "Acele edince her şey biraz uzun olur, bilirsin."

Alçak sesle konuşuyorlardı ve bir şeyler aşırırmakta olan iki genç gibiydiler.

Tom kâğıtları eline alıp bir göz attı. Belki ilk satırları okudu. Başını, korkunç güç bir şey yaparmış gibi yastıktan biraz kaldırmıştı. Ama gözlerinde, o hastanede kimsenin asla görmediği zekice bir şeyler vardı. Başını yeniden yastığa bıraktı ve kâğıtları Jasper Gwyn'e uzattı.

"Tamam. Oku."

"Ben mi?"

"Bir hemşire mi çağırman gerekiyor?"

Jasper Gwyn farklı bir şey hayal etmişti. Örneğin Tom'un, düş almak için en sonunda evine dönerken her şeyi okuyacağını düşünmüştü. Her zaman olayların çıplak gerçeğini kabul etmede bu gecikmeyi yapıyordu.

Kâğıtları eline aldı. Yazdığı şeyleri yüksek sesle okumaktan, *başkalarına* okumaktan nefret ederdi. Utanmaz bir hareket olarak düşünmüştü hep. Ama okumaya başladı, güzel, gereken yavaşlıkla ve özenle okumaya çalışıyordu. Birçok cümle kulağına yanlış geldi, ama yazdığı gibi okumaya karar vermişti. Tom ara sıra kıs kıs gülüyordu. Bir kez durmasını işaret etti. Sonra devam edebileceğini belirten bir hareket yaptı. Jasper Gwyn son sayfayı daha da yavaş okudu ve gerçeği söylemek gerekirse kusursuz olduğunu düşündü.

Sonunda kâğıtları alıp üst üste koydu, ikiye katladı ve yatağın üzerine bıraktı.

Makineler, hafif askerî bir donuklukla anlaşılabilir iltiler vermeye devam ediyorlardı.

Tom, "Buraya gel," dedi.

Jasper Gwyn ona doğru eğildi. Şimdi çok yakındılar. Tom bir kolunu örtülerin altından çıkardı ve elini arkadaşının başına dayadı. Ensesine. Sonra kendine doğru çekti - arkadaşının başını omzuna dayadı ve orada tuttu.

Parmaklarını, bir şeyden emin olmak istercesine belli belirsiz oynatıyordu.

“Biliyordum,” dedi.

Parmaklarını hafifçe arkadaşının ensesine bastırdı.

Jasper Gwyn, Tom uyuyakaldığında gitti. Bir eli portrenin kâğıtları üzerindeydi ve o el Jasper Gwyn'e çocuk eli gibi geldi.

51

Tom'un hayatta kalmayı başaramadığı haberi geldiğinde Rebecca ofisteydi. Ayağa kalktı ve hiçbir eşyasını almadan sokağa çıktı. Gideceği yerden emin ve çevresindeki hiçbir şeye aldırmadan, hiç alışkın olmadığı halde hızlı hızlı yürümeye başladı. Jasper Gwyn'in evine vardı, zile yapıştı. O kapıyı açtırmakta o kadar kararlıydı ki, sonunda kapı açıldı. Rebecca hiçbir şey söylemedi ama kendini, hiç durmadan saatlerce ağlamak için dünyadaki en uygun tek yer olduğuna karar verdiği Jasper Gwyn'in kollarına attı. Sık sık olduğu gibi, biri öldüğünde geride kalanlara ölen kişi için de yaşamak düştüğünü –yapacak daha uygun bir şey yoktur– anımsamaları biraz zaman aldı.

52

Böylece Jasper Gwyn dördüncü portreyi, hayattaki tek arkadaşı için, o ölmeden birkaç saat önce yaptı.

Öngörülebilecek birçok nedenle yeniden işe koyul-

mak Jasper Gwyn için zor oldu ama aynı zamanda, beklenmedik bir şekilde, o portreleri yaparak artık hayatta olmayan birine meydan okuduğu düşüncesine de kapıldı, o insan aracılığıyla, büyük bir olasılıkla, kaçmak istediği tüm o kitap dünyasına meydan okuyacağına inanmıştı. Şimdiyse kendisi dışında artık kimseyi inandırmak zorunda değildi ve kopyacılık mesleğiyle ilgili hayal ettiği gizlilik, neredeyse tanıksız bir tür kişisel mücadeleye dönüşmüştü. Böyle olduğu düşüncesine alışması ve gerekli bir isteğin duruluğunu yeniden bulması zaman aldı. Aradığı şeyin saflığını ve ansızın arzulamaya başladığı temizliği, yeteneğinin kalbinde yeniden anımsamak zorunda kaldı. Yavaş yavaş, bildiği sevinç –istek– kendiliğinden gelsin diye bekledi. Sonra, azar azar, işe koyuldu.

Beşinci portreyi ressam gence yapmak zorunda kaldı, bu hiç hoşuna gitmedi çünkü açık söylemek gerekirse başarısızlıkla sonuçlanmaya mahkûm bir işe baştan başlamak zorunda kaldı. Altıncı portreyi, kuşa benzeyen çok tuhaf bir vücuda ve tahtaya oyulmuş gibi duran, unutulmayacak bir yüze sahip kırk iki yaşındaki bir aktöre yaptı. Yedinci portreyi yeni evli, birlikte poz vermek için direten çok zengin iki gence yaptı. Sekizincisini, yıldı altı ay ticaret gemileriyle dünyayı dolaşan bir doktor için yaptı. Dokuzuncusunu, Verlaine'in Fransızca dört şiiri ve kendisi dışında her şeyi unutmak isteyen bir kadına yaptı. Onuncusunu kraliçeyi giydirmiş olan ama bununla fazla böbürlenmeyen bir terzi için yaptı. On birincisini de genç bir kız için yaptı – işte yanlışlığı da orada yaptı.

Jasper Gwyn'i uygun olmayan insanlardan korumak için adayları seçen Rebecca, aslında kızı hiç görmemişti. Ama bunun bir nedeni vardı: Ona babası başvurmuştu ve sıradan biri değil, Jasper Gwyn'e portresini yaptırmak için para ödemeyi kabul eden dünyadaki ilk kişi, emekli

antikacı Mr. Trawley'ydi. Kız onun en küçük kızıydı, adı Audrey'ydi. Mr. Trawley, Rebecca'nın tanıştıklarında beğendiğini anımsadığı kibar ve uygar davranışlarla, kızının zor bir çocuk olduğunu ve kendisinin Jasper Gwyn'in stüdyosunda yaşadığı gibi özel bir deneyimin, kızının biraz rahatlayacağı bir iç huzura –tam böyle söyledi– kavuşmasına yardım edebileceğine inandığını söyledi. Jasper Gwyn portresinde ne yazarsa yazsın, kızı için aynaların yansısından daha duru bir iz bırakacağını ve her öğretimden daha inandırıcı olacağını sözlerine ekledi.

Rebecca bunu Jasper Gwyn'le konuştu ve birlikte yapılabileceğine karar verdiler. Genç kız on dokuz yaşındaydı. Mayıs ayında bir pazartesi günü stüdyoya girdi. Babasının o stüdyoya gitmesinin üzerinden on altı ay geçmişti.

53

Meydan okur gibi çıplak duruyordu – bedeni o kadar gençti ki, bir silahtı sanki. Çok sık konuşuyordu, Jasper Gwyn ona yanıt vermese de ve birçok kez portrenin başarısı için belli bir sessizliğin şart olduğunu açıklamaya çalışmış olsa da, kız her gün konuşuyordu. Hiçbir şey anlatmıyordu, bir şeyler açıklamaya da çalışmıyordu: Sürekli bir nefret ve gelişigüzel bir kötülük dile getirip duruyordu. Bunu çok güzel yapıyordu, çocuk gibi değil, korkunç bir biçimde hayvanca. Günlerce anne ve babasına, vahşice bir incelikle hakaretler yağdırdı. Sonra konuyu değiştirip kısaca okulunu ve arkadaşlarını anlattı, ama bunu aceleyle ve özensiz yaptığı açıktı çünkü ulaşmak istediği nokta başkaydı. Jasper Gwyn onu susturmaktan

artık vazgeçmiş ve sesini, bedeninin daha gizli ve bir şekilde daha tehlikeli bir özelliği olarak görmeye alışmıştı. Bir pençeydi sanki. Söylediklerine dikkat etmiyordu ama o iğneleyici nakarat sonunda o kadar canlı ve baştan çıkartıcı geldi ki ona, David Barber'ın melodi bulutunu yavaş yavaş yararsız, hatta rahatsız edici bulmaya başladı. On ikinci gün kız gelmek istediği noktaya geldi, sıra Jasper Gwyn'deydi. Sözlerle saldırmaya başladı, bir parlıyor bir sönüyordu, sessiz kaldığında sadece dayanılmaz bir yoğunlukla bakıyordu. Jasper Gwyn çalışamaz oldu ve aklının bir yanıyla o saldırganlıkta korkunç bir biçimde sapkınca ve baştan çıkartıcı bir şeyler olduğunu anladı. Kendini ondan koruyabileceğinden emin değildi. İki gün dayandı, üçüncü gün stüdyoya gitmedi. Dört gün daha gitmedi. Beşinci gün, onu görmeyeceğinden neredeyse emin ve tuhaf bir şekilde yanılmadığı düşüncesiyle tedirgin, stüdyoya geri döndü. Ama kız oradaydı. Orada kaldığı sürece hiç konuşmadı. Jasper Gwyn, ilk kez onun tehlikeli bir güzelliğe sahip olduğunu düşündü. Yeniden çalışmaya başladı ama akli tedirgin edici biçimde karıştı.

Akşam eve döndüğünde Rebecca'dan bir telefon geldi. Tatsız bir şey olmuştu. Bir tabloid gazetede, çok açıkça olmasa da, her zamanki yakışsız ifadelerle, Marylebone High Street'in arkasında bulunan bir stüdyoda portre yapan bir yazarın ilginç hikâyesi anlatılıyordu. Adı belirtilmiyor ama portre başına aldığı ücret (hafif şişirilerek) belirtiliyor ve stüdyo hakkında birçok ayrıntı veriliyordu. Modellerin çıplak olduğunu anlatan kötü niyetli bir paragrafın ardından tütsülerden, sönük ışıklardan ve *new age* müziklerden söz ediliyordu. Gazeteye göre o şekilde portre yaptırmak Londra sosyetesinde günün modasıydı.

Jasper Gwyn böyle bir şeyden her zaman korkmuştu. Ama zaman geçtikçe, o ve Rebecca, o stüdyoda çalış-

ma şeklinin insanların portrelerini aşırı biçimde kıskanmalarına yol açtığını ve içgüdüsel olarak o deneyimin güzelliğine zarar vermemek için özel anılarını korumak istediklerini anlamışlardı. Biraz bu konuyu konuştular ama stüdyoya gelen kişileri teker teker düşündüklerinde bir tabloid gazeteyi arama zahmetine girip böyle bir karğaşaya neden olabilecek kimseyi bulamadılar. Sonunda kaçınılmaz olarak akıllarına genç kız geldi. Jasper Gwyn stüdyoda o kızla nasıl çalıştığıyla ilgili hiçbir şey anlatmamıştı ama Rebecca artık onunla ilgili en ufak detayı anlar olmuştu ve bir şeylerin her zamanki gibi gitmediği gözünden kaçmamıştı. Soru sormayı denedi; Jasper Gwyn o kızın kötülük açısından özel bir yeteneğe sahip olduğunu söylemekle yetindi. Başka bir şey eklemek istemedi. Rebecca'nın haberin medyaya nasıl yansıyacağına dikkat etmesine ve şimdilik çalışmaya devam etmekten başka yapacak bir şey olmadığına karar verdiler.

Jasper Gwyn, ertesi gün, kendini neredeyse kafese giren bir hayvan eğiticisi gibi hissederek stüdyoya döndü. Kızı, genelde kendi çekildiği köşede, yere oturmuş buldu. Onun not defterinin krem rengi kâğıtlarına bir şeyler yazıyordu.

54

O hikâyeyeyle ilgili olarak diğer gazetelerde fazla bir şey çıkmadı, Rebecca, rahatlaması için Jasper Gwyn'i aradı ama bulamadı. Birkaç gün sonra kendisi çıkageldi ve fazla konuşmadı, her şeyin yolunda gittiğini söyledi. Rebecca ısrarcı olmadı çünkü onu iyi tanıyordu. Aramayı bıraktı. Aynı haberle ilgili bazı yazılar çıkmaya devam

ediyordu, onları kesip saklıyordu. Ne olursa olsun durum fena değil, diye düşünüyordu. Jasper Gwyn'in bulunduğu küçük bir ofiste çalışıyordu, evine yakın, sevimli, minnacık bir yerdi. Üç adayla görüştü (üçü de gazetede çıkan haberleri okumuştı), ama hiçbirisi ona gerçekten inandırıcı gelmedi. Bir hafta geçtikten sonra, Caterina de' Mediciler akıl ermez istekleriyle zamanın bittiğine karar verdiklerinde, her zaman olan şeyin olmasını bekledi. Birkaç gün geçtikten sonra Jasper Gwyn ona portrenin bir nüshasını getirecekti. O zaman Rebecca, portresini alması, ücreti ödemesi ve stüdyonun anahtarını geri vermesi için müşteriyi çağıracaktı. Her şey alışlagelmiş biçimde yineleniyordu ve bu Rebecca'nın hoşuna gidiyordu. Ama bu kez Jasper Gwyn ortaya çıkmakta gecikti, onun yerine bir sabah Mr. Trawley geldi. Kızının anlattığına göre Caterina de' Mediciler sönmüştü, üstelik oldukça hoş bir biçimde, ama Jasper Gwyn bu olaydan dokuz gün önce ortadan kaybolmuş, stüdyoya gitmemişti. Kızı her akşam stüdyoya gitmiş ama onu bir daha görmemişti. Mr. Trawley yapması gereken herhangi bir şey olup olmadığını soruyordu, yoksa sadece beklemek mi gerekiyordu? Kaygılı değildi ama her şeyin yolunda gittiğinden emin olmak için bizzat gelmeyi yeğlemişti.

Rebecca, "Mr. Gwyn'in dokuz gün stüdyoya uğramadığından tam olarak emin misiniz?" diye sordu.

"Kızım öyle söylüyor."

Rebecca soran bakışlarla gözlerini adama dikti.

"Evet, anlıyorum," dedi adam. "Ama bu konuda ona inanabileceğimi düşünüyorum."

Rebecca araştıracağını ve en kısa zamanda onu arayacağını söyledi. Huzursuz olmuştu ama belli etmedi.

Mr. Trawley gitmeden önce, Rebecca'ya, stüdyoda işlerin nasıl gittiğiyle ilgili bir fikri olup olmadığını sor-

ma fırsatı buldu. Aslında sormak istediği kızının gerektiği gibi davranıp davranmadığıydı.

Rebecca, "Bilmiyorum. Mr. Gwyn stüdyoda olanlardan fazla söz etmez, tarzı değildir," dedi.

"Anlıyorum."

"Sezdiğim kadarıyla kızınız öyle kolay bir insan değil, öyle diyelim."

Mr. Trawley, "Hayır, değildir," dedi.

Sözlerine kısa bir ara verdi.

"Bazen korkunç derecede sevimsiz ya da aşırı çekicidir," diye devam etti.

Rebecca kendisiyle ilgili böyle bir şey söylenmesinin hoşuna gideceğini düşündü.

"Size haber vereceğim, Mr. Trawley. Her şeyin yoluna gireceğinden eminim."

Mr. Trawley bundan kuşkusu olmadığını söyledi.

Ertesi gün *The Guardian* gazetesinde portre konusyla ilgili geniş bir haber çıktı. İlk çıkan haberden daha kesindi ve Jasper Gwyn'in adını verecek kadar ileri gidiyordu. Jasper Gwyn'in kariyerinin anlatıldığı ikinci bir yazıya da yer verilmişti.

Rebecca hemen Jasper Gwyn'i aramaya başladı. Evinde bulamadı, oturduğu semtin çamaşırhanelerini dolaşması da işe yaramadı. Sanki yer yarılıp içine girmişti.

55

Beş gün boyunca hiçbir gelişme olmadı. Sonra Rebecca, Jasper Gwyn'den kızın portresinin olduğu kalın, her zamanki özenle kapatılmış bir zarf ve iki satırlık bir not aldı. Bir süre ortaya çıkmasının olanaksız olduğunu

söylüyordu. Bu arada Rebecca'nın her şeyi idare edeceğinden emindi. Sıradaki portre çalışmasını ertelemek gerekiyordu: İki aydan önce çalışmaya başlayabileceğinden emin değildi. Teşekkür ediyor ve onu kucakladığını belirterek selamlarını yolluyordu. *The Guardian* gazetesinde çıkan yazıyla ilgili bir şey yazmamıştı.

Rebecca bütün gün, Jasper Gwyn'in hikâyesiyle ilgili daha fazla şey öğrenmek için, her yerden telefonla arayan insanları nezaketle geri çevirmek zorunda kaldı. Böyle nazik bir anda yalnız bırakılmış olmak hoşuna gitmiyordu, öte yandan Jasper Gwyn'i yeterince tanıyor ve onun bu çok iyi bildiği davranışını düzeltmeye kalkışmanın boşuna olacağını düşünüyordu. Yapması gerekeni elinden geldiğince iyi yapmaya çalıştı ve akşam olmadan Mr. Trawley'yi arayıp kızının portresinin hazır olduğunu söyledi. Sonra telefonun fişini çekti, portreyi aldı ve açtı. Bu asla yapmadığı bir şeydi. Portreleri, bir göz bile atmadan teslim etmek gibi bir kural koymuştu kendine. "Onları okuyacak an kuşkusuz bir gün gelecek," diye düşünmüştü her zaman. Ama o akşam her şey farklıydı. Hava da, bir büyüünün bozulmak üzere olduğuna işaret eden şeyler vardı, onun için alışılmış davranışlara ara vermek mantıklı, hatta gerekli gibi geldi. Kızın portresini açtı ve okumaya başladı. Dört sayfaydı. İlk sayfada durdu, sonra kâğıtları yerine koyup dosyayı kapattı.

56

Kız, sabah tek başına geldi. Rebecca'nın karşısına oturdu. Uzun, düz ve ince sarı saçlarını yüzünün iki yanından sarkıtmıştı. Sadece arada bir, başının bir hareke-

tiyle hırçın ama büyüleyici siyah gözlerin egemen olduğu yüz hatları tamamen ortaya çıkıyordu. Zayıftı ve vücudu herhangi bir sinirlilik belirtisi göstermiyordu: San-ki duruşu için kural olarak zarif bir durağanlık seçmişti. Ceketinin altına giydiği mor atletten göğüslerinin küçük ve güzel olduğu seziliyordu. Rebecca onun soluk ve küçük yaralarla dolu ellerini fark etti.

Dosyayı uzatarak, "Portreniz," dedi.

Kız onu masanın üzerine bıraktı.

"Sen Rebecca mısın?" diye sordu.

"Evet."

"Jasper Gwyn senden sık sık söz etti."

"Pek inanasım gelmiyor. Mr. Gwyn bir şeyden fazla söz eden biri değildir."

"Evet ama senden çok söz etti."

Rebecca belirsiz bir el hareketi yapıp gülümsedi.

"İyi," dedi.

Sonra kıza imzalaması için bir kâğıt uzattı. Hesabı kapatmak için babasıyla anlaşmıştı.

Kız okumadan imzaladı. Kalem geri verdi. Portreyi gösteren bir işaret yaptı.

"Okudun mu?" diye sordu.

Rebecca yalan söyledi: "Hayır. Hiç okumam."

"Ne aptalsın."

"Efendim?"

"Ben olsam okurdum."

"Bakın, ben neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilecek kadar büyük bir insanım."

"Evet, büyüksün. Yaşlısın."

"Olabilir. Şimdi kusura bakmazsanız yapmam gereken çok iş var."

"Jasper Gwyn senin çok mutsuz bir kadın olduğunu söylüyor."

Bunun üzerine Rebecca ilk kez dikkatle kızın yüzü-

ne baktı. Sevimsiz bir şekilde büyüleyici olma özelliği vardı.

“Mr. Gwyn de ara sıra yanılır.”

Kız başıyla, yüzünü bir an özgür bırakan o hareketi yaptı.

“Ona âşık mısın?” diye sordu.

Rebecca ona baktı ve yanıt vermedi.

Kız, “Yok, sormak istediğim bu değildi,” diye düzeltti. “Onunla seviştin mi?” diye sordu.

Rebecca ayağa kalkıp kızı kapıya davet etmeyi düşündü. Gerçekte yapılacak tek şey oydu. Ama meydana gelmekte olan tuhaf şeyleri anlamamanın tek yolunun, ne kadar iğrenç olursa olsun belki de o anda karşısında olduğunu da hissetti.

“Hayır. Onunla hiç sevişmedim.”

Kız, “Ben seviştim. Nasıl yaptığını bilmek ister misin?” dedi.

“Emin değilim.”

“Şiddetle yapıyor. Ama sonra ansızın tatlılıkla. Kendi kendini ellemek hoşuna gidiyor. Hiç konuşmuyor. Gözlerini hiç kapatmıyor. Geldiğinde çok güzelleşiyor.”

Bakışını Rebecca’nın gözlerinden ayırmadan söyledi bunu.

“Portreyi benimle birlikte okumak ister misin?” diye sordu.

Rebecca başıyla hayır işareti yaptı.

“Senin hakkında başka bir şey öğrenmek istediğimi sanmıyorum, küçük kız.”

“Benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun.”

“Tamam, çok iyi.”

Kız bir ara masada gördüğü bir şeyden dolayı dalgınlaşır gibi oldu. Sonra bakışını yeniden Rebecca’ya çevirdi.

“İki gün boyunca, neredeyse hiç uyumadan seviştik.

Orada, stüdyoda. Sonra gitti ve bir daha gelmedi. Alçak!" dedi.

"Saçmak istediğin başka zehir yoksa görüşmemiz bitmiştir."

"Evet. Tek bir şey daha var."

"Çabuk ol."

"Senden bir şey rica edebilir miyim?"

Rebecca şaşırarak ona baktı. Kız yine başıyla yüzünü bir an özgür bırakan o hareketi yaptı.

"Gördüğünde söyle ona, gazetede çıkan habere üzül-düm, böyle bir kargaşaya neden olacağını düşünmezdim."

"Ona kötülük etmek istediysen bunu başardın."

"Hayır, istemiyordum. Başka bir şey..."

"Ne?"

"Bilmiyorum... *Ona dokunmak* istiyordum, ama se-nin bunu anlayabileceğini sanmıyorum.

Rebecca üzülerək çok iyi anlayabileceğini düşündü. Acıtmadan dokunmayı beceremeyenlerin, pek çok kişinin sonu bu, diye de düşündü, sonra içgüdüsel olarak gözleri o ellere ve küçük yaralara kaydı. Çok uzak bir merhametin gölgesini hissetti ve hemen Jasper Gwyn'in o stüdyoda o kıza neden boyun eğdiğini anladı.

"Anahtar," dedi.

Kız çantasını karıştırdı ve anahtarı masanın üstüne koydu. Bir an ona baktı.

"Portreyi istemiyorum. At onu," dedi.

Kapıyı kapatmadan çıktı gitti – sanki dar bir alana girmek zorundaymış ve öyle olan her şeyden kaçmak istermiş gibi biraz yan yan yürüyordu.

Rebecca bir süre kendini toparlayamadı. Yapması gereken işlere boş verip tüm randevuları iptal etti, satın aldığı gazeteleri açmadan masanın üzerinde bıraktı. Ellerinin titrediğini görmek onu rahatsız ediyordu – kızgınlıktan mı yoksa bir çeşit korkudan mı titrediklerini anlamak da güçtü. Telefon çaldı ama açmadı. Eşyalarını alıp çıktı.

Eve dönerken, sakın bir yere, küçük bir bahçenin ucundaki bir kilisenin giriş merdivenlerine oturdu ve o kızın sözlerini anımsamaya çalıştı. Yavaş yavaş neyi darmadağın etmişlerdi, onu anlamaya çalışıyordu. Birçok şeyi, bazılarının nazik ama sıradan yanılsamalar değil, kesin şeyler olduğunu biliyordu. Tuhaf bir biçimde, tıpkı yere düştükten sonra gözlüklerine ya da saatine –en kolay ve çabuk kırılan eşyalarına– bakan insanlar gibi, önce kendini değil de Jasper Gwyn'i düşündü. Kızın onu ne kadar yaraladığını anlamak güçtü. Jasper Gwyn'in, tuhaf işinin vazgeçilmez kuralı olarak seçtiği bir önlemi çiğnemiş olduğu kesindi. Ama sınır ve kısıtlamalar konusunda bu kadar özenli davranması, ne pahasına olursa olsun, en azından bir kez –tıpkı tutturduğu belli yolun sonuna kadar gitmek gibi– her kuralın ötesine gitme isteğini de saklıyor olabilirdi. Bu nedenle o kızın onun için ölümcül bir darbe mi yoksa tüm portrelerinin amaçladığı bir liman mı olduğunu söylemek zordu. Kim bilir. Dokuz gün boyunca stüdyoya adım atmamış olması, isteğini başarmış bir adamı değil de, korkmuş bir adamı getiriyordu akıllara. Sakin ama kararlı bir şekilde saklanması da aynı şeyi düşündürüyordu. Yaralı hayvanlar böyle hareket eder. Stüdyoyu, on sekiz adet Caterina de' Medici'yi, David Barber'ın müziğini düşündü. "Ne yazık," dedi.

“Her şey burada biterse, ne kadar yazık!”

Evine doğru ağır adımlarla yürüdü ve işte o sırada kendini düşünmek ve kendi yaralarını yoklamak geldi aklına. Kabul etmesi iğrenç gelse de, o kız gururunu kıran ve yüreklilik ya da arsızlıkla ilgili bir şeyler öğretmişti ona, kim bilir neydi. Kendisinin de Jasper Gwyn’e gerçekten yakın, utanç verici biçimde yakın olduğu anları anımsamaya çalıştı ve sonunda o anlarda ne yanlış yaptığını ya da neyi anlamadığını kendi kendine sormaya başladı. Belleğiyle stüdyonun karanlığına, o son geceye geri döndü ve aralarında kalan hiçliği anımsadı ve onu aşmayı bilemediğine inanamadı. Ama Tom’un öldüğü sabahı, Jasper Gwyn’e koşmasını ve sonra olanları daha çok düşündü. İkisini de saran korkuyu ve orada birlikte kalmayı her şeyden daha fazla istediklerini anımsıyordu. Mutfaktaki hareketlerini, çıplak ayakla dolaşmasını, telefon çaldığı halde alçak sesle konuşmaya devam ettiklerini anımsıyordu. Tükettikleri alkollü içkileri, eski plakları, kitap kapaklarını, banyodaki dağınıklığı anımsıyordu. Onun yanına uzanıp uykuya dalmak ne kadar kolay olmuştu. Sonra şafak sökerken her şey ona zor gelmiş, Jasper Gwyn’in korkulu bakışlarını görmüştü. Anlayıp giderdi Rebecca her zaman.

O kız ne kadar kesin davranmıştı.

Ne iğrenç bir ders.

Kendine baktı ve her şey sadece bu beceriksiz ve yanlış bedenimle açıklanabilir mi, diye düşündü. Ama bu soruya bir yanıt yoktu. Yalnızca uzun zamandır artık düşünmek istemediği hüznüler vardı.

Sonra evde, aynada kendini güzel ve güçlü gördü.

Günlerce, yapılacak tek uygun hareket olarak düşündüğü şeyi yaptı, bekledi. Jasper Gwyn’le ilgili ilginç olayın gazetelerde artarak yer almasını soğukkanlılıkla izledi ve çıkan haberleri kronolojik sırasıyla dosyalamak-

la yetindi. Telefonlara cevap veriyor, tüm başvuruları özenle not alıyor ve kısa zamanda daha yararlı olacağı konusunda müşterilere güvence veriyordu. Korkmuyordu, yalnızca beklemesi gerektiğini biliyordu. On bir gün bekledi. Sonra, bir sabah, bir mektup ve bir kitapla birlikte ofise büyük bir zarf geldi.

Zarfta dosyalarıyla birlikte tüm portreler vardı. Mektupta Jasper Gwyn o portrelerin kendisi için bastırıldığı nüshalar olduğunu açıklıyordu: Onları güvenli bir yerde saklamasını ve asla kimseye göstermemesini rica ediyordu. Yapılacak işlerle ilgili ayrıntılı bir liste de eklemişti: Stüdyo John Septimus Hill'e geri verilecek, mobilya ve diğer eşyalar satılacak, ofis boşaltılacak, kullandıkları elektronik posta adresi iptal edilecek, aramayı sürdürmeleri durumunda gazetecilerden kaçılacaktı. Ödenmemiş hesapları kapatmak için bizzat ilgilendiğini belirtiyor ve kısa sürede tüm haklarını alacağını ve ona yüksek bir tazminat ödeneceğini söylüyordu. Sorunla karşılaşmayacağından emin olduğunu belirtiyordu.

Yürekten teşekkür ediyor ve ondan daha titiz, sağlıklı ve hoş bir çalışma arkadaşı bulamayacağını bir kez daha belirtmek istiyordu. Daha sıcak bir vedalaşmanın her bakımdan daha iyi olacağını biliyordu ama üzüntüyle de olsa elinden bundan daha fazlasının gelmediğini kabul etmek zorundaydı.

Mektubun gerisi elyazısıyla yazılmıştı. Şöyle diyordu:

O kızıdan uzak durmanın çözümlenemez bir teorem olduğunu belki size anlatmam gerekir, ama gülünç olabileceğimi ya da sizi yaralayabileceğimi düşünüyorum, belki. Gülünç olmak beni ilgilendirmiyor, ama sizi yaralamak bana sonsuz üzüntü verir. Sadece yapacak başka bir şey olmadığına inanın lütfen.

Benim için kaygılanmayın, olanlardan rahatsızlık duymadım ve şimdi ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum.

Mutluluklar diliyorum, buna layıksınız.

İonsuza dek size minnettarım.

Kopyacı Jasper Gwyn

İmzadan sonra birkaç satırlık bir not vardı. Ona, Klara Rode'un çekmecelerinde bulunan ve yeni yayımlanan son kitabını da yolluyordu. Portresini getirdiği, parkta buluştukları o günü iyi anımsıyordu, elinde Rode'un romanı vardı ve yazardan coşkuyla söz etmişti. Böylece, o kitabı kendisine armağan etmenin işbirliklerini sona erdirirken güzel bir davranış olacağını düşünmüştü: Hoşuna gitmesini diliyordu.

O kadar.

Rebecca, "Böyle bir insan nasıl olur," diye düşündü.

Kitabı alıp bir süre elinde evirip çevirdikten sonra duvara fırlattı – bu hareketi birkaç yıl sonra anımsayacaktı.

Zarfın üzerinde bir adres aradı ama sadece bir Londra postane damgası buldu. Jasper Gwyn'in nereye gittiğini bilmesine izin olmadığı açıktı. Uzaktaydı – bundan kesin emindi. Her şey bitmişti ve ne yazık ki bazı şeyler biterken hak ettikleri görkemle de sona ermemişlerdi.

Ayağa kalktı, mektubu ajandasının arasına koydu ve Jasper Gwyn'in kendisinden istediğini son kez yapmaya karar verdi. Bir görevi yerine getirmek için değil, hüznülü bir dürüstlük için yaptı bunu. Dışarı çıkmadan önce portreleri yanına aldı. Onları okumamanın hayatının en büyük zevklerinden biri olacağını düşündü. Eve vardığında onları bir dolabın dibine, eski kazakların altına koydu ve bu –kimsenin onları okuyamayacağını bilmesi – biraz hüznülenmesine yol açan son hareket oldu.

Her şeyi halletmesi on günü buldu. Açıklama isteyenlere belirsiz yanıtlar veriyordu. John Septimus Hill, Jasper Gwyn'e en derin saygılarını iletmesini istediğin-

de, Rebecca bunun olanaksız olduğunu belirtti.

“Öyle mi?”

“Üzgünüm ama öyle.”

“Onu yakın bir zamanda göreceğinizi düşünmüyor musunuz?”

Rebecca, “Bir daha göreceğimi düşünmüyorum,” dedi.

John Septimus Hill, Rebecca’nın yersiz olarak yorumladığı hafif kuşkulu bir biçimde gülümsedi.

58

Sonraki yıllarda kimse Jasper Gwyn’den görünürde bir haber almadı. O tuhaf portre saplantısıyla ilgili patavatsız yorumlar gazetelerden hızla silinip gitti ve Jasper Gwyn’in adı edebiyat dünyası haberlerinde giderek daha az yer almaya başladı. Günümüz İngiliz edebiyatıyla ilgili bazı geçici listelerde anıldığı oluyordu, birkaç kez de onun üslup özelliklerinin görüldüğü başka kitaplarla ilgili bir-iki satırda ondan söz edilmişti. Romanlarından biri, *Kız Kardeşler*, sektörün önemli bir dergisinin hazırladığı “Ölmeden Önce Okunması Gereken Yüz Kitap” listesinde yer aldı. İngiliz editörü ve birkaç yabancı editör, kendisiyle bağlantı kurmayı denedi ama geçmişte her şey Tom aracılığıyla yapıldığı ve artık ajansı kapalı olduğu için ona ulaşmanın olanağı yoktu. Genellikle, er ya da geç ve büyük bir olasılıkla yeni bir kitapla ortaya çıkacağı düşünülüyordu. Artık gerçekten kitap yazmayacağına düşünen az insan vardı.

Rebecca’ya gelince, hayata baştan başlamayı seçerek, dört yıl içinde kendine yeni bir yaşam kurmuştu. Kitap-

larla ilgili olmayan bir iş bulmuş, o bok sevgilisini bırakmış ve Londra'nın hemen dışında bir yerde yaşamaya başlamıştı. Bir gün, dokunduğu her şeyi içinden çıkılması zor duruma getirmekte üstüne olmayan evli bir adam tanıdı. Adı Robert'tı. Birbirlerini çok sevdiler ve adam bir gün ona, kendi ailesini bırakıp onunla yeni bir aile kurmanın mümkün olup olmadığını sordu. Bu Rebecca'ya çok güzel bir fikir gibi geldi. Otuz iki yaşında anne oldu, kızlarına Emma adını verdiler. Az çalışıyor ve şişmanlamaya devam ediyordu, bunlar onda hiçbir sıkıntı yaratmıyordu. Arada sırada Jasper Gwyn'i düşündüğü oluyor-du ama asla özel bir heyecan duymuyordu. Bir önceki yaşamdan yollanan kartpostallar gibi hafif anılardı onlar.

Her şeye rağmen, bir gün, Londra'daki çok büyük bir kitapçının koridorlarında Emma'nın pusetiyle yürürken karşısına indirimli cepkitapları çıktı, üst üste dizilmiş kitapların tepesinde Klarisa Rode'un bir kitabını gördü. İlk anda başlığına dikkat etmedi, yalnızca onu okumamış olduğunu fark etti. Ancak kasaya gittiğinde kitabın dört yıl önce, her şeyin bittiği gün, Jasper Gwyn'in ona armağan ettiği kitap olduğunu anladı. Kitabı ne yaptığını anımsadı. Gülümsedi. Parasını ödedi.

Metroda okumaya başladı, Emma pusetinde uykuya dalmıştı ve incekleri durağa daha vardı. Çevresindeki insanları unutmuş kitabın tadını çıkarırken, on altıncı sayfada ansızın taş kesildi. İnanamayarak okumayı sürdürdü. Sonra bakışını kitaptan kaldırıp yüksek sesle şöyle dedi:

"Şu orospu çocuğuna bak hele!"

Gerçekten Rode'un kitabında okuduğu şey, kelimesi kelimesine kendi portresiydi, Jasper Gwyn'in yıllar önce onun için yaptığı portrenin aynısıydı.

Yanındakine dönüp gerçekdışı biçimde, yüksek sesle açıklama gereği duydu:

"Rode'dan kopya etmiş, Rode'dan kopya etmiş, kahrolası!"

Yanındaki kişi olayın önemini kavramamış gibi duruyordu ama bu arada Rebecca hızlı hızlı düşünmeye başladı –geç gelen bir sağduyuydu sanki– gözlerini yeniden kitaba çevirdi.

"Bir dakika," dedi.

Baskı tarihine baktı ve bir tutarsızlık olduğunu anladı. Jasper Gwyn portresini kitabın baskısından en az bir yıl önce yapmıştı. Daha çıkmamış bir kitaptan insan nasıl kopya edebilir ki?

Yine yanındakine döndü ama adamın ona yardımcı olamayacağı belliydi.

"Belki de Jasper Gwyn yayımlanmadan önce kitabı okumuştur," diye düşündü. Mantıklı bir varsayımdı bu. Klarisa Rode'un basılmamış yapıtları konusunun karışık bir konu olduğunu hayal meyal anımsıyordu. Jasper Gwyn'in, bir şekilde onları editörün eline geçmeden görmüş olması çok olasıydı. Tutarlıydı. Ama tam o anda, uzaktan, Tom'un çok zaman önce ona söylediği bir cümle geldi aklına. Jasper Gwyn'in nasıl bir adam olduğunu anlattığı gün söylemişti. Şu asla tanımadığı oğluyla ilgili hikâyeyi anlatmıştı. Ama başka bir şey daha söylemişti: Dünyada Jasper Gwyn tarafından yazılan, ama *onun adını taşımayan* en az iki tane daha kitap vardı.

"Kahretsin," dedi içinden.

"İşte şimdi anladım neden o kadının hâlâ yayımlanmamış yapıtları çıkıyor. *Jasper Gwyn yazıyor onları.*"

Bir çılgınlıktı ama gerçek olabilirdi.

Pek çok şeyi değiştirebilirdi, dedi içinden. İçgüdüsel olarak her şeyin bittiği o günü düşündü ve o aptal kitabı duvara fırlatırken gördü kendini. Aptal bir kitap değil de, çok hoş bir armağan olması mümkün müydü? Olayları bir araya getirmekte zorlanıyordu. Bir an için, kendisine

önemli bir şeyin, uzun zamandır hakkı olan bir şeyin geri verildiği düşüncesi geçti aklından. Bunun *tam olarak* ne olduğunu anlamaya çalışırken inmesi gereken durağa geldiğini fark etti.

“Kahretsin!”

Ayağa kalktı ve telaşla indi.

Bir şey unuttuğunun hemen farkına vardı.

“Emma!”

Kapılar kapanırken döndü. Eliyle cama vurmaya ve bağırarak bir şeyler söylemeye başladı ama tren çoktan hareket etmiş yavaş yavaş ilerliyordu.

İnsanlar durmuş ona bakıyordu.

Rebecca, “Kızım! Kızım içeride kaldı!” diye bağırdı.

Sonra çocuğu geri almak pek o kadar kolay olmadı.

59

Daha sonra her şeyi Robert’a anlatmayı gerekli görmedi ama yatma zamanı geldiğinde iş için kesinlikle bir şeyi okuyup bitirmesi gerektiğini söyledi, ondan gidip yatmasını istedi, o biraz çalışıp gelecekti.

Robert, “Ya Emma uyanırsa?” diye sordu.

“Her zamanki gibi yastıkla boğarsın,” dedi.

“Olur.”

Çok iyi huylu bir adamdı.

Rebecca koltuğa uzanıp Rode’un kitabını aldı ve baştan başlayarak sonuna kadar okudu. Son sayfaya geldiğinde gecenin ikisiydi. Öykü, on dokuzuncu yüzyılda, Danimarka’nın küçük bir kentinde geçiyor ve bir babayla beş çocuğunun hikâyesi anlatılıyordu. Kitabı çok beğendi. Gerçekten de, Jasper Gwyn’in ona yaptığı portre,

ilk sayfalardan birinde, satırların arasına yerleştirilmişti ama Rebecca, kitabın geri kalan bölümlerinde, anlamlı izler taşıyan bir şeyler aradıysa da bulamadı. Kendisi için özel olarak yazılmış bir sayfa bile yoktu. Sadece, kuşku götürmez bir ustalıkla bir köşeye yerleştirilmiş tablo gibi o şey vardı.

Jasper Gwyn'le yolları o kadar uzun bir süre önce ayrılmıştı ki, şimdi tüm o hikâyenin ne anlama geldiğini o an kavramanın çok güç olacağını ve bunu yapmak istemediğini düşündü. Geç olmuştu, ertesi gün Emma'yı kayınvalidesine götürecek, sonra da işe koşacaktı. Aldırmayıp yatmasının iyi olacağını düşündü. Ama tam ışıkları söndürmeden önce ortalığı düzeltirken, orada değilmiş ve bir başkasının yaşamının ayrıntılarının son rötuşlarını yapıyormuş gibi tuhaf bir duyguya kapıldı. Biraz şaşırarak, tek bir günde, yıllardır korumaya çalıştığı belli bir uzaklığın –tıpkı bir rüzgârın dalgalandırdığı oynayan bir perde gibi– hoş bir biçimde yerinden hareket ettiğini anladı. Ve yendiğini sandığı bir özlem uzaklardan gelip içini sardı.

Böylece gidip yatmak yerine, asla yapmayı düşünmediği bir şey yaptı. Dolaplardan birini açtı ve bir yığın kışlık battaniyenin altından portre dosyalarını çekip aldı. Kendine bir kahve yapıp masaya oturdu ve dosyaları gelişi güzel açmaya başladı. Bir sanat galerisinde dolaşmış gibi, yöntemsiz, rastgele okumaya başladı. Bir şeyler anlamaya çalışmak ya da bazı şeylere yanıt bulmak için yapmıyordu bunu. Sadece renklerin, o özel ışığın, güvenle atılan adımın, belli bir düşün izlerinin tadını çıkarıyordu. Tüm o gördüklerinde bir yer vardı ve o gece oradan başka hiçbir yerde olmak istemiyordu.

Günün ilk ışıklarında okumayı bitirdi. Gözleri yanıyordu. Ansızın çok büyük, ertelenemez bir yorgunluk duydu. Yatağına gidip yattı, Robert uyanır gibi oldu ve

gerçekte farkında olmadan, her şeyin yolunda olup olmadığını sordu.

“Her şey yolunda, uyu.”

Yana dönerek hafifçe sarıldı ona ve uykuya daldı.

60

Ertesi gün uyandığında hiçbir şey anlamaz durumdaydı. Ofise telefon edip acil bir işi çıktığını ve çalışmayaacağını söyledi. Sonra Emma'yı kayınvalidesine götürdü; ondan daha şişman, sevimli bir kadındı, oğlunu vejetaryen öbür kadının pençesinden kurtardığı için Rebecca'ya teşekkür borcunu her fırsatta yinelerdi. Rebecca akşama doğru döneceğini, geç kalırsa arayacağını söyledi. Emma'yı öpüp eve geri döndü.

Issız odaların sessizliğinde Rode'un kitabını yeniden eline aldı. Kendini düşünmeye zorladı. Bilmeceleri hiç sevmezdi ve onları eğlenmek için bile çözecek kadar akıllı olmadığını biliyordu. Çoktan kapanmış olduğunu düşündüğü o hikâyeyi yeniden açmak istediğinden de fazla emin değildi. Ama tabii ki, o kitabın gerçekten kendisine yapılan bir armağan olup olmadığını bilmek isterdi – yıllar öncesine dayanan o vedalaşmada eksik kalan içten bir dokunuş gibiydi. Ayrıca hiç kuşkusuz, Jasper Gwyn'in sonsuz tuhaflığının gerçekten ne boyutlarda olduğunu tek başına keşfetmek de ilgisini çekiyordu.

Uzun uzun düşündü.

Sonra ayağa kalktı, portre dosyalarını aldı, içinden kendisinininkini çıkardı ve kalanları büyük bir çantaya koydu. Giyindikten sonra bir taksi çağırdı. British Museum'un olduğu semte gitti çünkü dünyada ona yardım edebi-

lecek tek bir kişi olduğuna karar vermişti, o kişi Doc Mallory'ydi.

61

Mallory'yi Tom'un ofisinde tanıımıştı, orada çalışan inanılmaz insanlardan biriydi, çalışmak sözcüğü aslında kendisine pek uymuyordu. Yaşı ellinin üzerindeydi, gerçek bir adı vardı ama herkes ona Doc derdi. Tom uzun zaman önce yanına almıştı onu ve kesinlikle vazgeçemeyeceğı biri olduğunu düşünüyordu. Mallory, gerçekten de her şeyi okumuş bir adamdı. İnanılmaz bir belleğı vardı ve kitapları karıştırıp, beyninin mucizevi bir bölümünde listelemek için iki hayat harcamış gibiydi. Bir şey gerektiğinde ona gidilirdi. Genellikle masasında, okurken bulurdu insan onu. Her zaman ceket giyer ve kravat takardı çünkü en berbatları da dahil olmak üzere, tüm kitaplara karşı belli bir saygı duyulması gerektiğini düşünürdü. Rus adlarının doğru yazılışlarını öğrenmek ya da 1920'li yıllarda Japon yazını üzerine fikir edinmek için ona danışılırdı. Bu gibi şeyler. Onu çalışırken görmek bir ayrıcalıktı. Bir keresinde Tom'un yazarlarından biri, başka bir yazarın yapıtını almakla suçlanmıştı, ellili yıllarda yazılmış bir Amerikan polisiye romanının bir dayak sahnesini kopya ettiğı söyleniyordu. Tom, suçlamaya neden olan sayfaları kitaptan yırtıp almış ve Mallory'ye götürmüştü.

"Buna benzer sahnelerin olduğı otuz civarında kitap bulabilecek misin, bir bak bakalım," demişti.

Birkaç saat sonra Mallory, aynı elden çıkmışa benze-

yen detaylı bir kavga ve dövüş sahnesi listesiyle karşısına gelmişti.

Tom, "Harika!" demişti.

Mallory, "Görevim," diye cevap vermiş ve masasına dönüp Macellan'ın yaşam öyküsünü okumaya başlamıştı.

Tom ölünce, biriktirdiği paralarla, British Museum'un arkasında, yalnızca sevdiği kitapları sattığı küçük bir kitapçı dükkânı açmıştı. Rebecca, ara sıra, bir merhaba deyip biraz sohbet etmek için ziyaretine gidiyordu. Ama o gün durum farklıydı, sormak istediği çok kesin bir şey vardı. Dükkâna girince, daha merhaba bile demeden, üzerinde EVET, AÇIĞIZ! yazan, kapıya asılı kartı ters çevirdi. Kartın öbür yüzünde de HEMEN DÖNMEYE-CEĞİM, yazıyordu.

Mallory, tezgâhın arkasından seslendi: "Anladığımı kadarıyla uzun süre kalmaya niyetlisin."

Rebecca, "Hiç kuşkun olmasın," dedi.

62

Elindeki büyük çantayı yere koydu ve gidip Mallory'ye sarıldı. Ona karşı tam olarak sevgi duymasa da, bir şeyler duyuyordu. Kokusu hep aynıydı, toz ve anasonlu şeker kokardı.

"Kitap satın almaya gelmiş gibi bir halin yok, Rebecca."

"Haklısın. Senin için bugünün unutulmaz bir gün olmasını sağlamak için geldim."

"Vaaay!"

"Doc, Jasper Gwyn'i anımsıyor musun?"

"Anımsamaz olur muyum hiç?"

Onunla ilgili tüm kaynakçayı sıralamak üzereydi.

“Bırak, sana sormak istediğim şey başka. O portre hikâyesini anımsıyor musun?”

Mallory gülmeye başladı.

“Anımsamaz olur muyum, Tom’da başka bir şey konuşulmaz olmuştı.”

“Onunla ilgili bir şeyler biliyor musun?”

“Gerçekte onu asıl bilen sendin.”

“Evet ama sen de bir şeyler biliyor muydun?”

“Az şey biliyordum. O fikrin peşinde delirdiği söyleniyordu. Ama portre başına yüz bin sterlin aldığı söylen-tisi de vardı.”

Rebecca, “Keşke,” dedi.

“Bak gördün mü, konuyu asıl bilen sensin.”

“Evet ama her şeyi bilmiyorum, bir bölüm eksik kaldı ve ancak sen bana yardımcı olabilirsin.”

“Ben mi?”

Rebecca çantanın üzerine eğildi, dosyaları çıkarıp tezgâhın üzerine koydu.

Rebecca içeri girdiğinde, Doc Mallory bazı faturalara bakıyordu, onun için ceketsizdi. Arkasını döndü ve ceketini almaya gitti, sonra yeniden tezgâhın arkasına geçti.

“Bunlar mı?” diye sordu.

“Evet.”

“Bakabilir miyim?”

Dosyaları kendine doğru çevirdi ve ellerini dikkatlice üzerine dayamakla yetindi.

“Tom bunları okuyabilmek için kolunu keserdi,” dedi hafif bir hüüzünle.

“Ya sen?”

Mallory gözlerini ona çevirdi.

“Biliyorsun, onları okumak benim için bir ayrıcalık olacaktır.”

“O zaman oku Doc, benim için okuman gerekiyor.”

Mallory bir süre konuşmadı. Gözleri parlıyordu.

"Neden?" diye sordu.

"Bir yerden kopya mı çekti, bilmem gerekiyor."

"*Kopya mı çekti?*"

"Başka kitaplardan mı aldı, bilmem, öyle bir şey işte."

"Olur mu canım, ne anlamı var!"

"İşin içinde Jasper Gwyn olunca birçok şeyin anlamı yok."

Mallory gülümsedi. Bunun doğru olduğunu biliyordu.

"Sen okudun mu peki?"

"Aşağı yukarı."

"Bir fikir edindin mi?"

"Hayır. Ama ben dünyanın bütün kitaplarını okumadım."

Mallory kahkahalarla güldü.

"Ben kitapların hepsini okumuyorum. Çoğu kez *şöyle bir göz gezdiriyorum*," dedi.

Sonra dosyaları biraz kendine yaklaştırdı.

"Bence sen delisin."

"Kuşkumuz kalmasın. Oku onları."

Mallory biraz duraksadı.

"Benim için büyük bir mutluluk olacak."

"Oku o zaman."

"Olur, okurum."

"Hayır, hayır, anlamadın, şimdi okuyacaksın, sonra hemen unutacaksın, eğer birilerine bundan söz edersen, bizzat gelir taşaklarını koparırım."

Mallory ona baktı. Rebecca gülümsedi.

"Şaka yapıyordum."

"Anladım."

"Ama pek de şaka sayılmaz."

Sonra yağmurluğunu çıkardı, oturacak bir sandalye

aradı ve ne kadar zaman gerekiyorsa kullanmasını, önle-
rinde bütün bir gün olduğunu söyledi.

“Bana okumam için verebileceğin bir şey var mı? Sıkılmayayım,” diye sordu.

Mallory, bakışlarını hâlâ kapalı duran dosyalardan ayırmadan raflara doğru belirsiz bir işaret yaptı.

“Başının çaresine bak, benim işim var,” dedi.

63

İki saat sonra Mallory son dosyayı kapattı ve bir süre hiç kımıldamadan durdu. Rebecca gözlerini okuduğu kiptan kaldırdı ve bir şey söyleyecek gibi oldu. Ama Mallory onu durdurmak için bir işaret yaptı. Daha düşünmek istiyordu ya da çok uzak bir yerlerden geri dönmek için zamana ihtiyacı vardı.

Sonunda Rebecca'ya müşterilerin o portreler hakkında ne düşündüklerini sordu. Öylesine, meraktan soruyordu.

Rebecca, “Her zaman çok memnun kalıyorlardı. Kendilerini görüyorlardı. Beklemedikleri bir şey, bir çeşit sihirli bu,” dedi.

Mallory onayladı.

“Evet, tahmin edebilirim.”

Sonra başka bir şey sordu.

“Hangisi Tom'un ki, biliyor musun?”

Portrelerin üzerinde ad yoktu, kime ait oldukları belli değildi.

“Emin değilim ama bir tanesinde onu bulduğumu sanıyorum.”

Birbirlerine baktılar.

Mallory, "Şu yalnızca çocukların olduğu portre mi?" diye sormayı denerdi.

Rebecca onayladı.

Mallory, "Bahse girecek kadar emindim," dedi gülerek. "O Tom değil mi?"

"Tıpatıp o."

Rebecca gülümsedi. O adamın sonuçta tek bir soru sormadan her şeyi anlamış olması inanılmazdı. "Belki de binlerce kitap okumak o kadar yararsız değil," diye düşündü. Sonra belirli bir şey öğrenmek için orada olduğunu anımsadı.

"Şu kopya hikâyesine ne dersin, Doc?"

Bunu sanki çok önemli bir ayrıntıymış gibi söyledi.

Mallory bir an duraksadı. Belirsiz bir hareket yaptı ve büyük bir mendil çıkarıp gürültülü bir biçimde burnunu silerek zaman kazandı. Mendili katlayıp yeniden cebine koyarken, o portrelerden birini daha önce okuduğunu söyledi. İçlerinden bir tanesini alıp masanın üzerine koydu. Açtı. Birkaç satır okudu.

"Evet, bu doğrudan başka bir kitaptan geliyor," dedi biraz isteksizce.

Rebecca bir yerlerinde bir sancı duydu ve yüzünü buruşturmadan edemedi.

"Emin misin?" diye sordu.

"Evet."

Her şey korkunç bir şekilde karmaşık duruma gelmişti.

"Hangi kitap olduğunu anımsıyor musun?" diye sordu.

"Evet, *Şafakta Üç Kez*. Güzel, kısa bir kitap. Anımsadığım kadarıyla ilk bölüm bu portreye çok benziyor, belki kelimesi kelimesine aynı değil, yanılmıyorsam biraz daha uzun. Ama bazı cümlelerin aynı olduğuna yemin edebilirim. Aynı sahne, otelde o ikisi, eminim."

Rebecca bir elini saçlarında gezdirdi. "Siktir," dedi içinden. Açık duran dosyayı aldı, çevirdi, portrenin ilk satırlarına bir göz attı. "En güzellerinden biri, kahretsin."

"O kitap sende var mı?" diye sordu.

"Hayır, vardı ama hemen satıldı. Küçük bir yayınevinden çıkmıştı, az adet basılmıştı, bir çeşit nadir yapıttı."

"Ne anlamda?"

"Bilmem, Hintli yaşlı bir müzik ustasının kâğıtları arasında bulmuşlardı, öleli birkaç yıl olmuştu. Onun bir şeyler yazdığını kimse bilmiyordu ama o öykü çıkıverdi ortaya. Beğenip yayımladılar, birkaç yıl önce. Ama yaklaşık bin adet, hatta daha az sayıda. Önemsenmeyecek bir şey."

Rebecca gözlerini ona çevirdi.

"Ne dedin?"

"Nasıl?"

"Söylediğin şeyi tekrar et."

"Önemli değil... Birkaç yıl önce ölen bir Hintli yazmış, bambaşka bir iş yapan bir adam, hayattayken hiçbir şey yayımlamamış. İşte canım, bir tür nadir yapıt, öyle değil mi? Ama söylemem gerekir, çok güzel. Jasper Gwyn gibi birinin okuyabileceği tipik bir şey."

Rebecca, "Jasper Gwyn gibi birinin yazabileceği tipik bir şey," diye düşündü. Sonra Doc Mallory, onun ansızın neden tezgâhın öbür tarafına geçtiğini ve kendisine sarıldığını anlayamadı. Gözlerinin neden kızarmış olduğunu da anlayamıyordu.

"Doc, seni seviyorum."

"Bunu bana yıllar önce söylemeliydin, *baby*."

"Onları kopya etmiyordu, Doc, kesinlikle kopya etmiyordu."

"Ama daha yeni sana bunun tersini kanıtladım."

"Sonra bir gün sana anlatırım ama bana inanmalısın, onları kopya etmiyordu."

“Peki *Şafakta Üç Kez* için ne diyorsun?”

“Boşver, anlayamazsın, o kitap sende var mı, onu söyl : sen bana.”

“Söyledim ya, yok.”

“Sende de hiçbir şey bulunmaz zaten.”

“Hey, küçükhanım!”

“Şaka yaptım, şuraya başlığı ve yazarın adını yaz, hadi.”

Mallory yazdı. Rebecca bir göz attı.

“Akash Narayan, *Şafakta Üç Kez*, tamam.”

“Yayınevinin adı şu tuhaf adlardandı, Buğday ve Başak gibi bir şeydi.”

“Ben bulurum. Şimdi kaçmam gerekiyor, gidip arayayım.”

Dosyaları alıp büyük çantaya koydu. Yağmurluğunu giyerken Mallory’ye, o gün okuduğu şeyi birilerine anlatmaya kalkışırsa başına neler geleceğini anımsattı.

“Peki, peki.”

“Hemen döneceğim ve her şeyi anlatacağım. Büyük adamsın, Doc.”

Sanki yıllardır geç kalmış gibi koşarak çıktı. Bir anlamda geç kalmış olduğu doğruydu.

Mallory dükkânı kapatmadan önce Jasper Gwyn’in üç romanından iki tanesini koyduğu rafa doğru gitti (birincisini hiç beğenmemişti). Alıp bir süre evirip çevirdi. Alçak sesle bir şeyler söyleyerek, başıyla küçük bir hareket yaptı, belki bir reveranstı bu.

64

Rebecca *Şafakta Üç Kez*’i Charing Cross’taki çok büyük bir kitapçıda buldu ve ilk defa o iğrenç kitap sü-

permarketlerinin belki de bir anlamı olduğunu düşündü. Dayanamayıp çocuk gelişimiyle ilgili kitapların bulunduğu sakin bir köşede yere oturdu ve sayfalarını karıştırmaya başladı.

Gerçekten de yayımcının adı tuhaftı. Üzüm Bağı ve Saban. Korkunç, diye düşündü. Kitap kapağının iç yüzünde Akash Narayan'ın yaşamöyküsü yer alıyordu.

Birmingham'da doğduğu ve hayatı boyunca müzik eğitimcisi olarak çalıştıktan sonra, doksan iki yaşında aynı kentte öldüğü yazıyordu. Ne tür müzik öğrettiği yazmıyordu. Sonra *Şafakta Üç Kez*'in, yazdığı tek kitap olduğu ve ölümünden sonra yayımlandığı söyleniyordu. Başka bir şey yazmıyordu. Bir fotoğraf bile yoktu.

Arka kapakta da fazla bir şey yazmıyordu. Öykünün, adı belirtilmeyen bir İngiliz kentinde geçtiği ve olayların iki saatte gerçekleştiği açıklanıyordu. "Ama çok çelişkili iki saatte gerçekleşti," diye eklenmiş ve bilerek gizemli bir hava yaratılmıştı.

Başlık sayfasına göz attığında kitabın Hintçe yazılmış olduğunu ve daha sonra İngilizceye çevrildiğini gördü. Çevirmenin adı ona bir şey anımsatmadı. Ama ilk bölümün başında yer alan ilginç ithafı sevinçle okudu.

Caterina de' Medici'ye ve Camden Town'lı ustaya.

"Hoş bulduk, Mr. Gwyn," dedi alçak sesle.

Sonra eve koştı çünkü küçük bir kitap okuması gerekiyordu.

Emma'yı babaannesine yatıya bıraktı, Robert'tan mümkünse bir arkadaşıyla sinemaya gitmesini istedi, o akşam kesinlikle evde yalnız kalması gerekiyordu. Yapması gereken zor bir iş vardı ve çalışırken ortalıkta kimse-
nin dolaşmasını istemiyordu. Nazikçe rica etti, Robert da, daha önce belirtildiği gibi, iyi huylu bir insandı. Yalnızca saat kaçta dönebileceğini sordu.

Rebecca, "Birden önce dönmesen..." demeyi denedi.

Robert, "Bakalım," dedi. O akşam için aklından yarım saat televizyon izledikten sonra erkenden yatmayı geçirmişti.

Sonra, dışarı çıkmadan önce Rebecca'yı öptü ve yalnızca, "Kaygılanmam gerekmiyor, değil mi?" diye sordu.

Rebecca, tam emin olmasa da, "Kesinlikle hayır," dedi.

Yalnız kaldığında masaya oturdu ve okumaya başladı.

Öngörülebileceği gibi, Doc yanılmamıştı. *Şafakta Üç Kez* üç bölümdü ve ilk bölüm Jasper Gwyn'in portrelerinden birine benziyordu. Gerçekte daha uzundu ama Rebecca inceleyince önemli şeylerin hepsinin olduğunu gördü. Kuşkusuz o iki metin yakın akrabaydılar.

Doc kitabın güzel olduğunu söylerken de yanılmamıştı. Diğer iki bölüm öyle akıcıydı ki, Rebecca onları okurken, uzun süre, o kitabı asıl okuma nedenini unuttu. Genelde diyaloglardan oluşuyordu ve iki kahraman vardı, hep aynı kişiler – ama şaşırtıcı ve çelişkili bir şeyler vardı. Sonunda, Akash Narayan'ın bu tür şeyler yazabilecek yeteneğe sahipken, müzik eğitimiyle uğraşarak boşa zaman tükettiği için insan üzülmüyordu. Tabii ki eğer böyle biri gerçekten var olduysa.

Rebecca bir kahve yapmak için kalktı. Saate baktı, daha epey zamanı olduğunu gördü. Jasper Gwyn'in port-

relerini alıp masanın üzerine koydu.

"Tamam," dedi içinden. "Özet. Rode diye biri yok, o kitapları Jasper Gwyn yazıyor. Aynı şey Akash Narayan için de geçerli. Buraya kadar tamam," diye düşündü. "Benim portremi Rode'un kitabının arasına neden soktuğunu tahmin edebilirim: Çünkü beni seviyordu (bu düşünceyle gülümsedi). Şimdi öbür portreyi ne boka *Şafakta Üç Kez*'e soktuğunu anlamak gerek. Tam da o portreyi. Benim armağanım gibi güzel bir armağanı hangi bok hak etti acaba," diye sordu kendi kendine. Eğlenmeye başlamıştı.

Sorun, Jasper Gwyn'in ona emanet ettiği portrelerde, bu iş için para ödemiş müşterilerle ilgili kesin bir şey bulamamış olmasıydı. Ne bir isim, ne bir tarih, hiçbir şey yoktu. Öte yandan, uygulanan basit ama özel teknik, portrelere esin kaynağı olan kişiyi, eğer onunla yakın bir arkadaşlığın yoksa, anlamaya pek izin vermiyordu. Sonuçta, engellerle dolu bir işe benziyordu.

Rebecca işe çıkarma yöntemiyle devam etmeye başladı. Genç kızın portresinin bir sayfasını okumuştı ve büyük bir sevinçle, *Şafakta Üç Kez*'deki portrenin ona ait olmadığını söyleyebilirdi. Tom'un portresinin hangisi olduğunu anladığını sanıyordu, kuşkularını da Mallory gidermişti: Onun için o da çıkarılabılırdi ("Yazık," diye düşündü, onu rahatsız etmeyecek tek durumdu). Sonuç olarak geriye dokuz portre kalıyordu.

Bir kâğıt aldı ve sırayla yazdı.

Mr. Trawley.

Hindistan saplantılı kırk yaşındaki kadın.

"Ay," dedi içinden.

Eski hostes.

Resim yapan genç.

Aktör.

Yeni evli çift.

Doktor.

Verlaine'in dört şiirini dilinden düşürmeyen kadın.

Kraliçenin terzisi.

Son.

Portreleri almak için ayağa kalktı. Kendi portresinin, Tom'un portresinin ve genç kızın portresinin dosyalarını bir kenara koydu. Sonra diğerlerini açtı ve masaya dizdi.

Şimdi bakalım bir şey anlayabilecek miyim?

Varsayımlarda bulundu ve dosyaları listedeki kişilerle eşleştirmeyi deneyerek, birçok kez masada yerlerini değiştirdi. İnsanın beynini çatlatan bir şeydi, onun için Rebecca, çoktan farkına varması gereken bir ayrıntıyı son anda gördü ve şaşırıp kaldı. Dokuz kişi vardı ama portreler on taneydi.

Üç kez daha inceledi ama hiç kuşku yoktu.

Jasper Gwyn ona bir tane fazla portre yollamıştı.

Olamaz, diye düşündü. O portreler için tek tek kendisi anlaşılmış, işle başından sonuna kadar da ilgilenmişti ve birlikte çalıştıkları süre içinde, onun haberi olmadan Jasper Gwyn bir portre yapmış olamazdı.

O portre orada olmamalıydı.

Yeniden saydı.

Evet, portreler tam on taneydi.

O onuncu portre de nereden çıkmıştı? Kimin nesiydi?

Sürekli göz önünde oldukları halde, bazen çok zaman sonra ve yıldırım hızıyla anladığımız, bakmayı bilmediğimiz şeyler gibi, birdenbire anladı.

Şafakta Üç Kez'deki portreyi eline aldı ve okumaya başladı.

"Daha önce nasıl düşünemedim," diye sordu kendi kendine.

“Otel lobisi, kahretsin!”

Sözcüklerin içine çekilmiş gibi, hırsla okumaya devam etti.

“Kahretsin, o, aynı o,” diye düşündü.

Bunun üzerine gözlerini o satırlardan kaldırdı ve Jasper Gwyn’in yaptığı tüm portrelerin, istediği gibi, saklı kalacaklarını anladı ama iki kitabın sayfalarına gizlice dikilmiş olan iki portre özel bir şekilde gizli kalıp dünyayı dolaşacaklardı. Bu portrelerden birini çok iyi biliyordu, kendi portresiydi. Diğerinin kime ait olduğunu daha yeni anlamıştı, her ressam er ya da geç kendi portresini yapmayı denerdi. Uzaktan, diğer portrelerden bir karış yukarıda, birbirlerine bakar gibiydiler. “Şimdi evet, şimdi hep düşündüğüm gibi.”

Ayağa kalktı, bir şeyler yapmaya çalıştı. Kolay bir şeyler. Çevreye yayılmış kitapları toplamaya başladı. Onları üst üste koymakla yetindi, büyükten küçüğe doğru dizerek ufak kümeler oluşturdu. Bu arada, Jasper Gwyn’in geç gelen tatlılığını, her bakımdan incelemenin verdiği hoş duyguyla, aklında evirip çevirerek düşünüyordu.

Bunu, asla tatmadığı ama şimdi hep içinde taşıdığı ve beklediğini belirten tuhaf bir mutluluğun ışığında yapıyordu. Tüm o zaman boyunca onu içinde saklayıp korumaktan başka bir şey yapmadığını anlayınca, bu ona olanaksız gibi geldi. Neler yapabiliyoruz hayatta, diye düşündü. Büyüyoruz, seviyoruz, çocuk yapıyoruz, yaşıyoruz – ve bütün bunları başka bir yerdeyken, gelmeyen bir yanıtın ya da henüz sona ermemiş bir hareketin uzun süresi içinde yapabiliyoruz. Tek bir yolculuk gibi duran yolculukta ne çok dar yolları nasıl da farklı adımlarla aşıyoruz.

Robert eve döndüğünde oldukça sarhoştü, Rebecca uyumamış, koltukta oturuyordu. Dosyalar masanın üzerinde dağınık halde duruyordu.

Robert, "Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Evet."

"Emin misin?"

"Evet, sanırım."

66

Sonraki günlerde çok şey yapabiliirdi, bir tanesi ke-sindi: Jasper Gwyn'in nereye gizlendiğini ortaya çıkara-bilirdi. Rode'un ya da *Şafakta Üç Kez*'in yayımcısı aracılı-ğıyla ona ulaşması zor değildi. Kimseye bir şey söyle-memesi karşılığında bir adres ya da başka bir şey vermez olurlar mıydı hiç!

Yine de, günlerce, yalnızca ara sıra aklından birkaç gizli düşünce geçirerek, normal yaşamını sürdürdü. Ara-da bir, saçma sapan bir yerde, bir evin karşısında oturup beklerken hayal ediyordu kendini. Bir daha asla geri dönmeyeceğini düşünüyordu. Birçok kez aklından kısa bir mektup yazıp durdu, güzel bir elyazısıyla yazılı hayal etti onu. Jasper Gwyn'in onun her şeyi bildiğini bilmesi-ni istiyordu, o kadar. Bir de bunun çok hoşuna gittiğini bilmesini. Ara sıra Doc'u ve ona her şeyi anlatmanın ne kadar güzel olacağını düşünüyordu. Ya da herkese birçok kez anlatmanın ne kadar güzel olacağını.

Bu arada günlük yaşamını sürdürüyordu.

Zamanı geldiğini hissettiğinde, yapabileceği birçok şey arasından bir tanesini, en küçüğünü ve sonuncusunu seçti.

Camden Town'a vardığında, ampul ustası yaşlı adamın dükkânını bulmak için çok insana danışmak zorunda kaldı. Dükkânı bulduğunda, adam bir köşede oturmuştu, çalışmıyordu. İşleri pek yolunda gitmiyor gibiydi.

İçeri girerken, "Girebilir miyim?" diye sordu.

Yaşlı adam kendine özgü hareketlerden birini yaptı.

"Adım Rebecca. Yıllar önce Jasper Gwyn'le çalışıyordum, hatırlıyor musunuz onu?"

Yaşlı adam bir düğmeye bastı ve dükkân yumuşak ve yorgun bir ışıkla doldu.

"Gwyn mi?"

"Evet. Stüdyosuna ampul almak için buraya geliyordu. Her defasında on sekiz adet ve hep aynılarını alıyordu."

"Tabii ki hatırlıyorum, yaşlıyım ama aptal değilim."

"Öyle demek istememiştim."

Yaşlı adam ayağa kalkıp tezgâha yaklaştı.

"Bir daha gelmedi," dedi.

"Evet. Artık kentte çalışmıyor. Stüdyoyu kapattı. Gitti."

"Nereye gitti?"

Rebecca bir an duraksadı.

"Hiçbir fikrim yok," dedi.

Yaşlı adam, yaşından beklenmeyecek güzellikte bir kahkaha attı. Jasper Gwyn'in izini kaybettirmiş olmasından memnun görünüyordu.

"Özür dilerim," dedi.

"Neden?"

"Ortadan kaybolan insanlara zaafım var."

Rebecca, "Merak etmeyin, benim de var," dedi.

Sonra çantasından bir kitap çıkardı.

"Size bir şey getirdim. Hoşunuza gideceğini düşündüm."

"Bana mı?"

"Evet, size."

Şafakta Üç Kez'i tezgâhın üzerine koydu. Okuduğu kitabı getirmişti, aynısından başka bir tane bulamamıştı.

Yaşlı adam, "O ne?" diye sordu.

"Bir kitap."

"Görüyorum. Ne peki?"

"Jasper Gwyn'in yazdığı bir kitap."

Yaşlı adam ona dokunmadı bile.

"Altı yıl önce kitap okumayı bıraktım."

"Gerçekten mi?"

"Çok fazla ampul yapıyorum. Gözlerim berbat oldu. Onları işim için kullanmayı yeğliyorum."

"Üzüldüm. Yine de onu gerçekten okumanız şart değil, bir satırını okumanız yeterli."

Yaşlı adam biraz sinirlenerek, "Nedir bu, bir oyun mu?" diye sordu.

Rebecca "Hayır, hayır, oyun falan değil," dedi.

Kitabın ilk sayfasını açtı ve yaşlı adama yaklaştırdı.

Yaşlı adam ona dokunmadı. Kuşkulu bir bakışla gözlerini Rebecca'ya dikti, sonra kitaba doğru eğildi. Neredeyse burnunu sayfaya değdirecek kadar çok yaklaşmak zorunda kaldı.

Sadece başlığını ve ithafı okuması gerekiyordu. Biraz zaman gerekti. Sonra başını kaldırdı.

"Ne anlama geliyor?" diye sordu.

"Hiç. Bir ithaf sadece. Jasper Gwyn kitabı size ithaf etmiş, o kadar. Anladığım kadarıyla, size ve o ampullere."

Yaşlı adam başını yeniden abartılı biçimde öne eğdi ve her şeyi baştan okudu. İyice incelemek istiyordu.

Ayağa kalktı ve kitabı, her zaman yalnızca ampulle-

rine gösterdiği özenle, Rebecca'nın elinden aldı.

"Benden mi söz ediyor?" diye sordu.

"Hayır, aslında sanırım söz etmiyor. Size hayran olduğunuz için ithaf etmiş. Bundan eminim. Size saygısı büyüktü."

Yaşlı adam yutkundu. Kitabı bir süre elinde evirip çevirdi.

Rebecca, "Alın, kitap sizin," dedi.

"Gerçekten mi?"

"Tabii."

Yaşlı adam gülümseyerek yeniden kitaba baktı ve bir süre kapağını inceledi.

"Mr. Gwyn'in adı yok," dedi.

"Jasper Gwyn ara sıra sahte adla kitap yazmaktan hoşlanıyor."

"Neden?"

Rebecca omuz silkti.

"Uzun bir hikâye. Bulunamaz olmaktan hoşlanıyor, diyelim."

"Yok olmaktan."

"Evet. Yok olmaktan."

Yaşlı adam, çok iyi anladığını söylemek istermiş gibi başıyla onayladı.

"Bana kopyacı olarak çalıştığını söylemişti," dedi.

"Bu tamamen yalan değil."

"Yani?"

"Siz onu tanıdığınızda insanları kopya ediyordu. Portrelerini yapıyordu."

"Tablo mu?"

"Hayır. Portre *yazıyordu*."

"Böyle bir şey var mı?"

. "Hayır. Yani, o yapmaya başlayınca var oldu."

Yaşlı adam biraz düşündü. Sonra el işi ampullerin de o yapmaya başlamadan önce var olmadıklarını söyledi.

“Başlangıçta herkes beni deli sanıyordu,” diye ekledi.

Sonra ona ilk inanan kişinin, evinin salonunda gün ışmasını andıran bir ışık isteyen bir kontes olduğunu anlattı.

“Yapmak hiç de kolay olmadı,” diye anımsadı.

Uzun süre konuşmadan oturdular, sonra Rebecca gitmesi gerektiğini söyledi.

Yaşlı adam, “Evet, tabii. Buraya kadar gelmekle bile çok nazik davrandınız,” dedi.

“Seve seve geldim, ben sizin ampullerinizden yayın ışıkta bulundum. Unutması çok zor bir ışık.”

Belki yaşlı adamın gözleri doldu ama bunu söylemek olanaksızdı, çünkü yaşlı insanların gözlerinden her zaman biraz yaş akar.

“Size küçük bir armağan vermek isterim, kabul ederseniz gurur duyarım.”

Bir rafa yaklaştı ve bir ampul aldı, gidip bir pelür kâğıda sardı ve Rebecca’ya uzattı.

“Bu bir Caterina de’ Medici,” diye açıkladı. “Ona iyi bakın.”

Rebecca dikkatle eline aldı ve çantasına koydu. Sanki ona küçük bir hayvan armağan etmişlerdi. Canlı bir hayvan.

“Teşekkür ederim. Çok güzel bir armağan.”

Kapıya doğru gitti ve tam açmak üzereyken yaşlı adamın bir soru sorduğunu duydu.

“Nasıl yapıyordu?”

Döndü.

“Efendim?”

“Mr. Gwyn portreleri nasıl yazıyordu?”

Rebecca o soruyu onlarca kez duymuştu. Gülmeye başladı. Ama yaşlı adam ciddiyetini korudu.

“O portrelere ne yazıyordu acaba, demek istiyorum.”

Rebecca’nın, o soru sorulduğunda kısa kesmek için

yıllardır kullanmaya alıştığı bir yanıtı vardı. Tam söyleyecekken çevresinde o yumuşak ve yorgun ışığı hissetti. Bunun üzerine başka bir yanıt verdi.

“Hikâyeler yazıyordu,” dedi.

“Hikâye mi?”

“Evet. Sanki bir kitabın bir parçası gibi, bir hikâyenin bir bölümünü, bir sahne yazıyordu.

Yaşlı adam başını salladı.

“Hikâyeler portre değildir.”

“Jasper Gwyn öyle olduğunu düşünüyordu. Bir gün, bir parkta oturmuş konuşurken, her insanın kendisiyle ilgili taslak halinde de olsa, karmaşık da olsa, bir düşünceye sahip olduğunu, kendimizle ilgili belli bir düşünceye sahip olmak istediğimizi ve aslında çoğu zaman o düşünceyi kendimizi gördüğümüz hayalî bir kişiyle bağdaştırdığımızı anlatmıştı.”

“Örneğin?”

Rebecca biraz düşündü.

“Örneğin evine dönmek isteyen ama bir türlü yolu bulamayan biri. Ya da olayları herkesten bir saniye önce gören biri. Bu tür şeyler. Kendimizle ilgili ne sezinleyebiliyorsak, o.”

“Ama bu aptalca.”

“Hayır. Belirsiz.”

Yaşlı adam gözlerini Rebecca’ya dikti. Anlamak istediği belliydi.

Rebecca, “Jasper Gwyn bizim kişi değil, hikâye olduğumuzu öğretti bana,” dedi. “Kim bilir hangi serüvene dalmış bir insan olduğumuzu düşünüyoruz, bu çok basit bir serüven de olabilir ama asıl anlamamız gereken yalnızca o kişi değil, tüm hikâye olduğumuzdur. O kişinin yürüdüğü ormanız, onu aldatan kötü insanız, çevresindeki karmaşayız, geçen tüm insanlarız, nesnelerin rengiyiz, gürültüleriz. Anlayabiliyor musunuz?”

“Hayır.”

“Siz ampul yapıyorsunuz, kendinizi gördüğünüz bir ışığa hiç rastladınız mı? Siz olduğunu düşündüğünüz bir tane?”

Yaşlı adam yıllar önce bir kulübenin kapısında yanan bir feneri anımsadı.

“Bir kere,” dedi.

“O zaman anlayabilirsiniz. Bir ışık yalnızca bir hikâyenin bir parçasıdır. Sizin gibi olan bir ışık varsa, bir gü-rültü, bir yolun köşesi, yürüyen bir adam, birçok adam ya da tek başına bir kadın, yani bu tür şeyler de olacaktır. Işık üzerinde durmayın, geriye kalanları düşünün, bir hikâye düşünün. Bir yerlerde var olduğunu ve onu bulduğunuz anda sizin portreniz olacağını anlayabiliyor musunuz?”

Yaşlı adam kendine özgü hareketlerden birini yaptı. Belirsiz bir evet'e benziyordu. Rebecca gülümsedi.

“Jasper Gwyn hepimizin bir kitabın bazı sayfaları olduğumuzu, ama o kitabı kimsenin yazmadığını ve boşu boşuna aklımızın raflarında aradığımızı söylüyordu. Yapmaya çalıştığı şeyin ona giden insanlar için o kitabı yazmak olduğunu anlattı bana. Doğru sayfaları. Başaracağından emindi.”

Yaşlı adamın gözlerinin içi güldü.

“Başarıyor muydu peki?”

“Evet.”

“Nasıl yapıyordu?”

“İnsanlara bakıyordu. Çok uzun süre. Hikâyelerini görene kadar.”

“Yalnızca bakıyordu, o kadar, öyle mi?”

“Evet. Biraz konuşuyordu onlarla ama az ve sadece bir kez. Daha doğrusu zamanın üzerlerinden geçip birçok şeyi beraberinde götürmesini bekliyor, sonra hikâyeyi buluyordu.”

“Ne tür hikâyeler?”

“Her şey vardı. Oğlunu ölüm cezasından kurtarmaya çalışan bir kadın. Yalnızca gece yaşayan beş gökbilimci. Bu tür şeyler. Ama sadece bir bölüm, bir sahne. Yetiyordu.”

“Ve sonunda insanlar o yazdıklarında kendilerini görüyorlardı.”

“Meydana gelen olaylarda, nesnelerde, renklerde, tonda, belli bir yavaşlıkta, ışıktaki ve tabii kişilerde kendilerini görüyorlardı, ama tüm kişilerde, bir tanesinde değil, hepsinde ve aynı anda... biz birçok şeyizdir, biz, her şeyle bir arada birçok şeyizdir.”

Yaşlı adam kıs kıs ama güzel ve nazik bir biçimde güldü.

“Size inanmak zor,” dedi.

“Biliyorum. Ama inanın öyleydi.”

Bir an duraksadı. Sonra tam o anda anladığını sandığı bir şey ekledi.

“Benim portremi yaptığında onu okudum ve bir noktada bir manzara anlatılıyordu, dört satır, işte *ben* o manzarayım, inanın, ben tüm o hikâyeyim, o hikâyenin sesiyim, geçişi ve atmosferiyim ve o hikâyedeki her insanım, ama şaşırtıcı bir kesinlikle, aynı zamanda, o manzarayım, her zaman o manzara oldum ve sonsuza dek olacağım.”

Yaşlı adam gülümsedi.

“Onun çok güzel bir manzara olduğundan eminim.”

Rebecca, “Öyleydi,” dedi.

Sonunda vedalaşmak için yaşlı adam ona doğru yürüdü. Rebecca adamın elini sıktı ve bunu, yıllar önce Jasper Gwyn’in yaptığı gibi, dikkatle yaptığını fark etti.

Kısa bir süre önce Klarisa Rode'un bir kitabı daha çıktı, kitap yarım kalmıştı. Notlarındaki taslaklara bakılacak olursa, yazar yapıtının daha yarısını bitiremeden ölüme yakalanmıştı. Tuhaf bir metindi, çünkü yazılmamış bölüm, mantıksız bir biçimde, aslında kitabın başlangıcıydı. Dört bölümden ikisi vardı ama son bölümler olarak görünüyordlardı. Sonuçta okur için özel bir deneyimin söz konusu olduğu ama yine de saçma bir şey olarak tanımlamanın doğru olmayacağı söylenebilirdi. Öte yandan insan, anne ve babasını, bazen de kendisini de bu şekilde öğrenebilirdi.

Kitabın kahramanı, istatistiklere dayanan, kendine özgü bir yöntemle hava durumunu öngörebileceğine inanan amatör bir meteorologdu. Kitabın ilk bölümünde, şu sözünü ettiğimiz olmayan bölümde, bu saplantının nelerden kaynaklandığının anlatılacağı seziliyor ama Rode'un gerçekten yazdığı, başkahramanın yıllarca süren araştırmalarına yer verilen bölüm başladığında ise bunun pek önemi kalmıyordu. Başkahramanın amacı, son altmış dört yılda, Danimarka'da, her gün havanın nasıl olduğunu saptamaktı. Bu amaca ulaşmak için şaşırtıcı boyutta veriyi bir araya getirmek zorunda kalmıştı. Yine de inat ve sabırla bu işi başarmıştı. Kitabın son bölümünde, toplanan istatistiklere göre, amatör meteorologun, örneğin 3 Mart'ta, Danimarka'da güneşli hava olasılığının yüzde altı olduğunu söyleyebildiği belirtiliyordu. 26 Temmuz'da ise yağmur olasılığı sıfırdı.

Gerekli verileri toplamak için, amatör meteorologun kullandığı yöntem, kitabı büyüleyici yapan nedenlerden biriydi: İnsanlara soruyordu. Her insanın ortalama hayatının en az sekiz gününde hava durumunun nasıl olduğu-

nu anımsadığı sonucuna varmıştı. Dolaşıp soruyordu. Herkes hava durumuyla ilgili bir anısını, yaşamının özel bir ânına (evlilik, babasının ölümü, savaşın ilk günü) bağladığı için Klarisa Rode sonunda, az ama önemli özellikleriyle ustaca çizilmiş şaşırtıcı bir insan galerisi kurmuştu. Amerikalı bir edebiyat eleştirmenin tanımladığı gibi, "Gerçek ve kaybolmuş yaşamların büyüleyici bir mozaïği"ydi.

Kitap, amatör meteoroloğun inzivaya çekildiği ıssız, küçük bir kasabada sona eriyordu. Meteorolog, elde ettiği sonuçlardan memnundu, yalnızca çalışmasının bilim çevresinde pek yankı bulamaması yüzünden hafif bir düş kırıklığı yaşamıştı. Kitabının son birkaç sayfasından önce, yıldızlı bir geceden sonra gelen soğuk ve rüzgârlı bir günde ölüyordu.